

BESTUURSVERSLAG, INDICATOREN EN JAARREKENING

inspiratie
energie
passie

VOORWOORD

In 2018 heeft het Grafisch Lyceum Utrecht opnieuw belangrijke en mooie stappen gezet om 'excellente opleider voor de creatieve industrie' te worden. Deze doelstelling stond centraal in het Strategisch Beleidsplan 2014-2018 van het Grafisch Lyceum Utrecht. De geformuleerde resultaten in dit Strategisch Beleidsplan zijn op een haar na allemaal behaald. In 2018 hebben we een nieuw Strategisch Beleidsplan geschreven voor de periode 2019-2023. Veel medewerkers van het Grafisch Lyceum Utrecht hebben hieraan meegewerkt. Ditzelfde geldt voor onze externe stakeholders. Met het plan hebben we ook de missie vernieuwd naar:

Het Grafisch Lyceum Utrecht is dé creatieve, ondernemende en technische vakschool die studenten voorbereidt op hun volgende stap, met kleinschalig, actueel en innovatief onderwijs door bevoegen docenten.

Met deze nieuwe missie en het nieuwe Strategisch Beleidsplan beogen we de lat weer wat hoger te leggen en nog betere kwaliteit te bieden voor onze studenten en het afnemend beroepenveld. De betrokkenheid van bedrijven bij de opleidingen is groter dan ooit. Ze adviseren over het curriculum, denken mee over het aanbod van keuzedelen en zijn actief bij de examinering.

Andere in het oog springende ontwikkelingen in 2018 waren de succesvolle afronding van ons kwaliteitsplan 2015-2018 en het plan voor de verbetering van de beroepspraktijkvorming (BPV) waar wij van de Minister van OCW de bijbehorende prestatiemiddelen voor hebben ontvangen. In het verlengde van ons nieuw Strategisch Beleidsplan hebben we de nieuwe kwaliteitsagenda 2019-2022 opgeleverd. Ook zijn wij hard bezig geweest met het doorvoeren van de AVG, belangrijk voor de informatiebeveiliging van onze organisatie.

Dit document vormt samen met de Jaarrekening over 2018 het Geïntegreerd Jaardocument 2018 van het Grafisch Lyceum Utrecht. De eindrapportage van het Kwaliteitsplan 2015-2018 is als bijlage bijgevoegd.

We zijn er trots op dat onze school in staat is om succes te boeken en om gezamenlijk kritisch te kijken naar onze eigen werkzaamheden en resultaten. Vorm uw eigen mening aan de hand van de volgende pagina's van dit jaarverslag.

Sandra Beentjes

Voorzitter College van Bestuur

INHOUD

Voorwoord	2	4. Personeel	22
Inhoud	3	4.1 Beleidsontwikkelingen	22
Leeswijzer	4	4.2 Blijvend leren	22
		4.3 Personeel in cijfers	24
1. Organisatie	5	5. Bedrijfsvoering en ondersteuning	26
1.1 Profiel	5	5.1 Bedrijfsvoering	26
1.2 Missie	5	5.2 Huisvesting en facilitaire zaken	26
1.3 Organisatiestructuur	5	5.3 ICT	26
1.4 Goed bestuur en de Raad van Toezicht	6	5.4 Communicatie en voorlichting	26
1.5 Toezicht door de Onderwijsinspectie	8	6. Samenwerking	28
1.6 Horizontale verantwoording	8	6.1 Samenwerking met het bedrijfsleven	28
1.7 Medezeggenschap: Ondernemingsraad en Studentenraad	9	6.2 Beroepenveldcommissies	28
1.8 De menselijke maat	9	6.3 Internationalisering	28
		6.4 Collegascholen en andere partijen	28
2. Beleid en strategie	10	7. Financiën	29
2.1 Strategisch Beleidsplan 2014-2018	10	7.1 Treasury	29
2.2 Kwaliteitsafspraken 2015-2018	11	7.2 Financieel beleid gedurende het verslagjaar	29
2.3 Kwaliteitsborging	12	7.3 Financiën op balansdatum	29
2.4 Klachtenprocedure en vertrouwenspersoon	13	8. Continuïteitsparagraaf	30
3. Onderwijs	14	A Gegevensset	30
3.1 Beroepsgericht onderwijs	14	B Overige rapportages	33
3.2 Onderwijsvernieuwing en -ontwikkeling	14		
3.3 Beroepspraktijkvorming	15	Verklarende woordenlijst	36
3.4 Examinering	16	Colofon	36
3.5 Studentbegeleiding	16		
3.6 Intakeprocedure en toegankelijkheid	17	9. Jaarrekening 2018	
3.7 Terugdringen voortijdig schoolverlaten	17		
3.8 Beroepskolom	18		
3.9 Onderwijs in cijfers	18		

Bijlage: Eindrapportage Kwaliteitsplan 2015-2018

LEESWIJZER

Met dit Geïntegreerd Jaardocument over 2018 willen we alle doelgroepen die betrokken zijn bij het Grafisch Lyceum Utrecht informeren over de gang van zaken in het afgelopen jaar. Naast studenten en hun ouders en medewerkers zijn dat leerbedrijven, collega-scholen, afnemende en toeleverende scholen, toezichthoudende instanties, overheidsinstanties, brancheorganisaties, sociale partners en de mbo-raad. Het jaarverslag, inclusief de eindrapportage van het kwaliteitsplan, en de jaarrekening vormen samen het Geïntegreerd Jaardocument 2018 dat voor iedereen van onze website te downloaden is.

In Hoofdstuk 1 'Organisatie' kunt u kennismaken met het Grafisch Lyceum Utrecht en de manier waarop we omgaan met Goed bestuur. Ook komt de Raad van Toezicht aan het woord.

Hoofdstuk 2 'Beleid en strategie' behandelt de hoofdlijnen van het Strategisch Beleidsplan voor de jaren 2014-2018 en het Kwaliteitsplan. De eindrapportage van het Kwaliteitsplan is integraal opgenomen als bijlage. Verder geeft het een indruk van de ontwikkelingen op een aantal beleidsterreinen en beschrijft het de totstandkoming van het nieuwe Strategisch Beleidsplan 2019-2023.

De hoofdstukken 3 'Onderwijs' en 4 'Personeel' belichten de ontwikkelingen en de resultaten van de beleidsvoornemens op deze terreinen. In beide hoofdstukken vindt u cijfers die laten zien hoe het Grafisch Lyceum Utrecht zich ontwikkeld heeft.

Hoofdstuk 5 'Bedrijfsvoering en ondersteuning' beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering, huisvesting, facilitaire zaken, ict en communicatie. In hoofdstuk 6 leest u hoe wij samenwerken met het

bedrijfsleven en andere onderwijsinstellingen. Daarnaast vindt u in dit hoofdstuk informatie over internationalisering.

Hoofdstuk 7 'Financiën' geeft een beeld van hoe het Grafisch Lyceum Utrecht er vanuit financieel perspectief gezien voorstaat.

Hoofdstuk 8 is de continuïteitsparagraaf. Hierin kunt u lezen welke ontwikkelingen wij verwachten en hoe wij daarop anticiperen.

Na het Jaarverslag over 2018 volgt de integrale Jaarrekening over 2018 en als bijlage de eindrapportage van het Kwaliteitsplan 2015-2018. Gezamenlijk vormen ze het Geïntegreerde Jaardocument 2018 van het Grafisch Lyceum Utrecht.

Na het lezen van dit jaarverslag heeft u wellicht de behoefte te reageren of nader kennis te maken. Daartoe nodigen wij u van harte uit. Onze deur staat voor u open en wij hebben een luisterend oor.

Grafisch Lyceum Utrecht
Vondellaan 178
3521 GH Utrecht

Postbus: 5066, 3502 JB Utrecht
Telefoon: 030 280 70 70
Fax: 030 280 70 71
e-mail: info@glu.nl
Website: www.glu.nl
Twitter: @glu_stage, @glu_student
Facebook: facebook.com/GrafischLyceumUtrecht

HOOFDSTUK 1 | ORGANISATIE

1.1 PROFIEL

Het Grafisch Lyceum Utrecht is een zelfstandige en kleinschalige vakinstelling die kwalitatief hoogwaardige technische en creatieve mbo-opleidingen verzorgt in de vakgebieden media, vormgeving en communicatie. Het Grafisch Lyceum Utrecht is nauw verbonden met de creatieve industrie en de bedrijfstakken waar ze voor opleidt. De school volgt de ontwikkelingen binnen deze vakgebieden op de voet en vertaalt deze naar uitdagend onderwijs dat aansluit op de vragen en wensen vanuit studenten.

Het onderwijs kenmerkt zich door professionaliteit, kwaliteit, actualiteit en ondernemerschap. De betrokkenheid van alle medewerkers bij de studenten en het beroepenveld is hoog. Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft als vakschool dan ook een goede en solide reputatie bij leerbedrijven, het beroepenveld en bij studenten.

Op de peildatum 1 oktober 2018 telde de school 2.178 studenten die uit een groot deel van Nederland afkomstig zijn. In het jaar 2018 behaalden 473 studenten een diploma.

1.2 MISSIE

De missie van het Grafisch Lyceum Utrecht staat beschreven in het Strategisch Beleidsplan 2014 – 2018:

Het Grafisch Lyceum Utrecht is al ruim 100 jaar een toekomstbestendige, kleinschalige vakschool in Media, Vormgeving en Communicatie die nauw verbonden is met het bedrijfsleven en de maatschappij. Het Grafisch Lyceum Utrecht leidt specifiek op voor functies in de creatieve industrie en voor relevante vervolgoopleidingen in het hbo.

Het Grafisch Lyceum Utrecht erkent de waarde van alle stakeholders van de school en zet zich optimaal in om met hen samen te werken. De focus van de organisatie en het onderwijs is specifiek gericht op maximale ontplooiing van de talenten van iedere student, op het behalen van een waardevol diploma door iedere student en op het mogelijk maken van een leven lang leren.

Het Strategisch Beleidsplan is zo opgesteld dat er constant aandacht is voor studenttevredenheid en de inrichting, uitvoering en kwaliteit van onderwijs. Het Kwaliteitsplan 2015-2018 draagt hieraan eveneens bij. Beide plannen zijn een vertaling van de ambitie om excellente opleider voor de creatieve industrie te worden en blijven. Het vertrekpunt bij alle activiteiten is respect voor het individu. Dit staat centraal in de omgang met studenten, medewerkers en het bedrijfsleven. Daaraan draagt het veilige sociale klimaat van het Grafisch Lyceum Utrecht bij.

1.3 ORGANISATIESTRUCTUUR

Johan Spronk en Sandra Beentjes vormen samen het College van Bestuur van het Grafisch Lyceum Utrecht.

In december 2017 telde de school 223 medewerkers. De school heeft zeven opleidingsteams van gemiddeld 20 docenten. Elk opleidingsteam is van intake tot en met diplomering verantwoordelijk voor een groep van gemiddeld 300 studenten.

Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft de juridische structuur van een stichting. Samen met vmbo-school X11 Media en Vormgeving vormt het Grafisch Lyceum Utrecht een Vereniging van Eigenaren voor het beheer van het gebouw aan de Vondellaan. Het pand aan de Koningin Wilhelminalaan wordt sinds 2016 gehuurd van woningcorporatie Mitros.

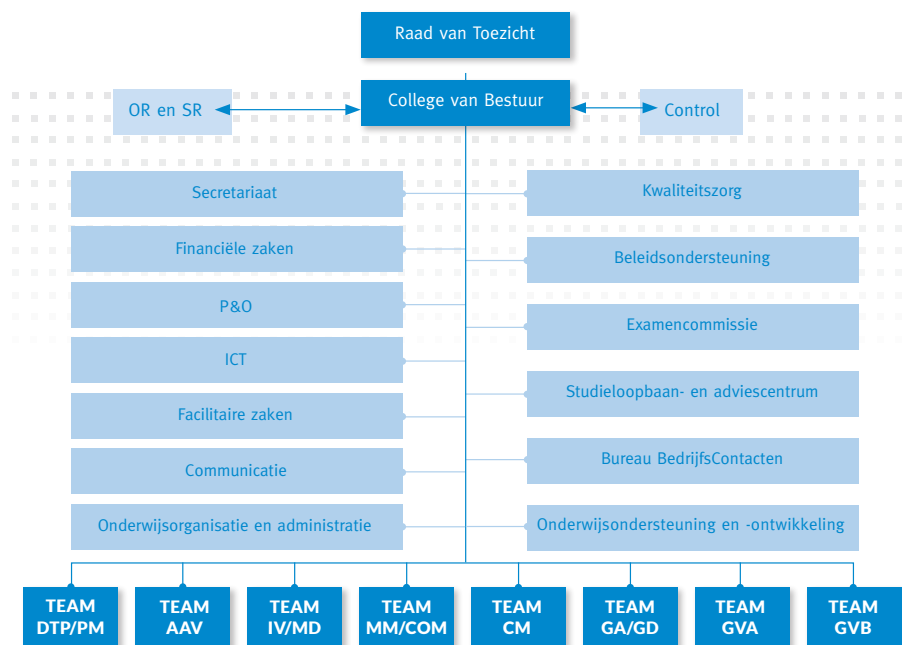
Nevenfuncties College van Bestuur

Johan Spronk:

Voorzitter Raad van Toezicht Ludens 2014 – heden (vanaf 2017 voorzitter).
Lid bestuur Vereniging kwaliteitsbevordering bestuurders beroepsonderwijs (2018-).
Lid veldadviesraad Masteropleiding Leren & Innoveren, Radiant (2012-2018).

Sandra Beentjes:

Bestuurslid Consortium voor Innovatie - 's Hertogenbosch.
Lid RvT CNS Ede.

1.4 GOED BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het College van Bestuur. Dit doen zij door toe te zien op het nakomen van de managementafspraken. De raad geeft gevraagd en ongevraagd advies. De samenstelling van de Raad van Toezicht draagt daaraan bij. Ieder lid heeft zijn eigen portefeuille die aansluit bij zijn of haar specifieke kennis en ervaring. Los van de portefeuilles is het behoud en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs een belangrijk aandachtspunt voor alle leden. De besluiten van het College van Bestuur moeten hieraan te allen tijde bijdragen.

De Raad van Toezicht vergadert gemiddeld vijf keer per jaar met het College van Bestuur. Buiten de vergaderingen om vindt regelmatig overleg plaats tussen het CvB en de beide voorzitters. Samen bereiden zij eveneens de agenda van de geplande overleggen voor. Eén keer

per jaar vergadert de Raad van Toezicht zonder het College van Bestuur. Dan bespreken zij hun eigen functioneren en die van het College van Bestuur. Ook voeren zij dan overleg met de Ondernemingsraad en de Studentenraad.

[Themadossier Goed bestuur]
www.mborraad.nl

IN GESPREK MET VOORZITTER JAN VAN DEN AKKER VAN DE RAAD VAN TOEZICHT:

'Mijn eerste indruk van deze organisatie bij mijn aantreden in 2016 was erg positief en die is sindsdien eigenlijk alleen maar toegenomen. Het Grafisch Lyceum Utrecht is stabiel, financieel gezond en maakt beloftes aan studenten waar. Er is sprake van enthousiasme in alle geledingen, zowel binnen het College van Bestuur als bij het personeel en de studenten. En dat werkt aanstekelijk.'

Terugkijkend op 2018 valt me een aantal zaken in positieve zin op. Er is sprake van een succesvolle voortgang van de verbouwing van onze locatie Vondellaan. De verbouwing vordert binnen de afgesproken tijd, we blijven binnen het budget en het draagt bij aan de verbetering van ons onderwijs. Daarnaast valt de hoge tevredenheid bij studenten, docenten en bedrijven over het Grafisch Lyceum Utrecht op. In de ogen van onze klanten presteren we goed en dat blijven we doen. Wat er daarbij uitspringt, is dat we in staat zijn om zo veel mogelijk uit elke student te halen. We scoren het hoogst van alle mbo-instellingen waar het gaat om het boeken van 'kwalificatiewinst'. In 2018 hebben we de periode van het Strategisch Beleidsplan afgesloten en een nieuw Strategisch Beleidsplan voor de periode 2019-2023 gemaakt. Als Raad van Toezicht zijn we hierin goed en actief meegenomen. Dat heb ik gewaardeerd.'

We hebben ook dit jaar weer diverse malen overleg gevoerd met de Ondernemingsraad en de Studentenraad. Dit doen we op reguliere basis maar ook bijvoorbeeld over specifieke thema's zoals internationalisering binnen het GLU, maar

DE RAAD VAN TOEZICHT VAN HET GRAFISCH LYCEUM UTRECHT BESTAAT UIT DE VOLGENDE PERSONEN

natuurlijk ook over de opvolging van onze in 2019 vertrekkende voorzitter van het College van Bestuur. Het intensieve contact met de Studenten- en Ondernemingsraad draagt eraan bij dat we als Raad van Toezicht voldoende voeling houden met de dagelijkse gang van zaken. We hebben veel vertrouwen in de toekomst en kijken uit naar de samenwerking met het deels nieuwe College in 2019.'

Jan van den Akker

De heer dr. J.J. H. van den Akker is zelfstandig onderwijsonderzoeker en -adviseur, met specialisatie in curriculum-vraagstukken. Hij is emeritus hoogleraar onderwijskunde van de Universiteit Twente en voormalig directeur van SLO (nationaal expertisecentrum leerplan-ontwikkeling).

Nevenfunctie: Lid Nationale UNESCO-commissie; Voorzitter programmaraad NCP-NLQF; Voorzitter adviescommissie ICO (Interuniversitair Centrum Onderwijs-wetenschappen); Lid Kenniskring Curriculum-ontwikkeling Hogeschool Zuyd.

Dorathé van Doorn, lid RvT

Mevrouw T.H.L.M. van Doorn is eigenaar-directeur van PrintRun, bureau voor grafisch en multimediaal projectmanagement en mede eigenaar-directeur van Fair Return Media. Daarnaast doet zij externe coaching- en consultancyprojecten in Nederland en andere landen binnen Europa.

Nevenfuncties: Bestuursvoorzitter van Samen voor Nieuwegein; Lid Raad van Advies Stichting TalenTonen; Lid Comité van aanbeveling van Comité 4 en 5 mei Nieuwegein.

Hans Maas, lid RvT

De heer drs. J.A.M. Maas is directeur bij RDM Centre of Expertise/RDM Campus, Hogeschool Rotterdam.

Netty Arriëns

Mevrouw A.L.E. Arriëns is medeoprichter en creative director van Fier Media te Utrecht.

Nevenfunctie: Lid van de Adviescommissie Bedrijfsleven Nimeto.

Cees van Leeuwen, lid RvT

Cees van Leeuwen is directeur/eigenaar van La Search te Amsterdam.

Nevenfunctie: Lid Commissie Seksuele Intimidatie KNVB.

De profielen van alle leden van de Raad van Toezicht van het Grafisch Lyceum Utrecht staan op de website van de school vermeld.

1.5 TOEZICHT DOOR DE ONDERWIJSINSPECTIE

In 2017 heeft de onderwijsinspectie het Grafisch Lyceum Utrecht [GLU] bezocht. Bij de opleiding Gamedeveloper wordt vervolgtoezicht uitgevoerd omdat de onderwijsresultaten onvoldoende waren en hiermee niet wordt voldaan aan art. 7.4.8 en 7.2.7 van de WEB. In 2018 heeft het GLU een verbeterplan gemaakt. De Inspectie is uitgenodigd om hierop te reflecteren waarna de uitvoering is gestart.

1.6 HORIZONTALE VERANTWOORDING

Ons onderwijs is merkbaar en zichtbaar. We hebben een structuur waarin stakeholders betrokken worden bij kwaliteitsverbetering. Dit is zichtbaar geweest bij de totstandkoming van het nieuwe Strategisch Beleidsplan 2019-2023 en de kwaliteitsagenda 2019-2022.

Er is een constante overlegstructuur tussen het College van Bestuur en de Raad van Toezicht, de Studentenraad en Ondernemingsraad.

Ieder team heeft een of meerdere beroepenveldcommissies, bestaande uit tenminste drie professionals uit het bedrijfsleven, waar de ontwikkelingen in het onderwijs en de examinering worden besproken.

Elke klas kent een of meerdere klasvertegenwoordigers, die regelmatig gesprekken voeren met de teamleider. Deze momenten worden gebruikt om tussentijdse verbeterpunten te signaleren en op te pakken.

De Studentenraad overlegt structureel met de eigen leden. De Studentenraad wordt begeleid door twee medewerkers. De teams organiseren ouderavonden en betrekken zo de ouders bij de studievoortgang van hun zoon of dochter.

De onderwijsorganisatie heeft een klokkenluidersregeling opgesteld conform de Code Goed bestuur in de BVE-sector. Deze is gepubliceerd op intranet en op de website en te raadplegen door studenten en medewerkers.

Het interne toezicht is georganiseerd door middel van een controller, die in 2017 als intern toezichthouder is aangesteld voor de business - en financial control.

De beleidsmedewerker kwaliteitszorg rapporteert gevraagd en ongevraagd over de kwaliteit van het onderwijs.

De teamleiders verantwoorden zich aan een lid van het College van Bestuur door middel van tussentijdse voortgangs- en kwartaalgesprekken over de uitvoering van de strategie, het onderwijs en de examinering.

Informatie wordt gedeeld via het intranet, studiedagen en jaarlijkse presentaties van het College van Bestuur. Bedrijven en andere externen zien de laatste ontwikkelingen op de website of via persberichten van de school. De resultaten van overleggen worden gedeeld via onder andere het intranet en interne presentaties en/of bijeenkomsten van het Grafisch Lyceum Utrecht. Jaarlijks komt het Geïntegreerd Jaar-document uit om stakeholders en andere geïnteresseerden te informeren over de ontwikkelingen binnen de school. Hiermee legt de school verantwoording af.

1.7 MEDEZEGGENSCHAP: ONDERNEMINGSRAAD EN STUDENTENRAAD

De Ondernemingsraad van het Grafisch Lyceum Utrecht beoordeelt de gepresenteerde beleidsplannen op organisatie- en medewerkersbelang. De Ondernemingsraad van het Grafisch Lyceum Utrecht telt zeven leden en vergadert tenminste twee keer per maand. Het dagelijks bestuur, bestaande uit de voorzitter en secretaris en/of de gehele raad, heeft minimaal tweemaandelijks een overleg met het College van Bestuur. Het College van Bestuur is de gesprekspartner van de Ondernemingsraad.

Het College van Bestuur betreft de Ondernemingsraad bij de totstandkoming van de begroting. Verder hield de OR zich in 2018 bezig met de totstandkoming van het nieuwe Strategisch Beleidsplan. Er zijn in 2018 geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de OR.

In 2018 zijn de nieuwe leden van de Studentenraad benoemd en geïnstalleerd. De leden zijn gekozen uit de klassenvertegenwoordigers. De Studentenraad bestaat uit 10 leden en een voorzitter. Een medewerker van het Studieloopbaan- en Adviescentrum en een teamleider ondersteunen en begeleiden de raad. De Studentenraad vergadert maandelijks en is op regelmatige basis in gesprek met de Ondernemingsraad en het College van Bestuur over relevante onderwerpen.

1.8 DE MENSELIJKE MAAT

Het Grafisch Lyceum Utrecht is een kleinschalige vakinstelling. Dat heeft tot gevolg dat de school vanzelfsprekend voldoet aan de criteria die genoemd worden in verband met 'De menselijke maat'. Studenten en medewerkers voelen zich gekend en herkend en zij voelen zich serieus genomen en gerespecteerd. Dat laatste behoort tot de kernwaarden van de school. Misschien wel het belangrijkste: studenten en medewerkers geven aan dat zij zich veilig voelen op school. Verder geven studenten in de JOB-enquête aan dat ze over het algemeen een goed contact hebben met hun docenten, dat die makkelijk bereikbaar zijn en dat ze geholpen worden als ze problemen bij het leren ondervinden. De school maakt werk van een actieve match tussen leerbedrijf en student. Studenten kennen hun rechten en plichten en weten waar ze terecht kunnen met een klacht.

HOOFDSTUK 2 | BELEID EN STRATEGIE

2.1 STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014-2018

2018 is het laatste jaar van de uitvoering van het Strategisch Beleidsplan 2014-2018. Het plan draagt bij aan de ambitie van het Grafisch Lyceum Utrecht om zich te ontwikkelen tot excellente opleider voor de creatieve industrie. We willen dat belanghebbenden zo tevreden mogelijk zijn.

Terugkijkend op de planperiode constateren we dat het Grafisch Lyceum Utrecht er goed voor staat. De afgelopen jaren hebben medewerkers hard gewerkt aan versterking van de onderwijskwaliteit, verbetering van de rendementen en aansluiting bij de beroepspraktijk. We zijn trots op de 7,4 die de school en de opleidingen van de studenten krijgen. We zijn trots op de gestegen tevredenheid bij de praktijkopleiders van onze bedrijven. En vooral zijn we trots op de toegevoegde waarde die we leveren aan onze studenten. GLU biedt studenten de meeste kwalificatiewinst van alle mbo-instellingen in Nederland. Dit betekent dat ons onderwijs zo is ingericht dat we zo veel mogelijk uit de student halen.

Een reflectie over de in 2018 afgesloten planperiode leert ons dat we onze doelen grotendeels hebben gehaald. Het thema duurzaamheid is minder goed uit de verf gekomen dan beoogd. Hier zijn in het nieuwe Strategisch Beleidsplan nieuwe doelen voor gesteld.

De beleidsdoelstellingen van het Strategisch Beleidsplan 2014 - 2018 zijn rond zes thema's gegroepeerd:

A

DE POSITIE VAN DE SCHOOL

Met de in 2017 en 2018 lopende verbouwing hebben we ingezet op een betere dienstverlening, meer beleving en flexibiliteit. Dit stimuleert innovatie, bijvoorbeeld in de gecreëerde werkpleinen. Alle praktijklokalen zijn bij elkaar geclusterd. Dit stimuleert samenwerking over opleidingen heen. Onze apparatuur houden we 'state of the art'.

B

HET RESULTAAT VAN DE SCHOOL

Terugkijkend op 2018 is de studententevredenheid wederom hoog en zijn de rendementen en cijfers rondom voortijdig schoolverlaters volgens de norm. De indicatoren staan vermeld in paragraaf 3.10 'Onderwijs in cijfers'. In de periode van ons Strategisch Beleidsplan behoorde het Grafisch Lyceum Utrecht structureel tot de top-10. De beoordeling door studenten is structureel hoog. Het BPV verbeterplan is goed afgerond. Volgens de beoordeling van de Keuzegids mbo 2019, verschenen in 2018, is het Grafisch Lyceum Utrecht (GLU) de beste vakschool van de randstad en behoort tot de landelijke toppers. Alle door het GLU aangeboden opleidingen scoren goed in de Keuzegids. In de categorie ICT, Beheer & Ontwikkeling scoren de opleidingen Mediadeveloper – Webdeveloper en Game Developer – Game Programmer extra hoog, met vijf sterren. Beide opleidingen krijgen het certificaat Topopleiding.

C

MET BETREKKING TOT (OUD)-STUDENTEN EN OUDERS

Door informatieavonden te organiseren is het in 2018 gelukt om ouders/verzorgers actief te betrekken bij de opleidingen. Alle teams zijn gedurende de planperiode deze avonden gaan organiseren. Er werd tevens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de Studieloopbaanbegeleider.

Dit leidde tot een merkbaar hogere betrokkenheid van ouders bij de studievoortgang van hun kinderen. Het alumni beleid is aangescherpt. Waar dit voorheen nog vanuit de afzonderlijke teams werd gedaan, stelt een werkgroep met vertegenwoordigers uit alle teams samen kaders op. In 2018 is deelgenomen aan het Schoolverlatersonderzoek mbo.

D

DOCENTEN EN ONDERSTEUNEND PERSONEEL

GLU heeft in 2018 ingezet op een passende en optimale verhouding tussen LB en LC docenten. Samenwerking is gestimuleerd door het wederom organiseren van verbindende bijeenkomsten voor het gehele personeel en het gezamenlijke MD traject voor leidinggevend. In hoofdstuk 4 leest u hier meer over.

E

BEDRIJFSLEVEN EN BUITENWERELD

In 2018 is de eindrapportage opgeleverd van het Verbeterplan voor de Beroepspraktijkvorming (BPV). Het Grafisch Lyceum Utrecht ontving een positieve beoordeling

naar aanleiding van deze rapportage, met bijbehorende uitkering van prestatiegelden. Elders in het document wordt dit uitgebreider beschreven. Bij elk team is sprake van een beroepenveldcommissie.

In de voorbereiding op de Kwaliteitsagenda 2019-2022 is nadrukkelijker ingezet op het opleiden voor de arbeidsmarkt van de toekomst.

GLU is een landelijk opererende instelling met 'de branche' als belangrijkste stakeholder. Omdat GLU ook een regionale rol heeft, participeert het College van Bestuur in meer regionale bestuurlijke overleggen met bedrijven dan voorheen. Hierbij gaat het om de Economic Board Utrecht, de Utrechtse Ondernemersacademie en Dutch Game garden. Daarnaast werkt GLU bestuurlijk samen met het omliggend onderwijsveld in Edupact, het mbo-hbo platform en 'Sterk techniek onderwijs'.

Thema's die in 2018 aan de orde komen, zijn afstemming rond nieuw te starten opleidingen, de afstemming van arbeidsmarkt en onderwijs en de verbreding van de niveau 2 opleidingen.

HET ONDERWIJS

De school streeft op alle vlakken naar excellentie. Dit is een centraal thema in het kwaliteitsplan 2014-2018. De deelname aan Skills Heroes komt hieruit voort.

Alle studenten konden een intern talentprogramma volgen waar zeven actuele en interessante thema's in de vorm van minitrainingen en workshops worden aangeboden. Daarnaast is geïnvesteerd in de

verbinding met de arbeidsmarkt door middel van het integreren van betekenisvolle 'echte' projecten in het onderwijs. Onze leerbedrijven Studio S2B en S2B Discover hebben hier een rol.

2.1.1 VOORUITKIJKEND: TOTSTANDKOMING STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2019-2023

In 2018 hebben we gewerkt aan een nieuw Strategisch Beleidsplan. GLU wil met het nieuwe Strategisch Beleidsplan de spreekwoordelijke lat weer een stukje hoger leggen. De basis hiervoor is een vernieuwde missie:

Het Grafisch Lyceum Utrecht is dé creatieve, ondernemende en technische vakschool die studenten voorbereidt op hun volgende stap, met kleinschalig, actueel en innovatief onderwijs door bevoegen docenten.

GLU heeft er voor gekozen om het nieuwe Strategisch Beleidsplan op te bouwen aan de hand van de systematiek van de argumentenfabriek, waarbij trends en factoren zijn geanalyseerd en zijn omgezet in ambities en zes strategische thema's. De thema's zijn uitgewerkt in 21 concrete acties die we vormgaven in 'Routekaarten'.

Het nieuwe Strategisch Beleidsplan is tot stand gekomen in acht denksessies waarin medewerkers van GLU en bedrijven in de creatieve sector, hun expertise hebben ingebracht. Hiernaast konden alle GLU-medewerkers inbreng leveren via de inloopsessies, wat zo'n honderd medewerkers gedaan hebben.

2.2 KWALITEITSAFSPRAKEN 2015-2018

Het Strategisch Beleidsplan 2014 – 2018 is de leidraad voor de Kwaliteitsafspraken van het Grafisch Lyceum Utrecht. De concrete doelstellingen van het Kwaliteitsplan (2015-2018) liggen in het verlengde van het Strategisch Beleidsplan, sluiten daarop aan en zijn er een uitbreiding van.

Het Kwaliteitsplan is opgesteld in 2015 en kent een looptijd van vier jaar. De kwaliteitsafspraken uit dit plan zijn gericht op de landelijke thema's voor het mbo, namelijk professionalisering, voortijdig schoolverlaters, studiesucces, beroepspraktijkvorming, intensivering van taal en rekenen en excellentie (inclusief internationalisering). Deze zijn door de school integraal overgenomen en aangevuld met de eigen thema's uit het Strategisch Beleidsplan (onderwijs, examinering).

In 2018 hebben wij de uitvoering van het kwaliteitsplan afgerond. In de eindrapportage kijkt GLU terug op de realisatie van de ambities en geplande activiteiten van het afgelopen jaren, die we in het Kwaliteitsplan 2015 en het Addendum Excellentie hebben geformuleerd. We kunnen stellen dat de activiteiten 'smart' en 'hubo' genoeg geformuleerd waren om deze onder de aandacht te brengen van medewerkers, hen te enthousiasmeren en de acties en maatregelen succesvol te implementeren of verder te ontwikkelen. Concluderend kan worden gezegd dat in de onderwijsorganisatie en specifiek in de teams hard is gewerkt aan het realiseren van de ambities en doelstellingen in het kader van de kwaliteitsafspraken en dat

https://medewerkers.intranet.glu.nl/sites/default/files/intranet/2012_Medewerkers/03_algemeen/Strategisch%20Beleidsplan%202019-2023.pdf

2.3 KWALITEITSBORGING

dit mede geleid heeft tot grote tevredenheid bij studenten, medewerkers en beroepenveld. We hebben de geformuleerde afspraken grotendeels behaald. De punten die nog aandacht behoeven, laten we terug komen in de Kwaliteitsagenda 2019-2022.

De eindrapportage van het Kwaliteitsplan 2015-2018 is integraal opgenomen als bijlage bij dit Geïntegreerd Jaardocument.

2.2.1 VOORUITKIJKEN: KWALITEITSAGENDA 2019-2022

Met het bestuursakkoord tussen de Minister van OCW en de mbo branche zijn alle mbo instellingen uitgenodigd om een vierjarige Kwaliteitsagenda 2019-2022 te maken. Deze Kwaliteitsagenda is de opvolger van het hierboven beschreven kwaliteitsplan 2015-2018. De totstandkoming van de Kwaliteitsagenda heeft parallel gelopen aan de totstandkoming van het nieuwe Strategisch Beleidsplan en is dan ook een uitwerking van het Strategisch Beleidsplan. De Kwaliteitsagenda van GLU is gestructureerd aan de hand van drie landelijke speerpunten: 'kwetsbare jongeren', 'gelijke kansen' en 'aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt'. Het nieuwe Strategisch Beleidsplan en de Kwaliteitsagenda zijn de basis voor de teamplannen 2019.

In het waarderingskader mbo 2017 is het onderwerp Kwaliteitscultuur opgenomen. Kenmerken van een kwaliteitscultuur zijn transparantie, integer handelen en een gerichtheid op continue verbetering. Door nog meer te focussen op kwaliteitscultuur en door gezamenlijke waardenopvattingen gelooft het Grafisch Lyceum Utrecht dat de onderwijskwaliteit nog meer kan toenemen en dat gewerkt kan worden aan continue verbetering. Een bewijs dat de teams hier hard en succesvol aan werken, is dat GLU structureel goed scoort in de Keuzegids. GLU handelt cyclisch door de ingezette acties gestructureerd te toetsen en bij te stellen. Dit doen wij aan de hand van maandelijkse Managementrapportages, maar ook door het gestructureerd meten van de studenttevredenheid over lessen. De docent wordt beoordeeld door studenten en de resultaten hiervan worden betrokken in de functioneringsgesprekken.

Met het verschijnen van het nieuwe Strategisch Beleidsplan en de Kwaliteitsagenda is ook het handboek Kwaliteitsborging in 2018 van een update voorzien. GLU neemt actief deel aan het Netwerk Kwaliteitszorg van de mbo-raad, het Netwerk examinering van het Cinop, de Expertisegroep van het Kwaliteitsnetwerk mbo en het overleg tussen (grafische) vakscholen. De grafische vakscholen auditen op aanvraag bij elkaar.

Verder probeert de school om samen met het Kwaliteitsnetwerk mbo meer inzicht te krijgen in de kenmerken en eisen van een goede kwaliteitscultuur.

Via verschillende netwerken speelt de school een actieve rol tijdens expertmeetings over kwaliteitscultuur. De werkgroep Expertise van het Kwaliteitsnetwerk mbo werkt samen met Eqavet om tools te ontwikkelen om de kwaliteitscultuur te versterken in onderwijsteams.

2.4 KLACHTENPROCEDURE EN VERTROUWENSPERSOON

De school heeft een toegankelijke procedure voor verschillende soorten klachten: klachten rond onderwijs en organisatie, bezwaren en beroepen met betrekking tot examinering en klachten rond een veilig schoolklimaat. Het klachtenreglement en de bijbehorende formulieren staan op de website en op intranet voor studenten en medewerkers. Een formeel bezwaar kan worden ingediend bij een daartoe bevoegde klacht- of beroepscommissie. Elke commissie werkt volgens een vastgestelde procedure en Huishoudelijk Reglement.

De klachtencoördinator coördineert de procesgang van alle klachten, bezwaren en beroepen die binnen het Grafisch Lyceum worden ingediend en afgehandeld. In 2018 heeft de klachtencoördinator in totaal 13 klachten ontvangen over diverse onderwerpen.

Drie klachten zijn behandeld in een beroepszaak door de externe klachtencommissie. Deze klachten zijn alle drie ongegrond verklaard. Buiten deze drie klachten om heeft een klager haar eerder ingediende beroep ingetrokken en deze klacht is ambtshalve niet in behandeling genomen.

Het Grafisch Lyceum Utrecht evalueert de klachten ten behoeve van verbetering en professionalisering.

Conform de Code Goed bestuur in de BVE-sector heeft het Grafisch Lyceum Utrecht een klokkenluidersregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze voor het melden van (dreigende) misstanden. De klokkenluidersregeling beschermt medewerkers, ouders of studenten die hun melding te goeder trouw doen.

Voor klachten of vragen over grensoverschrijdend gedrag heeft het Grafisch Lyceum Utrecht drie medewerkers als vertrouwenspersoon aangesteld. Klachten op het gebied van ongewenste intimiteiten, intimidatie, pesten, discriminatie, racisme, agressie, geweld of schending van de privacy komen bij hen terecht. Zij zijn zichtbaar in de organisatie en toegankelijk voor medewerkers en studenten. Daarnaast is een externe vertrouwenspersoon aangesteld. De vertrouwenspersonen hebben regelmatig overleg met het College van Bestuur.

HOOFDSTUK 3 | ONDERWIJS

3.1 BEROEPSGERICHT ONDERWIJS

Bij het Grafisch Lyceum Utrecht staat de beroepspraktijk centraal. Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft een begrensd en samenhangend onderwijsprofiel van technisch creatieve opleidingen met een breed voedingsgebied. We leiden van oudsher op voor posities in de grafimedia branche en de creatieve industrie.

De arbeidsmarkt waarvoor wij opleiden, verandert snel. Automatisering, robotisering en digitalisering maken banen overbodig, maar creëren ook nieuwe banen. Het arbeidsmarktperspectief van creatieve en technische beroepen is weer beter, ook bij bedrijven en organisaties waar vormgeving niet de 'corebusiness' is. Er is meer vraag naar (media)developers en de combinatie van grafische- en interactieve vormgeving. Ook de vacatures voor DTP'ers verschijnen weer in kranten en op vacaturesites. Tegelijkertijd wordt vanuit het oogpunt van macrodoelmatigheid geconstateerd dat onze opleidingen blijvend moeten innoveren om relevant te blijven. Het wordt in toenemende mate een vraag hoe GLU zorgdraagt voor een optimale aansluiting met het beroepenveld en het vervolgonderwijs. GLU werkt hier aan door gezamenlijk met het beroepenveld het curriculum inhoudelijk anders vorm te geven. Bij de totstandkoming van de nieuwe curricula hebben wij in 2018 naar lesvormen gezocht waarmee het onderwijs de praktijk beter nabootst. Dit betekent meer authentieke projecten geïntegreerd in het curriculum. Dit 'project-onderwijs' wordt door een aantal teams in hele weken geprogrammeerd in plaats van doorlopend naast de reguliere lessen.

GLU ervaart dat non-profit organisaties in toenemende mate een beroep op de school doen om mee te denken over actuele vraagstukken. Dit verrijkt ons onderwijs. Verschillende opleidingen hebben een bureau ingericht dat reële opdrachten uit de beroepspraktijk ontvangt. Op deze wijze blijft de onderwijsinstelling betrokken bij actuele vraagstukken en wordt voor studenten een realistische beroepscontext gecreëerd.

3.2 ONDERWIJSVERNIUWING EN -ONTWIKKELING

In 2018 werd vanuit de onderwijsvisie van het Grafisch Lyceum Utrecht verder gewerkt aan de vernieuwing van het onderwijs. Het onderwijsconcept van de school berust op de drie pijlers: toekomstgericht, praktijkgericht en persoonsgericht. Bij alle teams zijn in het schooljaar 2017-2018 projecten ingezet om het onderwijsconcept te implementeren. Dit is zichtbaar in de eerder genoemde verweving van projecten in het curriculum, een onderzoek naar hybride leren en het geven van meer ruimte aan teams om 'lucht in het curriculum' te creëren om het studiesucces van studenten te vergroten. Een voorbeeld hiervan is keuzewerktijd voor studenten.

In 2018 is voor het eerst de studentambassadeur expliciet gekozen en in het zonnetje gezet als de student van het jaar. Ook hebben we een docent van het jaar gekozen.

De onderwijsteams Grafisch Vormgeven en Gaming hebben in 2018 de scrummetho-

de in het uitvoeren van projecten in het onderwijs verwerkt.

Keuzedelen – de voortgang

Bij de invoering van IHKS heeft het Grafisch Lyceum Utrecht gekozen voor een gecontroleerde aanpak met vooraf bepaalde configuraties. In 2018 is gestart om het aanbod van keuzedelen en de werkwijze jaarlijks vast te stellen. In 2018 is het aanbod vergroot met onder meer acht zogenaamde cross overs, keuzedelen die alle studenten kunnen kiezen, ongeacht de opleiding die ze volgen. 60 studenten hebben hier gebruik van gemaakt. Het keuzedeel Ondernemend gedrag is voor iedereen verplicht. GLU werkt intensief samen met de creatieve vakinstellingen. We hebben een centraal overzicht van keuzedelen die bij iedere school aangeboden worden, wisselen keuzedelen uit en ontwikkelen gezamenlijk.

Vernieuwd studentenplatform

Sinds 2017 werkt GLU in de ELO. In 2018 kunnen studenten zelfstandig, op school en thuis, terecht voor hun rooster, presentie, e-mail en lesmateriaal. De ELO maakt het mogelijk om te differentiëren: door vooruit te werken en verdiepings- en of verbredingsopdrachten te maken, wordt meer maatwerk mogelijk gemaakt. Ook is er een link met de Onderwijs en Examenregeling van de opleiding.

Excellentie

Excellentie is een centraal thema in het Kwaliteitsplan 2014-2018. De deelname aan Skills Heroes komt hieruit voort.

In 2018 konden alle studenten het GLU Talent Programma volgen, waar actuele en interessante thema's in de vorm van minitrainingen en workshops worden aangeboden.

In het schooljaar 2017-2018 is het GLU Talent Programma voor het eerst aangeboden en positief gewaardeerd. Er zijn zes workshops gestart. Met name portretfotografie was populair. Het is uitgebreid met activiteiten rond 'Jong ondernemen' en een internationaal programma.

Loopbaanleren

De werkgroep Loopbaan heeft het programma Loopbaan aangepast en hierdoor hebben de lessen een vernieuwd karakter gekregen. We hebben de werkvormen aansprekender en de opdrachten meer contextrijk gemaakt. De focus is meer komen te liggen op loopbaanontwikkeling. In de eerste periode van tien weken worden vijf lessen door docenten verplicht aangeboden en de vijf overige kunnen naar eigen keuze ingevuld worden. Er is een plan gemaakt voor peer support door en voor studenten. Een aantal opleidingen is hiermee begonnen. In 2019 implementeren we dit breed.

3.3 BEROEPSPRAKTIJKVORMING

De link met het bedrijfsleven is een belangrijke voorwaarde bij alle opleidingen van het Grafisch Lyceum Utrecht. Bureau Bedrijfscontacten (BBC) werkt hieraan door te zorgen voor de juiste match tussen student en stagebedrijf en door de contacten met de vele leerbedrijven

te onderhouden. De medewerkers zijn erin geslaagd om voor alle studenten een geschikte stageplaats te vinden.

Zoals eerder is beschreven, is geïnvesteerd in de verbinding met de arbeidsmarkt door middel van het integreren van betekenisvolle 'echte' projecten in het onderwijs. Onze leerbedrijven StudioS2B en S2B Discover! hebben hier een rol. Ook zijn er studenten die hun stage bij het leerbedrijf lopen.

Verbeterplan BPV

2018 was het tweede en laatste jaar van de uitvoering van het BPV verbeterplan. Dit plan heeft tot doel de tevredenheid van studenten en praktijkopleiders over de BPV, de stage, te verhogen. Een goed resultaat wordt door het Ministerie beloond met aanvullende middelen. GLU heeft het BPV verbeterplan ingezet op een verbetering van de matching van studenten, de begeleiding van studenten voorafgaand en tijdens de stage en het programma. De meting vindt plaats via de JOB en een jaarlijks afgenomen enquête onder praktijkopleiders. De eindresultaten zijn zeer bevredigend. Er is sprake van een gestegen tevredenheid bij praktijkopleiders en studenten. GLU heeft de aanvullende bekostiging van het Rijk dan ook ontvangen.

Matching

- Praktijkopleiders: Het oordeel tevreden neemt 9% af, terwijl het oordeel zeer tevreden 15% stijgt. Het oordeel ontevreden is gedaald van 23% naar 16%.

- Studenten (bol en bbl): zijn erg tevreden en waarderen de school met gemiddelde score van een 4.2 (op een schaal van 1-5).

Begeleiding

- Praktijkopleiders: Het tevredenheidsonderzoek onder Praktijkbegeleiders toont aan dat zij over de begeleiding van de school tevreden zijn: de beoordeling 'tevredenheid' zakte met 15%, terwijl het oordeel 'zeer tevreden' steeg met 13% en de ontevreden zakten met 6%.
- Studenten: De studiebegeleiding en de Studieloopbaanbegeleiding is gemiddeld een 4.0 en het gemiddelde over de begeleiding door het team Gaming tijdens de stage/bpv is een 3.4.

Programma

Alle inspanningen geven goede tot zeer goede resultaten op de volgende indicatoren: VSV, uitval, startersresultaat en op alle clusters die de JOB-monitor 2018 genereert. De algemene tevredenheid scoort een 4.0, terwijl het landelijk gemiddelde een 3.7 is. Echter op een aantal onderliggende vragen is de tevredenheid van studenten gedaald, terwijl het beroepenveld tevredener is geworden. Het programma blijft in verband met de veranderingen in de kwalificatie, door het introduceren van keuzedelen en de aandacht voor samenwerking met het beroepenveld, aandachtspunt.

3.4 EXAMINERING

In 2017 heeft de Inspectie van het Onderwijs drie opleidingen bezocht en deze een voldoende beoordeling gegeven voor alle onderliggende standaarden van het kwaliteitsgebied Examinering en diplomering. De inspectie heeft ontwikkelpunten per team geformuleerd, die de examencommissie heeft overgenomen in de voortgangsrapportage stelselonderzoek 2017. In de voorgenoemen kwaliteitsdoelen schooljaar 2018-2019 zijn een aantal ontwikkelpunten uitgewerkt en vastgelegd in het nieuwe handboek examinering. Digitalisering, archivering en optimalisering van de PDCA cyclus zijn in verschillende deelprojecten opgenomen.

Om ervoor te zorgen dat de exameninstrumenten op orde zijn, de examenprocessen in control zijn en de professionaliteit op orde is, is een van de instrumenten 'het kwartaalgesprek examinering', dat het lid College van Bestuur met examinering in haar portefeuille voert met een teamleider en examenleider van een of meerdere opleidingen. Dit gebeurt in aanwezigheid van de voorzitter van de examencommissie en de beleidsmedewerker kwaliteitszorg, die tevens lid is van de examencommissie. Het GLU is gestart met Yucan kwaliteitsmanagement software. Dit betekent dat rapportages kunnen worden gemaakt en besproken van de kwaliteit van het examineren binnen de context van het toezichtskader 2017. Na onderzoek in 2017 is in 2018 een duidelijker scheiding aangebracht

tussen het zogenaamde borgen en zorgen. Het borgen, de kaderstelling, is een taak van de examencommissie, het zorgen, de uitvoering, ligt bij de onderwijsteams. Dit heeft als voordeel dat rollen, taken en verantwoordelijkheden veel duidelijker zijn. Het organogram van de examenorganisatie en het handboek examinering zijn hierop aangepast.

De examencommissie heeft voor het schooljaar 2017-2018 een oordeel per crebo gegeven over de kwaliteit van de examinering. Het overzicht laat voor alle teams voldoende basiskwaliteit zien op de gebieden ED1, ED2 en ED3. Een verdere uitwerking van de valide exameninstrumenten op basis van route 2 is opgenomen in de kwaliteitsdoelen voor 2018-2019.

3.5 STUDENTBEGELEIDING

Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft geen hoge aantallen kwetsbare jongeren. Wel blijkt uit de JOB Monitor 2018 dat 54% van de studenten aangeeft een ondersteuningsbehoefte te hebben. Het landelijke percentage is gemiddeld 42%. Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft dan ook een goede begeleidingsstructuur ingericht om alle studenten succesvol naar een diploma te leiden. Goede studentbegeleiding is een randvoorwaarde voor studiesucces. Door studenten te ondersteunen op verschillende niveaus hebben we goed in beeld wat ze nodig hebben en kunnen we actief inzetten op verbetering. Het is een

gegeven dat steeds meer jongeren een beperking als dyslectie, dyscalculie of een stoornis hebben. Ook het psychische welzijn van jongeren is belast. Door samen te werken met het Buurtteam voorkomen we dat de zorg voor jongeren te veel bij het team komt te liggen. Daar waar kenmerken van de student om ondersteuning vragen, hebben we een aanbod gecreëerd. Alle docenten zijn verantwoordelijk voor het studiesucces. Met de invoering van de nieuwe voortgangsnormen GLU breed en werkwijze bij onvoldoende resultaat is deze begeleiding weer verbeterd. Er is eerder in beeld waar de student baat bij heeft.

De adviseurs O&O ondersteunen de deskundigheid van de docenten. De leergang Studieloopbaanbegeleiding van de GLU-Academy draagt daar ook aan bij. Daarnaast vinden er vanuit de GLU Academy ook weer PIT lezingen (lezingen over Pedagogiek die inspireren en toepasbaar zijn) plaats.

De school werkt samen met het Buurtteam mbo. De rol van het Buurtteam is in 2018 vergroot, mede doordat na evaluatie de jeugdarts in 2018 is beëindigd. Er blijkt overlap tussen de rol van de jeugdarts en het Buurtteam. Het Buurtteam kan hulp bieden bij vragen over privéaangelegenheden en/of maatschappelijke of financiële problemen. De begeleiders worden geleverd door de gemeente. Zij hebben een werkplek binnen de school en zijn op vaste momenten aanwezig. Studenten met een doorverwijzing van de SLB-er kunnen hier dan terecht.

3.6 INTAKEPROCEDURE EN TOEGANKELIJKHEID

Met ingang van schooljaar 2018-2019 geldt de wet 'Vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht op het mbo'. De school heeft op de wet geanticipeerd door de intakeprocedure en alle gerelateerde overeenkomsten en regelingen te checken en indien nodig aan te passen.

Met het oog op invoering van de wet en het bijbehorend tussentijds 'bindend studieadvies voor alle studenten', is de intakeprocedure geëvalueerd. We hebben besloten de intake uit te breiden, een grote rol te geven aan kennismaking tussen school en student en de intake deels in groepsverband te laten plaatsvinden. Studenten beoordelen dit positief.

Op basis van het Digitaal Doorstroom Dossier (DDD), de kennismakingsbrief en de ingeleverde cijferlijst, wordt gecheckt op toelaatbaarheid. Toelaatbare aanmelders krijgen indien nodig een leerbehoeftecheck, waar gezamenlijk gekeken wordt wat de student nodig heeft in relatie tot wat de onderwijsinstelling kan bieden. Daarna wordt hij/zij uitgenodigd voor een studiekeuzecheck, waar ze docenten en studenten van de opleiding en de school ontmoeten en eventueel hun werk tonen en toelichten om te kijken of de gekozen opleiding ook echt het beste bij hen past en kunnen twijfelende aanmelders nog kiezen voor een andere opleiding. Aan het eind van de studiekeuzecheck wordt een schriftelijk studiekeuzeadvies gegeven. Hierop staat vermeld welke opleiding(en) van het Grafisch Lyceum Utrecht bij hen past qua niveau, interesse en talenten.

De procedure om te komen tot de bindende studieadvies is in 2018 ontwikkeld. In 2019 start de uitvoering voor het eerste cohort. De voortgangsnormen zijn voor alle teams geharmoniseerd. We werken met drie standaardbrieven over de behaalde resultaten. Dit kan zijn voldoende, onvoldoende of opbouw. Opbouw betekent dat een deel wel voldoende is maar dat er extra aandacht nodig is om alles naar voldoende te krijgen. In de brief ziet de student aan welke normen wel of niet voldaan is. Tot dit jaar waren de voortgangsnormen niet zo helder geformuleerd en was per team een werkwijze voor de terugkoppeling bepaald.

Schoolboeken in bruikleen

Om de studiekosten hanteerbaar te houden en zo de toegankelijkheid te verhogen, is besloten leermiddelen in bruikleen te geven. Sinds 2016 worden daarom schoolboeken kosteloos in bruikleen gegeven.

3.7 TERUGDRINGEN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

Het vsv percentage is in 2018 met 4,4% (4 studenten) voor niveau 2 zeer laag. De percentages 7,53% (7 studenten) voor niveau 3 en 3,18% (57 studenten) voor niveau 4 zijn echter hoger dan vorige jaren. Hiermee voldoen we voor deze niveaus net niet aan het convenantsdoel in de regio. We hebben per opleiding en niveau de uitval geanalyseerd en op basis hiervan hebben gesprekken plaats gevonden tussen College van Bestuur en de teams om waar nodig bij te sturen.

Intern is het verzuim- en vsv-protocol nog verder aangescherpt. Alle klassen hebben voorlichting gekregen over de gevolgen van verzuim en de informatievoorziening om verzuim te monitoren is nog verder verbeterd. Ook het optimaliseren van de studentbegeleiding binnen de teams is effectief gebleken in het tegengaan van vsv. De docent SAC biedt ondersteuning aan de slb'er en zijn groep en kan sneller signaleren en daardoor de juiste ondersteuning bieden, waardoor uitval kan worden voorkomen.

De opleidingen krijgen maandelijks een managementrapportage met o.a. een overzicht van het aantal uitvallers en vsv'ers en krijgen tweewekelijks een overzicht van studenten die ongeoorloofd verzuimen. In het algemeen kan gezegd worden dat het vastleggen, vaststellen en rapporteren van normen in 2018 zorgt dat we de rendementen beter kunnen voorspellen.

Wij verwachten dat de ingezette maatregelen ook het jaar- en diplomaresultaat zullen verbeteren.

In het kader van het verzuimprotocol is er sprake van een nauwe samenwerking met de gemeente Utrecht om studenten die willen uitstromen te helpen over te stappen naar een vervolgopleiding. Dankzij de samenwerking worden acties op tijd in gang gezet. In het schooljaar 2018-2019 hebben 43 studenten deelgenomen aan het heroriëntatietraject. 81% hiervan is doorgestroomd naar een andere opleiding binnen of buiten het Grafisch Lyceum Utrecht of naar werk.

3.8 BEROEPSKOLOM

Het Grafisch Lyceum Utrecht onderhoudt de contacten met toeleverende vmbo-scholen. In het bijzonder de scholen die zich profileren als vooropleider voor creatieve mbo-opleidingen. We organiseren workshops en speciale voorlichtingen voor docenten of scholieren.

Het GLU stemt af met hbo-instellingen in de regio. Met de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht (HKU) zijn afspraken gemaakt over samenwerking. Hierbij gaat het om de totstandkoming van de AD-opleiding, het ontwikkelen van een keuzedeel doorstroom hbo. Een docente van GLU geeft op deeltijdbasis les bij de HKU. De opleidingen van niveau 4 zijn verplicht het Keuzedeel 'Voorbereiding hbo' aan te bieden. Om het hbo toegankelijker te maken voor studenten van de onderwijsinstelling is met de afdelingen Media en vormgeving en Game en Interactie van de HKU een overleg gestart en zijn acties ingezet zoals het verzorgen van gastlessen door docenten van het hbo bij het GLU, voorlichting door hbo-ers.

Alumni die nu een opleiding volgen op het hbo zijn betrokken als assessoren bij de assessmentportfolio van Crossmedia. De laatste terugkomdag van Gamingstagiaires wordt, tijdens de Eindexamenexpositie van de HKU, georganiseerd op de HKU: zij krijgen een voorlichting en worden rondgeleid door hbo-docenten.

Alle studenten van leerjaar 3 en 4 krijgen tijdens de Eindexamenexpositie een voorlichting over het hbo en specifiek over het eindniveau van hbo-studenten. Tijdens het bezoek worden studenten ontvangen en rondgeleid door hbo-docenten. Met de Technische faculteit van de Hogeschool Utrecht zijn in het kader van excellentietrajecten afspraken gemaakt om ook de Masterclasses open te stellen voor mbo-studenten en hen te enthousiasmeren en te inspireren door te stromen naar een hbo-opleiding.

3.9 ONDERWIJS IN CIJFERS

Het Grafisch Lyceum Utrecht leidt studenten op voor creatieve en technische beroepen op het gebied van media, vormgeving en communicatie. Op 1 oktober 2018 telde de school volgens de definitieve telling in totaal 2178 studenten.

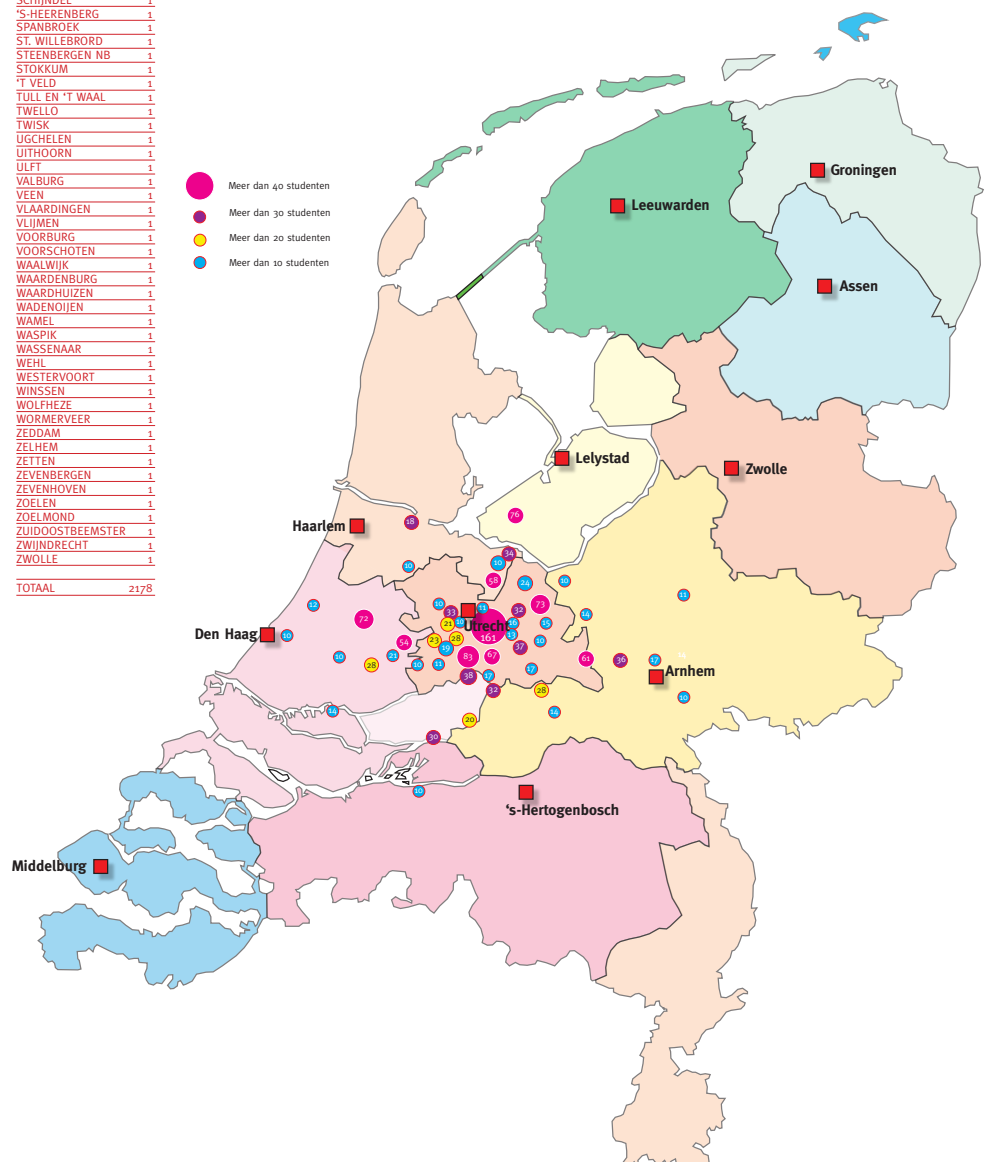
Bij het vaststellen van de gewenste instroom voor iedere opleiding kijkt de school goed naar het arbeidsmarktperspectief en de zekerheid dat de school de student op termijn een stageplek kan bieden. Door samenwerking met de toeleverende scholen en een goede reputatie is er veel belangstelling voor de opleidingen.

3.9 ONDERWIJS IN CIJFERS

UTRECHT	161	BEUSICHEM	4	AMMERZODEN	1	OPIJNEN	1
NIEUWEGEIN	83	HARDINVELD-GIESSENDAM	4	ANDEL	1	OUDEGA/SMALLINGERLND	1
ALMERE	76	HOGLANDERVEEN	4	ANDIJK	1	OUDEKERK A/DE AMSTEL	1
AMERSFOORT	73	NAARDEN	4	ANKEVEEN	1	OUDEHUSEN	1
ALPHEN AAN DEN RIJN	72	SLIEDRECHT	4	ASCH	1	PURMEREND	1
HOUTEN	67	WESP	4	ASPEREN	1	RHOON	1
VEENENDAAL	61	WOUDRICHHEM	4	AXEL	1	RIJNSBURG	1
HILVERSUM	58	ZEVENAAR	4	BAARLO	1	RIJSEN	1
WOERDEN	54	AMERONGEN	3	BATHMEN	1	RIJSWIJK NB	1
DE MEERN	39	ARKEL	3	BEEKBERGEN	1	RIJSWIJK ZH	1
		BEESD	3	BEMMEL	1	ROELOFARENDSEVEEN	1
IJSSSELSTEIN UT	38	BOSCH EN DUIN	3	BENSCHOP	1	ROSMALLEN	1
ZEIST	37	BUNNIK	3	BERGAMBACHT	1	'S-HERTOGENBOSCH	1
EDE GLD	36	CAPELLE AAN DEN IJSSSEL	3	BERGSCHENHOEK	1	SAMBEK	1
HUIZEN	34	DALEM	3	BERKEL EN RODENRIJS	1	SCHALKWIJK	1
MAARSSSEN	33	EDERVEEN	3	BERKENWOUDE	1	SCHELLUINEN	1
CULEMBORG	32	GELDERMALSEN	3	BERLICUM NB	1	SCHIJNDEL	1
SOEST	32	GIESSENBURG	3	BEST	1	'S-HEERENBERG	1
GORINCHEM	30	HAZERSWOUDE-DORP	3	BEVERWIJK	1	SPANBROEK	1
GOUDA	28	LEIMUIDEN	3	BRANDWIJK	1	ST. WILLEBRORD	1
VLEUTEN	28	LOENEN AAN DE VECHT	3	BRUNSSUM	1	STEENBERGEN NB	1
WIJK BIJ DUURSTEDEN	28	LOPIKERKAPEL	2	BUREN GLD	1	STOKKUM	1
BAARN	24	MAARTENSDIJK	2	BUURMALSEN	1	'T VELD	1
HARMELLEN	21	MOORDRECHT	2	CASTRICUM	1	TULL EN 'T WAAL	1
AMSTERDAM	18	NIEUWENDIJK NB	2	DE LIER	1	TWELLO	1
BUSSUM	18	NIEUWERKERK A/D IJSSSEL	3	DEN HELDER	1	TIWIK	1
DRIEBERGEN-RIJNSBURG	18	NIJCKERKVEEN	3	DEVENTER	1	UGCHELEN	1
MONTFOORT	18	NOORD-DOOS	2	DIDAM	1	UITHOORN	1
ARNHEM	17	PAPENDRECHT	2	DIEREN	1	ULFT	1
LEERDAM	17	RENSWOUDE	2	DOETINCHEM	1	VALBURG	1
VIANEN UT	17	RIJSWIJK GLD	3	DREUMEL	1	VEEN	1
LEUSDEN	15	SPIJKENISSE	2	DRIEL	1	VLAARDINGEN	1
BARNEVELD	14	STOLWIJK	3	DUIVENDRECHT	1	VLIJMEN	1
ROTTERDAM	14	VOORTHUIZEN	3	EETHEN	1	VOORBURG	1
TIEL	14	WOUBRUGGE	3	ELST GLD	1	VOORSCHOTEN	1
BILTHOVEN	13	ZEVELOD	2	ELST UT	1	WAALWIJK	1
LEIDEN	12	AMMERSTOL	2	RICHEM	1	WAARDENBURG	1
APeldoorn	11	BEKK	2	EST	1	WAARDHUIZEN	1
BODEGRAVEN	10	BENEDEN-LEEUVEN	2	FEERWERD	1	WADENOIJEN	1
HOGLAND	10	BENNEKOM	2	GAMEREN	1	WAMEL	1
NIJCKERK GLD	10	BENTHUIZEN	2	GENDEREN	1	WASPIK	1
SCHOONHOVEN	10	BOVEN-LEEUVEN	2	GIESBEEK	1	WASSENAAR	1
'S-GRAVENHAGE	10	BREDA	2	GOUDRIAAN	1	WEHL	1
RAAMSDONKSVEER	10	BRUMMEN	2	GRAVE	1	WESTERVOORT	1
WOUDENBERG	10	COTHEM	2	GRIJPSKERKE	1	WINSSEN	1
ZOETERMEER	10	DEIL	2	GROESSEN	1	WOLFFHEZE	1
BREUKELN UT	9	DIEMEN	2	HAAFTEEN	1	WORMERVEER	1
DE BILT	9	DOORNENBURG	2	HAGESTEIN	1	ZEDDAM	1
OOSTERHOUT NB	9	DORDRECHT	2	HALFWEG NH	1	ZELHEM	1
OUDEWATER	9	DRUTEN	2	HATTEM	1	ZETTEN	1
RAAMSDONKSVEER	9	ENSPIJK	2	HEEMSTEDE	1	ZEVENBERGEN	1
BUNSCHOTEN-SPAKENBURG	8	GOUDERAK	2	HEERENWAARDEN	1	ZEVENHOVEN	1
DUIVEN	8	GROOT-AMMERS	2	HEERLEN	1	ZOELEN	1
EINDHOVEN	8	HAASTRECHT	2	HEEZE	1	ZOELMOND	1
HOEVELAKEN	8	HANK	2	HEI- EN BOEICOP	1	ZUIDOOSTBEEEMSTER	1
KORTENHOEF	8	HEERHUGOWAARD	2	HEILOO	1	ZWIJNDRECHT	1
NIEUWKOOP	8	HEKENDORP	2	HENDRIK-IDO-AMBACHT	1	ZWOLLE	1
PUTTEN	8	HERWIJNEN	2	HERPEN	1		
RHENEN	8	HEUKELUM	2	HERVELD	1		
WADDINKVEEN	8	HOORN NH	2	HESTEREN	1		
ZEWOOLDE	8	KOUDEKERK A/DEN RIJN	2	HOEK VAN HOLLAND	1		
AMSTELVEEN	7	LANGBROEK	2	HOOGBLOKLAND	1		
HAZERSWOUDE-RIJNDIJK	7	LISSE	2	HOORN	1		
HOOFDDORP	7	METEREN	2	HUIS TER HEIDE	1		
KOCKENGEN	7	NIEUWERBURG A/D RIJN	2	HULST	1		
NIJMEGEN	7	NIEUWPOORT	2	HURWENEN	1		
TILBURG	7	NUNSPEET	2	INGEN	1		
AUSTERLITZ	6	ODIJK	2	KAMERIK	1		
DEN DOLDER	6	OEGSTGEEST	2	KATWIJK	1		
ERMELO	6	OOSTERBEEK	2	KOOG AAN DE ZAAEN	1		
HARDERWIJK	6	OUD ZUILEN	2	KOOTWIJKERBROEK	1		
HUISSEN	6	RAAMSDONK	2	KRIMPEN AAN DEN IJSSSEL	1		
LAREN	6	REEUWIJK	2	KROMMENIE	1		
LINSCHOTEN	6	ROERMOND	2	KRONENBERG	1		
LOOSDRECHT	6	ROSSUM	2	LANDSMEER	1		
MADE	6	SCHIEDAM	2	LANGERAAR	1		
'S-HERTOGENBOSCH	6	SLEEUWIJK	2	LEIDSCHEENDAM	1		
SOESTERBERG	6	TIEHNOVEN ZH	2	LEIDSCHEVEEN	1		
WAGENINGEN	6	TRICHT	2	LEKKERKERK	1		
WERKENDAM	6	VARIK	2	LELYSTAD	1		
ZAANDAM	6	VEGHEL	2	LENT	1		
AMEIDE	5	VELP	2	LIENDEN	1		
BLARCUM	5	VREELAND	2	LOENERSLOOT	1		
BOSKOOP	5	VUGHT	2	MAARSBERGEN	1		
DOORN	5	VUREN	2	MAARSSSENBOEK	1		
EEMNES	5	WEERT	2	MAASTRICHT	1		
GEERTRUIDENBERG	5	WIJCHEN	2	MALDEN	1		
HAARLEM	5	WOGNUM	2	MEERKERK	1		
LEERSUM	5	ZOETERWOUDE	2	MILSBEEK	1		
LEIDERDORP	5	ZUTPHEN	2	MONNICKENDAM	1		
LEXMOND	5	ZWAMMERDAM	2	MONSTER	1		
LOPIK	5	AALTEN	1	MUIDEN	1		
LUNTEREN	5	AARLANDERVEEN	1	NEDERHORST DEN BERG	1		
MAARN	5	AERDT	1	NIEUW LOOSDRECHT	1		
MIJDRICHT	5	ALKMAAR	1	NIEUWLAND	1		
RENKUM	5	ALMELO	1	NIEUW-LEKKERLAND	1		
SCHERPENZEEL GLD	5	ALMERE-HAVEN	1	NIEUWVEEN	1		
TER AAR	5	ALPHEN GLD	1	NOORDWIJK ZH	1		
WILNIS	5	ALPHEN NB	1	NUNEN	1		
ALMKERK	4	AMERICA	1	ODAM	1		

AANTAL STUDENTEN PER OPLEIDING

AANTAL STUDENTEN PER OPLEIDING								
Opleiding:	Aantal studenten:	2018		2017		2016		
		BOL	BBL	BOL	BBL	BOL	BBL	
NIVEAU 2: BASISBEROEPSBEOEFENAAR								
Medewerker Creatieve Productie		83		90		91		
Medewerker dtp			9		6		15	
Basisedewerker Printmedia								
NIVEAU 3: VAKFUNCTIONARIS								
Dtp-er Allround Dtp-er		96		93		103		
Digitaal Drukker					7			
Drukker			2		1		4	
Nabewerker			1					
NIVEAU 4: MIDDENKADER / SPECIALIST								
Mediamanagement en Marketing		228		219		192		
Communicatie en Marketing		31		13				
Medewerker Marketing en Communicatie				2		29		
Applicatie- en Mediaontwikkeling – Mediadeveloper		99		93		77		
Applicatie- en Mediaontwikkeling – Gamedeveloper		123		105		106		
Mediavormgever – Animatie/audiovisuele vormgeving		332		321		276		
Mediavormgever – Grafische vormgeving		609		720		768		
Mediavormgever – Interactieve vormgeving/Webdesign		193		186		212		
Mediavormgever – Game Artist		174		168		153		
Mediavormgever – Crossmedia		198		115		47		
Totaal		2.166	12	2.125	14	2.054	19	
								Totaal 01-10-2018 2.178
								Totaal 01-10-2017 2.139
								Totaal 01-10-2016 2.073
								Totaal 01-10-2015 2.051
								Totaal 01-10-2014 2.065
								Totaal 01-10-2013 1.993
								Totaal 01-10-2012 1.977
								Totaal 01-10-2011 1.878
								Totaal 01-10-2010 1.963

GEDIPLOMEERDEN				
Crebo		2018	2017	2016
NIVEAU 2: BASISBEROEPSBEOEFENAAR				
95707	Medewerker dtp	1	39	29
25198	Medewerker dtp	37		
95717	Basisedewerker Printmedia			7
NIVEAU 3: VAKFUNCTIONARIS				
95705	Allround Dtp'er	4	44	74
25197	Allround dtp'er	25		
95718	Digitaal Drukker			
95719	Drukker		4	3
25208	Drukker	4		
95720	Nabewerker			1
NIVEAU 4: MIDDENKADERFUNCTIONARIS/SPECIALIST				
95400	Mediamanagement – Ordermanager Creatieve Industrie	2	38	39
25199	Mediamanager – Mediamanagement en marketing	51		
90413	Mediavormgever – Grafische vormgeving	162	186	208
90414	Mediavormgever – Interactieve vormgeving	47	54	53
90411	Mediavormgever – Animatie / AV-vormgeving	66	50	47
93220	Gaming – Game Artist	28	31	29
95312	Applicatie en mediaontwikkeling – Gamedeveloper	13	19	15
95313	Applicatie en mediaontwikkeling – Mediadeveloper	31	17	14
90532	Medewerker Marketing en Communicatie	2	27	15
Totaal		473	509	535

Indicatoren	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	
JAARRESULTAAT									Het jaarresultaat is het percentage gediplomeerde studenten binnen de uitstroom en de gediplomeerde doorstroom.
Grafisch Lyceum Utrecht	68,5%	76,1%	73,9%	74,7%	72,5%	63,4%	72,8%	64,2%	
Vergelijkingsgroep Vakscholen	72,5%	74,3%	74,3%	75,7%	74,4%	69,7%	67,4%	63,0%	
DIPLOMARESULTAAT									Het diplomaresultaat is het percentage gediplomeerden binnen de instellingsverlaters.
Grafisch Lyceum Utrecht	67,9%	75,4%	73,4	75%	72,3%	62,4%	72,1%	63,8%	
Vergelijkingsgroep Vakscholen	72,9%	73,9%	73,3	75%	73,4%	68,3%	66,1%	62,0%	
AANTAL VSV'ER									Aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters als percentage van het totaal aantal studenten.
Grafisch Lyceum Utrecht	3,4%	2,4%	2,7%	3,0%	2,9%	4,4%	3,5%	5,2%	
Vergelijkingsgroep Vakscholen	4,1%	3,6%	3,5%	3,7%	3,8%	4,3%	5,0%	5,6%	

HOOFDSTUK 4 | PERSONEEL

4.1 BELEIDSONTWIKKELINGEN

Het visiedocument Van P&O naar HRM is de rode draad voor het werk van de afdeling P&O. De visie is gekoppeld aan het Strategisch Beleidsplan en de onderwijsvisie. Professionalisering is als speerpunt opgenomen omdat de kwaliteit van onze docenten randvoorwaardelijk is voor het realiseren van hoge tevredenheid bij studenten en andere stakeholders. Om dit te concretiseren is een activiteitenlijst gemaakt. Hierin staat wat de school en de afdeling P&O in het bijzonder gaan doen om dit te realiseren. Terugkijkend op de planperiode zijn alle activiteiten uitgevoerd.

Ontwikkeling

In 2018 is het nieuwe competentieboek afgerond en gepubliceerd. De nieuwe bekwaamheidseisen voor docenten hebben hier ook een plek gekregen. 2018 is het eerste jaar dat is gewerkt met de nieuwe gesprekscyclus. Het jaarlijkse taak- en ontwikkelgesprek is geïntroduceerd. Dit leidt ertoe dat in het functioneren van medewerkers meer gekeken wordt naar ontwikkelvragen en professionalisering.

De afdeling P&O werkt aan het digitaliseren van de HR-werkprocessen. Dit gebeurt fasegewijs. In 2018 is mogelijk gemaakt dat medewerkers hun persoonlijke gegevens zelf kunnen onderhouden. Dit vermindert de administratieve last en werkt naar tevredenheid.

Het eind 2016 gestarte Management Developmentprogramma voor leidinggevend is in 2018 afgerond. De speerpunten in dit programma betreffen

onderwerpen op het gebied van leidinggeven en samenwerken. Het komend jaar is sprake van onderhoud.

In 2017 heeft het Grafisch Lyceum Utrecht alle gegevens die nodig zijn om het lerarenregister tot stand te laten komen aangeleverd aan DUO. Het register is er in 2018 nog niet, maar GLU is voorbereid als het wordt ingevoerd.

In 2018 is de nieuwe arbodienst BlijWerk gekozen. In 2019 zal een evaluatie plaatsvinden van de samenwerking met deze dienst.

In 2018 hebben medewerkers (opnieuw) gebruik kunnen maken van de zogenoemde cafetariaregeling. Medewerkers kunnen belast loon ruilen voor onbelast loon: dit betekent dat de medewerker één keer per drie jaar voor een bepaald bedrag bijvoorbeeld een mobiele telefoon, laptop, fiets of fotocamera kan aanschaffen. Er wordt veel gebruik gemaakt van de regeling.

Het medewerkersonderzoek was gepland om in het najaar 2018 uit te voeren. Dit is iets vertraagd in verband met een goede borging in dit onderzoek van de nieuwe privacyregelgeving. Het onderzoek vindt in januari 2019 plaats.

In 2018 is gestart met het organiseren van introductiebijeenkomsten voor nieuwe medewerkers. Er is één bijeenkomst georganiseerd voor medewerkers die enkele jaren in de organisatie werken. Daarnaast heeft bij de start van het schooljaar een

bijeenkomst plaatsgevonden voor medewerkers die op dat moment waren gestart bij GLU. Deze bijeenkomsten worden voortgezet. Doel van de bijeenkomsten is om kennis te maken met elkaar en om ervaringen op te halen.

4.2 BLIJVEND LEREN

In de professionaliseringsvisie van het Grafisch Lyceum Utrecht is deskundigheidsbevordering een belangrijk speerpunt. De school werkt aan een lerende organisatie. Het bijbehorende beleid richt zich op alle medewerkers en zij leveren zelf via teamontwikkelplannen input voor de concrete acties. Deze worden weer vertaald naar trainingen en opleidingen die worden aangeboden via de GLU Academy. Het in 2018 opgestelde professionaliseringsbeleid krijgt in 2019 meer body om zo medewerkers te stimuleren hun vak kennis up-to-date te houden, eigenaarschap voor hun ontwikkeling te houden en (duurzaam) inzetbaar te blijven.

Ook blijft werving en selectie een belangrijke activiteit, waarbij vooral toekomstgericht gekeken wordt: wat is in de toekomst nodig aan kennis en personen, passend binnen een team. Onderzocht wordt hoe we structureel Social Media hierbij kunnen gaan inzetten.

GLU vindt het van het grootste belang dat alle docenten bevoegd zijn. Alle docenten die niet bevoegd zijn, volgen de cursus Pedagogische Didactische Verklaring (PDV) of een 1e of 2e graads opleiding of hebben deze in 2018 afgerond.

Het functiehuis is bij GLU op orde. De zogenaamde randstadgelden waarmee wij meer mensen in een hogere schaal kunnen plaatsen, worden volledig benut. In dit kader vindt GLU het van belang dat meer docenten een master titel hebben. De doelstelling dat 20% van de docenten een master heeft, is in 2018 behaald.

Om de combinatie tussen werken en leren voor de betreffende docenten zo makkelijk mogelijk te maken, is in het verslagjaar een nieuwe regeling studieverlof vastgesteld. Het Grafisch Lyceum Utrecht probeert een studie te faciliteren en te stimuleren. De regeling is geëvalueerd en een jaar verlengd.

GLU Academy

In de GLU Academy zijn activiteiten en instrumenten die bijdragen aan verdere professionalisering ondergebracht. Daarmee ook de permanente educatie. Er zijn in 2018 243 deelnemers geweest van trainingen en cursussen. De studieochtend over systeemtheorie werd met zoveel enthousiasme ontvangen dat er een extra training voor ontwikkeld is. Deze is zeer succesvol geweest en wordt in 2019 herhaald voor ongeveer 30 collega's. De gemiddelde waardering van cursussen is erg hoog, gemiddeld 7,8. Naast inhoudelijke sessies

zijn ook heel wat collega's enthousiast aan de slag gegaan met fotografie. Het aanbod is samengesteld in overleg met diensthoofden en teamleiders. De afdeling O&O heeft in 2018 vier studiedagen verzorgd. Over aansluiting vmbo-mbo-hbo met workshops door collega's en studenten, systeemtheorie, privacy wetgeving en flexibilisering van het onderwijs.

Samenwerking binnen GLU

GLU hecht veel waarde aan samenwerking binnen de organisatie. Ter bevordering van de deskundigheid en de kennisdeling organiseerde het Grafisch Lyceum Utrecht in 2018 drie studiedagen. In één van de bijeenkomsten stond de invoering van de AVG centraal (zie ook hoofdstuk bedrijfsvoering).

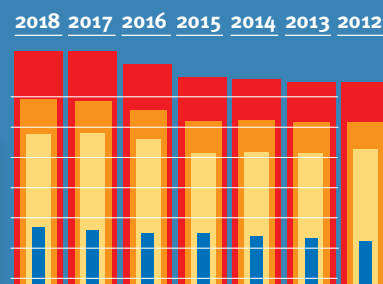
4.3 PERSONEEL IN CIJFERS

Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft op 31 december 2018 223 medewerkers in dienst. Samen zijn zij goed voor 181 fte's. [Exclusief tijdelijke uitbreidingen.] In vergelijking met voorgaande jaar is het aantal toegenomen met 7,9 fte.

1. Aantal medewerkers over de laatste jaren:

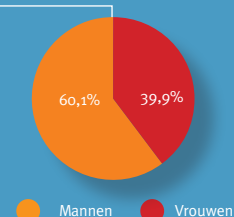
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal	223	213	212	202	191	190	187
Fte's	181	173,1	174,7	165,2	155,7	156,2	154,4
OP*	148	144	145	140	129	130	128
OBP	75	69	67	62	62	60	59

*Bij het OP zijn onderwijsassistenten en instructeurs meegeteld.

2. Medewerkers verhouding M/V

	Aantal 2018	2018 in fte	2018 in %	2017 in %	2016 in %
Vrouwen:	96	72,2 fte	39,9	37%	38%
Mannen:	127	108,8 fte	60,1	63%	62%
Totaal:	223	181 fte	100		

3. Mobiliteit

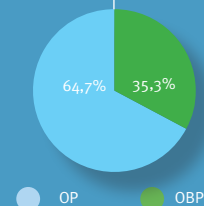
	Aantal 2018	2018 in fte	OP*	OBP	aantal 2017	aantal 2016
In dienst:	24	16,7 fte	15	9	17	22
Uit dienst:	17	11,6 fte	12	4	17	12

*Bij het OP zijn onderwijsassistenten en instructeurs meegeteld.

4. Verhouding OBP/OP*

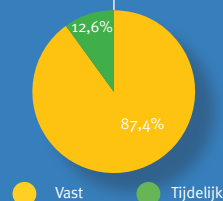
	Aantal 2018	2018 in fte	2018 in %	2017 in %	2016 in %
OBP:	75	63,9 fte	35,3%	35%	34%
OP*:	148	117,1 fte	64,7%	65%	66%

*Bij het OP zijn onderwijsassistenten en instructeurs meegeteld.

5. Verhouding vast en tijdelijk personeel

	Aantal 2018	2018 in fte	2018 in %	2017 in %	2016 in %
Vast:	191	158,2 fte	87,4	92%	90%
Tijdelijk:	32	22,7 fte	12,6	8%	10%

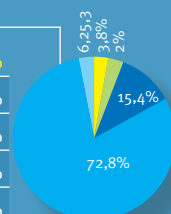

PERSONEEL IN CIJFERS

6. Verdeling onderwijsfuncties:

	Aantal 2018	in fte	2018 in%	2017 in%	2016 in%	2015 in%	2014 in%
● Onderwijsassistenten:	5	4,5 fte	3,8%	3,8%	4%	3%	2%
● Instructeurs (A+B):	3	2,4 fte	2%	1,6%	2%	2%	2%
● Docenten LB:	25	18,1 fte	15,4%	15,8%	18%	16%	13%
● Docenten LC:	107	85,3 fte	72,8%	72,6%	71%	73%	77%
● Docenten LD:	7	6,2 fte	5,3%	6,2%	6%	6%	7%
LIO [Leraar In Opleiding]	1	0,6 fte	0,51%				

7. Verzuimpercentage

	2018	2017	2016	2015	2014
Totaal gemiddeld:	3,9%	4,77%	4,17%	3,56%	5,83%
Tot en met 7 dagen:	0,6%	0,65%	0,74%	0,65%	0,67%
8 tot en met 42 dagen:	0,6%	0,49%	0,57%	0,55%	0,48%
Meer dan 43 dagen:	2,6%	3,63%	2,86%	2,36%	4,68%

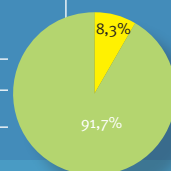
8. leeftijdsopbouw 2018 2017 2016 2015 2014

60+	37	34	29	30	24
55-59 jaar	31	31	34	34	31
50-54 jaar	32	29	23	23	28
45-49 jaar	31	33	32	27	27
40-44 jaar	29	32	32	29	26
35-39 jaar	32	30	30	30	23
30-34 jaar	16	14	18	20	25
25-29 jaar	10	8	10	6	7
20-24 jaar	5	2	4	3	0

Totaal	223	213	212	202	191
Gemiddelde leeftijd	47,2	47,46	46,46	46,92	46,67

9. Verhouding managers/medewerkers

	Aantal 2018	2018 in fte	2018 in %	2017 in %	2016 in %
Managers:	15	15 fte	8,3	8%	9%
Medewerkers:	208	166 fte	91,7%	92%	91%

10. Deelname BAPO Seniorenregeling

	Aantal 2018	2018 in fte	2017 in fte	2016 in fte
Vrouwen:	14	1,6 fte	2,40 fte	1,76 fte
Mannen:	20	2,5 fte	1,66 fte	2,32 fte
Totaal:	34	4,1 fte	4,06 fte	4,08 fte

HOOFDSTUK 5 | BEDRIJFSVOERING EN ONDERSTEUNING

5.1 BEDRIJFSVOERING

De bedrijfsvoering van het Grafisch Lyceum Utrecht is gericht op het ontzorgen, ondersteunen en faciliteren van het onderwijs. Een verdere stroomlijning en het op elkaar afstemmen van alle processen is belangrijk om deze soepel te laten verlopen.

5.2 HUISVESTING EN FACILITAIRE ZAKEN

Het Grafisch Lyceum Utrecht deelt de hoofdlocatie aan de Vondellaan met vmbo-school X11 Media en Vormgeving en werkt op het gebied van huisvesting samen in een vereniging van eigenaren. Daarnaast beschikt het Grafisch Lyceum Utrecht over een externe gehuurde locatie Koningin Wilheminalaan 7.

In 2016 is gestart met het Huisvestingsplan 2020 (HV2020) waarin de renovatie van de Vondellaan een groot onderdeel is. In 2018 zijn de begane grond en de tweede verdieping van de A-vleugel volledig gerenoveerd. De uitvoering van het huisvestingsplan pakte financieel gunstig uit waardoor ruimte ontstond om de renovatie te verbreden. In 2018 is gestart met een onderzoek om de kantoren van het Studenten Servicepunt en Bureau Bedrijfscontacten te renoveren, daarnaast de losse receptie in het Atrium te verwerken in de B-vleugel en de glazen Atriumgevel zoals in de A-Vleugel ook in de B-Vleugel toe te passen. In 2018 is hiervoor een ontwerp vastgesteld waaraan de aannemer in de zomer van 2019 uitvoering kan geven. Het doel van deze verbouwing is de zichtbaarheid en uitstraling te verbeteren.

5.3 ICT

De afdeling ICT heeft na aanbesteding de netwerkcomponenten (switches) vervangen. De elektronische leeromgeving is uitgebreid met een zogenaamd inleverloket voor studenten om hun digitale werk veilig kunnen inleveren. In drie lokalen zijn de iMac's vervangen. GLU werkt aan virtualisatie met als doel minder energie te gebruiken en de beschikbaarheid van IT services te verbeteren.

Informatiebeveiliging en Algemene Verordening Gegevensbescherming

Een belangrijke opdracht voor GLU in 2018 was om de bedrijfsvoering in overeenstemming te brengen met de Algemene Verordening Gegevensbescherming. In 2018 is hier mee gestart door beleid IBP te ontwikkelen en vast te stellen en een verbeterplan op te stellen. Naast de technische implementatie hebben wij bijgedragen aan vergroting van het bewustzijn van medewerkers met betrekking tot informatiebeveiliging. Er heeft een workshop plaats gevonden en er zijn twee fishingsacties georganiseerd om de informatiebeveiliging binnen GLU in de praktijk te testen.

5.4 COMMUNICATIE EN VOORLICHTING

In 2018 nam het Grafisch Lyceum Utrecht deel aan 40 beroepen- en voorlichtingsmarkten van vo-scholen in de regio Midden-Nederland en daarbuiten (onder andere Zuid-Holland en Gelderland). Tevens was het GLU aanwezig op twee grote opleidingsbeurzen in Utrecht en Almere en hebben we deelgenomen aan de oriëntatiedagen die Intergrid organiseert voor vmbo'ers in de regio Utrecht. Daarmee hoopt het Grafisch Lyceum Utrecht te bewerkstelligen dat een toekomstige student een goed beeld heeft van de opleiding waaraan hij of zij gaat beginnen en weet wat de school te bieden heeft. De open avond en de open dagen spelen daarin ook een cruciale rol.

Op 9 oktober 2018 organiseerde Sterk-VO een bustour voor decanen. Samen met vijf andere mbo instellingen in de regio ontvingen we decanen en mentoren van vo-scholen uit de omgeving Utrecht. De groepen werden met bussen van de ene naar de andere school gebracht voor een kennismaking met de scholen. Na een spectaculaire interne verkiezing deed onze GLU Ambassadeur mee aan de landelijke verkiezing mbo Ambassadeur 2018.

De in 2017 ingeslagen nieuwe koers voor het voorlichtingsmateriaal is voortgezet. Naast de nieuwe presentatiewand voor de beurzen zijn de banners die voor de voorlichtingen op vo-scholen worden gebruikt, vernieuwd en zijn er passende gadgets aangeschaft. In aansluiting op de algemene promotiefilm zijn er

filmpjes per opleiding gemaakt die een goed beeld geven van de verschillende opleidingen.

De afdeling communicatie spant zich in om de goede samenwerking met haar stakeholders te behouden en waar nodig te verbeteren. Studenten, medewerkers en leerbedrijven beschouwen we als onze belangrijkste stakeholdergroepen. Er zijn echter ook andere doelgroepen. Zo waren op 1 november 2018 deelnemers van het Egin voor een AV-AR-congres bij ons te gast. In samenwerking met het Grafisch Lyceum Rotterdam organiseerden we samen met het Bureau BedrijfsContacten (BBC) een goed gevuld tweedaags evenement met interessante lezingen en workshops.

Rondom de verbouwing van de A-vleugel hebben we op diverse manieren met creatieve middelen medewerkers, studenten en omwonenden op de hoogte gehouden.

Om het mbo in Utrecht meer op de kaart te zetten, is er een samenwerking gestart tussen de communicatieafdelingen van de Utrechtse mbo instellingen.

De eerste aanzet was het organiseren van de kennismaking van de bestuurders van de Utrechtse mbo instellingen met mbo-wethouder Klaas Verschuure en wethouder Cultuur, Anke Klein. De wethouders bezochten het ROC Midden Nederland en het Grafisch Lyceum Utrecht.

HOOFDSTUK 6 | SAMENWERKING

6.1 SAMENWERKING MET HET BEDRIJFSLEVEN

Het Grafisch Lyceum Utrecht is trots op de nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Dit sluit aan bij de doelstelling om de verbinding met het bedrijfsleven te versterken. De samenwerking uit zich in de brede betrokkenheid van het bedrijfsleven bij beroepspraktijkvorming, beroepenveldcommissies, examinering, gastcolleges en projecten.

Samenwerking overheid

Naast de overleggen die het College van Bestuur in de regio voert (zie paragraaf 2.1) is in 2018 deelgenomen aan en input geleverd voor bijeenkomsten van de Provincie Utrecht en de Economic Board Utrecht. Aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt stonden op de agenda's van deze bijeenkomsten.

6.2 BEROEPENVELDCOMMISSIES

Alle opleidingsteams van het Grafisch Lyceum Utrecht hebben een beroepenveldcommissie. Daarin nemen tenminste drie professionals uit het beroepenveld zitting. Tenminste twee keer per jaar komen deze commissies samen met docenten, de betreffende teamleider en de stage-coördinator. De leden worden onder meer betrokken bij:

- Examinering
- Gastcolleges
- Aansluiting curriculum op beroepspraktijk

De link met het beroepenveld draagt ook bij aan kennisuitwisseling. Teams toetsen de actualiteit van hun opleiding door

bedrijven waar de professionals werkzaam zijn te bezoeken.

6.3 INTERNATIONALISERING

Tijdens het verslagjaar liepen 19 studenten en 2 docenten stage in het buitenland. De stages vinden vooral plaats in Barcelona - Spanje, vanwege bestaande relaties met bedrijven in die stad maar ook in Zweden, Londen, Curaçao en de USA.

De meerwaarde van buitenlandstages uit zich vooral doordat het probleemoplossend vermogen van studenten wordt aangesproken. In een andere cultuur je weg vinden, vraagt een flexibele instelling en oplossingsgericht werken.

Het Grafisch Lyceum Utrecht organiseerde in 2018 de jaarlijkse conferentie van EGIN. EGIN is een internationaal netwerk voor professionals in de media en creatieve industrie. In 2018 vond de thema-conferentie van EGIN plaats in het hoofgebouw van het Grafisch Lyceum Utrecht. Het thema van de conferentie en de EXPO was 'Let's explore AR&VR' waarbij naast een 20-tal EGIN-members ook ruim 200 bedrijfsrelaties en vakdocenten van het Grafisch Lyceum Utrecht en Grafisch Lyceum Rotterdam aanwezig waren.

Vanuit de opleiding Gaming is de samenwerking met het Falu Frigymnasium in Falun, Zweden gecontinueerd. Studenten van beide scholen maakten samen een game. Vanuit de opleiding Animatie Audiovisuele Vormgeving is er tijdens een werkweek in Berlijn samengewerkt met studenten van

de vakschool Lette Verein in Berlijn. Op deze dag hebben de studenten van beide scholen in groepjes samengewerkt aan diverse opdrachten, waaronder een korte film.

Het Hoofd Bedrijfscontacten is in de rol van coördinator internationalisering lid van de werkgroep Internationalisering van de mbo-raad. Deze werkgroep deelt ervaringen over projecten en stages in internationaal verband. Daarnaast wordt dit platform ook benut om informatie uit te wisselen over internationalisering en te reageren op relevante zaken die door de Europese Commissie worden bedacht.

6.4 COLLEGASCHOLEN EN ANDERE PARTIJEN

Gedurende het jaar werkt het Grafisch Lyceum Utrecht samen met collega-scholen en andere partijen. Met mbo-scholen in de regio worden afspraken gemaakt over het opleidingsportfolio en met collega-scholen wordt door middel van collegiale consultatie kennis gedeeld en uitgewisseld over de aanpak en verbeteringen van niet alleen het onderwijs en de examinering, maar ook bijvoorbeeld over het Verbeterplan BPV. (Zie paragraaf 3.3.)

Vmbo-school X11 Media en Vormgeving is medebewoner van het gebouw aan de Vondellaan. Met X11 en met vmbo-school College de Brink uit Laren heeft het Grafisch Lyceum Utrecht afspraken gemaakt over een warme overdracht en een soepele doorstroom. Samen met X11 organiseerde de school de open dagen in 2018.

Nadere toelichting op de samenwerking met andere scholen in de beroepskolom vindt u in paragraaf 3.8.

HOOFDSTUK 7 | FINANCIËN

7.1 TREASURY

Het Grafisch Lyceum Utrecht voldoet aan de regeling beleggen en belenen. Deze regeling is op 5 april 2018 gewijzigd. Naar aanleiding van deze wijziging is een nieuw treasurystatuut opgesteld. Het beleid en de uitvoering staan beschreven in het treasurystatuut. Het Grafisch Lyceum Utrecht hanteert een risicomijdend beleid.

In 2008 is een derivaat in de vorm van een renteswap afgesloten om het renterisico te beperken. De waarde van de renteswap op 31 december 2017 is € 16.629,-. De einddatum van de renteswap was 1 april 2018. Nieuwe derivaten zijn niet afgesloten. De langlopende leningen zijn toegelicht in de toelichting op de jaarrekening bij langlopende schulden.

7.2 FINANCIËEL BELEID GEDURENDE HET VERSLAGJAAR

Bij de samenstelling en de realisatie van de begroting voor 2018 vormden de doelstellingen van de Kwaliteitsafspraken en de thema's van het Strategisch Beleidsplan 2014-2018 de leidraad. De centrale speerpunten daarvan bleven onveranderd: verbetering van de onderwijskwaliteit, verhoging van het rendement en versterking van de professionaliteit.

Op het gebied van de personele lasten investeerde het Grafisch Lyceum Utrecht substantieel in de verdere versterking van de onderwijskwaliteit. Er werd concreet tijd en geld gestoken in de verdere verbetering van de examinering en de professionalisering van het middenkader en

docenten en de controle functie. Ook voor het actualiseren van de curricula in het kader van de herziening van de kwalificatiestructuur is geld beschikbaar gemaakt. De school heeft geïnvesteerd in het onderdeel excellentie van de kwaliteitsafspraken en de verdere ontwikkeling van ICT in het onderwijs. De extra rijksbijdrage in het kader van de mbo-brede kwaliteitsafspraken zijn hiervoor aangewend.

Naast bovenstaande investeringen is er in 2018 opnieuw geïnvesteerd in de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Op basis van het huisvestingsproject HV2020, fase 1 t/m 3, heeft er in 2017 en 2018 een totale investering van bijna 5,5 miljoen euro plaatsgevonden. Van dit bedrag is € 944.000 ten laste gebracht van de onderhoudsvoorziening. In de zomer van 2019 wordt fase 4 uitgevoerd ter waarde van circa € 750.000.

7.3 FINANCIËN OP BALANSDATUM

De totale waarde van de activa stijgt met ruim 1 miljoen euro en dat wordt globaal verklaard door de toename van de materiële vaste activa en de afname van de liquide middelen. In het vorig verslagjaar is fase 1 van het renovatieproject HV2020 gerealiseerd. In het verslagjaar is fase 2 en 3 uitgevoerd en opgeleverd. De totale investering voor fase 2 en 3 bedraagt € 3.314.000. Hiervan is een bedrag van € 590.000 ten laste van de voorziening groot onderhoud gebracht.

De investering in roerende zaken bedraagt ruim 1,2 miljoen euro. Hiervan heeft circa

€ 700.000 betrekking op de investering van nieuw meubilair. Voor apparatuur (m.n. ICT) bedraagt de investering circa € 500.000. De genoemde investeringen hebben een groot aandeel in de afname van de liquide middelen. Deze zijn per einde jaar met bijna € 1,8 miljoen euro gedaald.

Aan de passivazijde is het resultaat van € 798.000 toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarnaast is de post personele voorziening toegenomen met € 45.000 terwijl de voorziening voor groot onderhoud is afgenomen met circa € 280.000. Dat laatste is een gevolg van het eerder genoemde renovatieproject HV2020.

Op de langlopende lening is € 162.000 afgelost. Tot slot laten de kortlopende schulden een toename zien van ruim € 600.000. Hiervan heeft circa de helft betrekking op de post salarissen, sociale lasten en belastingen. De andere helft wordt verklaard door de toename van de post crediteuren. De totale stijging van de passivazijde met ruim 1 miljoen euro is hiermee verklaard.

De solvabiliteit is t.o.v. 2017 met 0,2% gestegen tot 74,7%. Het mbo-sectorgemiddelde bedraagt 54,0%. Door de afname van de liquide middelen (zie hierboven) daalt de liquiditeitsfactor van 3,3 naar 2,0 waar het sectorgemiddelde een factor van 1,5 kent (bron: Benchmark mbo 2018).

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van het Grafisch Lyceum Utrecht uitstekend is.

HOOFDSTUK 8 | CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

Het is gebruikelijk om in het jaarverslag een continuïteitsparagraaf op te nemen. Doel van de paragraaf is inzicht te geven in de belangrijkste ontwikkelingen in het verslagjaar en de drie daarop volgende jaren. Hierbij passeren de belangrijkste kengetallen de revue, volgen we de ontwikkeling van de meerjarenbegroting, beschrijven we de werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem en bespreken we de belangrijkste risico's en onzekerheden.

In december 2018 heeft de Raad van Toezicht de meerjarenbegroting 2019-2023 vastgesteld. Deze meerjarenbegroting staat niet op zichzelf maar vormt een onderdeel van de totale planning & control cyclus van de organisatie. De basis van de begroting wordt gevormd door het nieuwe Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van het Grafisch Lyceum Utrecht. In dit beleidsplan is de richting en zijn de doelen van onze organisatie beschreven. De financiële begroting vormt het financiële kader waar-

binnen deze doelen gerealiseerd moeten worden. Het begrotingsproces is een continu proces van meerjarenbegrotingen opstellen, de financiële voortgang volgen aan de hand van rapportages, nieuwe inzichten opnemen en dit alles vertalen in de nieuwe meerjarenbegroting. Risico's waar in de begroting geen rekening mee is gehouden, zijn in een aparte risicoparagraaf opgenomen.

A. GEGEVENSSET

A1. KENGETALLEN

Kengetallen per 31 december.

Personele bezetting in fte.

Bestuur en management
Personeel primair proces / docerend personeel
Ondersteunend personeel

Totaal bezetting in fte

Aantal studenten per 1 oktober

BOL

BBL

Totaal

	2017	2018		2019	2020	2021
	realisatie fte	begroting fte	realisatie fte	raming komende jaren fte		fte
	4,0	4,0	3,8	3,8	3,8	3,8
	119,6	126,5	124,3	127,7	127,7	127,7
	50,6	52,4	54,2	57,3	57,3	57,3
Totaal bezetting in fte	174,2	183,0	182,3	189	189	189

	2017	2018		2019	2020	2021
	realisatie	begroting	realisatie	raming komende jaren		
BOL	2.126	2.195	2.166	2.200	2.200	2.200
BBL	14	20	12	20	20	20
Totaal	2.140	2.215	2.178	2.220	2.220	2.220

Indien de raming van het aantal studenten per 1-10-2019 lager uitvalt, zal de groei tot een aantal van 2.220 studenten in de jaren 2020 en/of 2021 worden gerealiseerd. Ultimo 2019 wordt een stabiele personele formatie verwacht.

De verwachting is dat de personele bezetting per ultimo verslagjaar min of meer stabiel blijft bij een eveneens stabiele studentpopulatie. De verwachte groei in 2019 zal in het kalenderjaar 2021 leiden tot een hogere vergoeding van de normatieve rijksbijdrage.

A2.A MEERJAREN BALANS 2016 - 2020

Activa op 31 december (bedragen x € 1.000)

Vaste activa

immateriële vaste activa

materiële vaste activa

financiële vaste activa

Totaal vaste activa

Vlottende activa

voorraden

vorderingen

liquide middelen

Totaal vlottende activa

Totaal activa

2017 realisatie	2018 begroting	2018 realisatie	2019 raming	2020 komende jaren	2021
162	100	146	151	150	150
10.213	12.207	12.670	12.411	11.530	10.645
0	0	0	0	0	0
10.375	12.307	12.816	12.562	11.680	10.795
37	40	40	40	40	40
525	615	927	940	940	940
6.581	4.349	4.789	4.991	6.235	7.423
7.143	5.004	5.756	5.971	7.215	8.403
17.518	17.311	18.572	18.533	18.895	19.198

Passiva op 31 december (bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen

Algemene reserve normatief (publiek)

Privaat vermogen

Totaal eigen vermogen

Voorzieningen

Langlopende schulden

Kortlopende schulden

Totaal passiva

2017 realisatie	2018 begroting	2018 realisatie	2019 raming	2020 komende jaren	2021
12.999	13.419	13.797	13.858	14.330	14.752
45	45	45	45	45	45
13.044	13.464	13.842	13.903	14.375	14.797
815	250	579	670	722	765
1.484	1.322	1.322	1.160	998	836
2.175	2.275	2.829	2.800	2.800	2.800
17.518	17.311	18.572	18.533	18.895	19.198

Financiële kengetallen

Solvabiliteit Eigen Vermogen

Landelijk gemiddelde

Liquiditeit (Current Ratio)

Landelijk gemiddelde

2017 realisatie	2018 begroting	2018 realisatie	2019 raming	2020 komende jaren	2021
74,5%	77,8%	74,5%	75,0%	76,1%	77,1%
54,0%					
3,3	2,2	2,0	2,1	2,6	3,0
1,5					

Het landelijk gemiddelde is overgenomen uit de rapportage van de financiële benchmark mbo die in september 2018 door de mbo-raad i.s.m. PWC is opgesteld en gepubliceerd.

A2.B MEERJARENBEGROTING 2016 - 2020

(alle bedragen x 1.000 euro)

	2017 realisatie	2018 begroting	2018 realisatie	2019 raming komende jaren	2020 raming komende jaren	2021 raming komende jaren
Baten						
Rijksbijdragen OCW	19.657	20.464	21.319	21.465	22.135	22.295
Overige overheidsbijdragen en subsidies	139	120	128	171	150	125
Cursus- en Examengelden	0	2	-2	2	2	2
Baten in opdracht van derden	10	-	-	-	-	-
Overige baten	396	322	322	338	308	308
Totaal baten	20.202	20.908	21.766	21.976	22.595	22.730
Lasten						
Personeelslasten	14.102	14.853	15.151	16.147	16.231	16.330
Afschrijvingen	1.482	1.595	1.609	1.587	1.631	1.636
Huisvestingslasten	1.819	1.860	1.925	1.897	1.935	1.974
Overige lasten	2.087	2.175	2.240	2.249	2.294	2.340
Totaal lasten	19.489	20.483	20.925	21.880	22.092	22.280
Saldo lasten en baten						
- gewone bedrijfsvoering	713	425	841	96	503	450
- financiële lasten en baten	-63	-55	-43	-35	-31	-27
Resultaat	650	370	798	60	472	422

Financiële kengetallen

	2017 realisatie	2018 begroting	2018 realisatie	2019 raming komende jaren	2020 raming komende jaren	2021 raming komende jaren
Rentabiliteit (resultaat / totaal baten)	3,2%	1,8%	3,7%	0,3%	2,1%	1,9%
Landelijk gemiddelde	0,5%					

Het landelijk gemiddelde is overgenomen uit de rapportage van de financiële benchmark mbo die in september 2018 door de mbo-raad i.s.m. PWC is opgesteld en gepubliceerd.

TOELICHTING OP DE CIJFERS VAN DE MEERJAREN BALANS EN BEGROTING.

De totale waarde van de activa stijgt met ruim 1 miljoen euro en dat wordt globaal verklaard door de toename van de materiële vaste activa en de afname van de liquide middelen (zie 7.3 voor een verdere toelichting).

In het jaar 2019 is voor hetzelfde huisvestingsproject rekening gehouden met een additionele investering in de huisvesting van € 750.000 waarvan € 67.000 gedekt wordt uit de voorziening Groot Onderhoud. Het renovatieproject is hiermede nog niet tot een einde gekomen. De verwachting is dat er vanaf het jaar 2022 nog een eenmalige investering van circa 2 miljoen euro nodig is om het hele renovatieproject af te ronden. Een studie naar de voorgenoemde bouwactiviteiten is gaande.

Voor ICT en AV-apparatuur is voor het jaar 2019 een bedrag van € 500.000 gereserveerd terwijl voor meubilair en inrichting een bedrag van € 100.000 is opgenomen. Die investering is ook voor het jaar 2020 als 2021 in de berekening opgenomen.

Het gevolg van bovengenoemde investeringen is dat de liquide middelen voor het jaar 2019 zullen toenemen met ongeveer 0,2 miljoen. Voor de jaren 2020 en 2021 stijgt de liquiditeit met ongeveer 1 miljoen euro. Vanaf 2022 zal de liquiditeit weer gaan afnemen. De liquiditeitsfactor voor alle jaren komt op minimaal 2,0 te liggen en dat is ruim boven het landelijke mbo-gemiddelde.

Baten

In de meerjarenraming is de groei van de Rijksbijdragen vooral het gevolg van de voorgenomen (en deels gerealiseerde) groei van

het aantal studenten. Op 1-10-2017 waren er 2.140 bekostigde studenten. Per 1-10-2018 was dit aantal 2.178. Voor de jaren 2019 en later wordt een groei tot 2.220 studenten verwacht. In de Rijksbijdragen zijn zowel de volledige kwaliteitsgelden als de middelen voor de "salarismix" volledig meegenomen in de Rijksbijdrage. De opgenomen baten zijn volgens de vigerende systematiek berekend.

Lasten

Ultimo 2017 bedroeg de personele bezetting 174 fte en is in 2018 verder gegroeid naar 182 fte. Begroot was een bezetting van 183 fte. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een stabiele formatie van bijna 189 fte.

De toename van de afschrijvingslasten is het gevolg van de investeringen in huisvesting, apparatuur en meubilair zoals eerder toegelicht bij de balans hierboven. De huisvestings- en de overige lasten zijn voor de jaren 2020 en 2021 met 2% geïndexeerd.

Resultaat

In verslagjaar 2017 is een resultaat geboekt van 3,2% van de totale baten. Voor het jaar 2018 is dat 3,7%. Dat leidt tot een solvabiliteit per 31-12-2018 van bijna 75% terwijl het landelijke mbo-gemiddelde op 54% ligt. Voor het jaar 2019 wordt een resultaat verwacht van € 60.000 en dat is 0,3% van de totale baten. De geprognosticeerde resultaten voor de jaren 2020 en 2021 schommelen rond de 2%. De solvabiliteit zal zowel in het jaar 2020 als 2021 met 1% stijgen en zal hiermee vermoedelijk ruim 20% boven het landelijk gemiddelde blijven.

B. OVERIGE RAPPORTAGES

B1. Rapportage van het interne risicobeheersings en controlesysteem

Het Grafisch Lyceum Utrecht conformeert zich aan de branchecode "Goed bestuur in het mbo" en heeft een scheiding tussen bestuur en toezicht en scheiding tussen bestuur en management aangebracht. Het College van Bestuur vormt het bevoegd gezag van het Grafisch Lyceum Utrecht. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het College van Bestuur. De taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze van het College van Bestuur zijn vastgelegd in de statuten, het bestuursreglement, het reglement Raad van Toezicht en de procuratieregeling.

De taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en het reglement Raad van Toezicht.

We hebben een klachtenregeling. In deze klachtenregeling is een klachtenprocedure opgenomen. Deze procedure omvat klachten van verschillende aard: klachten over het onderwijs en de organisatie, de bezwaar- en beroepsprocedure examinering en klachten over een veilig schoolklimaat die bij de vertrouwenspersoon thuishoren. Ook beschikken we over een klokkenluidersregeling. Medezeggenschap is vormgegeven via een Ondernemingsraad en een Studentenraad. De regels die gelden voor verslaglegging worden daarbij in acht genomen. Het Grafisch Lyceum Utrecht voldoet hiermee aan alle eisen die in de branchecode 'Goed bestuur in het mbo' aan een instelling stelt.

Ook in 2018 hebben er audits plaatsgevonden. Belangrijk onderdeel daarbij was het onderzoek naar de compleetheid en juistheid van dossiers met betrekking tot studenten en examinering. Deze compliance onderzoeken vormen een terugkerend onderdeel van controle en beheersing.

Het College van Bestuur van het Grafisch Lyceum Utrecht is van oordeel dat de samenhang tussen planvorming, controle en eventuele bijsturing is geborgd binnen het GLU. De werkprocessen op het gebied van controle en beheersing zijn efficiënt en effectief. In 2018 is de interne planning en control cyclus verder versterkt en daarmee is ook de sturing op de extra middelen en projecten geborgd.

B2. Risico's en onzekerheden

In onderstaande risicoparagraaf worden de risico's, waar in de begroting geen rekening mee is gehouden, vermeld.

Studenten

Op landelijk niveau is al enige tijd een stijging waarneembaar van het aantal studenten dat een opleiding volgt in het creatieve domein. De Commissie Macrodoelmatigheid heeft een advies uitgebracht aan de Minister van OCW. De mbo-raad heeft daarin laten weten dat de vakinstellingen als groep hierbij het aantal studenten dat zij op 1 oktober 2017 hadden, kunnen handhaven. Desalniettemin ervaren wij dat het bovenstaande voorbeeld maar ook de verwachte krimp van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs op de middel-lange termijn invloed kan hebben op de instroom in het mbo.

Het Grafisch Lyceum Utrecht voert een realistische koers met betrekking tot het aantal jaarlijks op te leiden studenten. Aangezien het Grafisch Lyceum Utrecht perspectief op werk en een zinvolle stageplaats belangrijk vindt, wordt er per opleiding een maximale instroom van studenten gehanteerd. Bij te veel verdringing in de stagemarkt komt de diploma-baarheid fors onder druk te staan. Zonder stageplaats immers geen diploma.

Huisvesting

Huisvesting met een onderwijsbestemming is een schaars goed in Utrecht. Het Grafisch Lyceum Utrecht moet zelf actief op zoek naar geschikte locaties. Dat kan op termijn een beperkende factor zijn met betrekking tot het aannemen van studenten. Het Grafisch Lyceum Utrecht is al geruime tijd in overleg met de Gemeente Utrecht om te kijken naar mogelijke oplossingen.

Rijksbijdragen

Een steeds groter deel van de bekostiging wordt variabel en / of resultaatafhankelijk en daarmee groeit de onzekerheid. Het proces om te komen tot een begroting wordt hierdoor ingewikkelder voor het Grafisch Lyceum Utrecht.

Het Ministerie van OCW heeft in juni 2018 de regeling kwaliteitsafspraken 2019-2022 gepubliceerd. De bedragen die de scholen ontvangen zijn voor activiteiten die erop zijn gericht de kwaliteit van het middelbaar beroepsonderwijs van de instelling te verhogen. Deze aanvulling op de bekostiging bestaat uit een investe-

ringssubsidie en een resultaatafhankelijke subsidie en eindigt in 2022. De subsidie bedraagt circa 10% van de totale bijdrage van OCW. Het niet halen van de resultaten kan dan leiden tot een forse daling in Rijksbijdragen. Er zijn de nodige beheersmaatregelen opgezet om de voortgang te monitoren.

Naast de kwaliteitsafspraken is er ook onzekerheid (na 2020) rond de afzonderlijke bekostiging van de 'salarismix'. De hoogte van deze middelen is voor het Grafisch Lyceum Utrecht in begrotingsjaar 2019 circa € 550.000. Het beleid van het Grafisch Lyceum Utrecht is er mede op gericht de kwaliteit en inzetbaarheid van docenten te bevorderen door middel van een functiemix. Als gevolg hiervan stromen docenten door naar LC of LD functies met de daarbij behorende hogere salarisschaal. De middelen hiervoor komen uit de 'salarismix'. Als de afzonderlijke vergoeding hiervoor zou wegvallen legt dat een druk op het resultaat van het Grafisch Lyceum Utrecht.

Om aan deze onzekerheden het hoofd te kunnen bieden heeft het Grafisch Lyceum Utrecht de flexibele formatieschil in de begroting 2019 en volgende jaren verder vergroot. Hiermee spelen we in op de groeiende volatiliteit van de bekostiging.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan

De Raad van Toezicht heeft als taak toezicht te houden op het beleid van het College van Bestuur en de algemene gang van zaken binnen het Grafisch Lyceum Utrecht. De Raad van Toezicht komt ge-

middeld vijf keer per jaar bijeen. Dit zijn reguliere vergaderingen en vergaderingen rond een speciaal thema. Het College van Bestuur neemt deel aan de vergaderingen van de Raad van Toezicht. Tussen de vergaderingen vindt er ook overleg plaats tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. Dit overleg dient mede ter voorbereiding op de reguliere vergaderingen van de Raad van Toezicht.

Onderwerpen op de agenda in 2018 waren de kwaliteit van het onderwijs, personele ontwikkelingen, de huisvesting, informatiebeveiliging en privacy en de financiële ontwikkelingen.

Daarnaast stonden het nieuwe Strategisch Beleidsplan en kwaliteitsagenda op de agenda, alsmede het thema macrodoelmatigheid in het mbo. Ook zijn de resultaten van de JOB monitor besproken.

De begroting 2019 inclusief het meerjarenperspectief is uitvoerig inhoudelijk aan de orde gekomen. Tevens heeft de Raad van Toezicht de jaarrekening 2017 goedgekeurd. Beschikbare rapportages op instellingsniveau, zoals de managementletter van de accountant en ook de financiële kwartaalrapportages zijn aan de orde geweest.

Het College van Bestuur verstrekt de Raad van Toezicht de relevante landelijk beschikbare rapportages op het gebied van onderwijskwaliteit, –logistiek en bedrijfsvoering waaronder de Benchmark mbo, de VSV rapportages en de keuzegids en bespreekt in deze de relatieve positie van het Grafisch Lyceum Utrecht ten opzichte van andere mbo instellingen.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op belangrijke beleidskeuzes van het College van Bestuur op het gebied van huisvesting. De Raad van Toezicht is betrokken geweest bij de keuzes ten aanzien van de verbouwing aan de locatie Vondellaan. Deze verbouwing is medio 2017 gestart. In 2018 heeft het jaarlijkse gesprek met de OR plaatsgevonden. Op deze manier krijgt de raad een goed beeld van de dagelijkse praktijk binnen het GLU. De Raad van Toezicht is qua samenstelling ongewijzigd. Hiervan is tevens verslag gedaan in het geïntegreerd jaardocument.

De Minister van OCW maakt in 2018 geen gebruik van de mogelijkheid om thema's aan te wijzen waarover de instelling dient te rapporteren.

COLOFON

Eindredactie:
Afdeling communicatie GLU
Grafische vormgeving:
Nico Dielen

Grafisch Lyceum Utrecht
Vondellaan 178, 3521 GH Utrecht

Postbus: 5066, 3502 JB Utrecht
Telefoon: 030 280 70 77
Fax: 030 280 70 71
e-mail: info@glu.nl
Internet: www.glu.nl
Twitter: @glu_student, @glu_stage
Facebook: /GrafischLyceumUtrecht

VERKLARENDE WOORDENLIJST

BBL	Beroeps begeleidende leerweg (werkend leren)
BOL	Beroeps opleidende leerweg (dagonderwijs met stages)
BPV	Beroepspraktijkvorming (stage)
BBC	Bureau BedrijfsContacten
CAO BVE	Collectieve arbeidsovereenkomst beroepsonderwijs en volwasseneneducatie
COE	Centraal Ontwikkelde Examens
CvB	College van Bestuur
DTP	Desk Top Publishing
GOC	Kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven creatieve industrie
IHKS	Invoering Herziene Kwalificatiestructuur
JOB	Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs
LB, LC	Docentfuncties en salarisschalen volgens CAO BVE
LGF	LeerlingGebonden Financiering
OSC	Open StudieCentrum
OR	Ondernemingsraad
O&A	Afdeling Onderwijsorganisatie en –administratie
O&O	Afdeling Onderwijsontwikkeling en –ondersteuning
P&O	Afdeling personeel en organisatie
PDV	Pedagogisch-didactische vaardigheden
POP	Persoonlijk ontwikkelingsplan
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (leerplicht)
RvT	Raad van Toezicht
SAC	Studentbegeleiding, Advies en Coaching
SBB	Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SLB	Studieloopbaanbegeleiding
TOA	Digitaal toetsstelsel voor de instellingsexamens
VSV	Voortijdig schoolverlaten

Jaarrekening 2018

Stichting Grafisch Lyceum Utrecht

Brinnummer: 23 KG

Deze Jaarrekening maakt onlosmakelijk deel uit van het Geïntegreerd Jaardocument 2018 dat u op onze website www.glu.nl kunt vinden. In dat document is op pagina 1 t/m 36 niet alleen het volledige Bestuursverslag en de Continuïteitsparagraaf opgenomen maar worden er ook enkele belangrijke Indicatoren vermeld.

De Jaarrekening is op 28 mei 2019 goedgekeurd en vastgesteld door de Raad van Toezicht.

Vondellaan 178, 3521 GH Utrecht

Postbus: 5066, 3502 JB Utrecht

KvK Utrecht: 30156443

Telefoon: 030 280 70 77

Fax: 030 280 70 71

E-mailadres: info@glu.nl

Internet: www.glu.nl

Inhoudsopgave

Jaarrekening

2.	Balans per 31 december 2018	39
3.	Staat van baten en lasten	40
4.	Kasstroomoverzicht over 2018	41
5.	Algemene toelichting en grondslagen	42
6.	Toelichting op de balans per 31 december 2018	47
7.	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	53
8.	Toelichting op de staat van baten en lasten	54
9.	Overzicht verbonden partijen	63
10.	Notitie Helderheid in de bekostiging	64

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	65
--	----

Bijlagen

1a. Kerncijfers financiën	69
1b. Begroting 2019	70
2. Gebouwen en terreinen	71
3. Salarislasten	72

JAARREKENING

2. BALANS PER 31 DECEMBER 2018 1)

6.1 Activa	31-12-2018	31-12-2017	6.2 Passiva	31-12-2018	31-12-2017
	€	€		€	€
<u>Vaste activa</u>					
6.1.1 Immateriële vaste activa			6.2.1 Eigen vermogen		
licenties en software	145.763	162.112	publiek vermogen	13.797.028	12.998.707
			privaat vermogen	45.042	45.042
				13.842.070	13.043.749
6.1.2 Materiële vaste activa					
gebouwen en terreinen	9.767.084	7.764.096			
automatiserings- en AV- apparatuur	1.146.331	1.199.355	6.2.2 Voorzieningen		
machines en overige apparatuur	198.197	218.531	personeel	405.600	360.900
meubilair en inrichting	1.557.090	1.025.922	groot onderhoud	173.054	453.799
overige bedrijfsmiddelen	1.444	4.624		578.654	814.699
inventaris en app. (totaal)	2.903.062	2.448.432			
Totaal materiële vaste activa	12.670.146	10.212.529			
6.1.3 Financiële vaste activa			6.2.3 Langlopende schulden		
ministerie OC&W	1	1	langlopend deel		
			geborgde lening	1.321.760	1.483.608
Totaal vaste activa	12.815.910	10.374.641			
<u>Vlottende activa</u>					
6.1.4 Voorraden	39.914	37.427			
			6.2.4 Kortlopende schulden		
6.1.5 Vorderingen			salarissen, sociale		
debiteuren	7.722	4.019	lasten en belastingen	1.588.349	1.296.694
overige vorderingen	93.183	64.510	crediteuren	641.526	306.634
overlopende activa	825.916	456.219	overige schulden en		
	926.821	524.748	overlopende passiva	599.520	572.473
				2.829.395	2.175.801
6.1.6 Liquide middelen	4.789.234	6.581.042			
Totaal vlottende activa	5.755.969	7.143.216			
Totaal activa	18.571.879	17.517.857	Totaal passiva	18.571.879	17.517.857

1) Na resultaatbestemming.

3. Staat van baten en lasten

	2018				2017	
	realisatie		begroting		realisatie	
	€	%	€	%	€	%
8.3 Baten						
8.3.1 Rijksbijdragen OCW	21.318.949	97,9%	20.464.000	97,9%	19.656.712	97,3%
8.3.2 Overige overheidsbijdragen	128.411	0,6%	120.000	0,6%	139.445	0,7%
8.3.3 Cursus- en Examengelden	-2.387	0,0%	2.000	0,0%	82	0,0%
8.3.4 Werk voor derden	0	0,0%	0	0,0%	9.900	0,0%
8.3.5 Overige baten	321.507	1,5%	322.000	1,5%	396.279	2,0%
Totaal baten	21.766.480	100,0%	20.908.000	100,0%	20.202.418	100,0%
<i>de baten zijn t.o.v. het vorig verslagjaar met 2,3% toegenomen</i>	107,7%		103,5%		100%	
8.4 Lasten						
8.4.1 Personele lasten	15.151.269	72,4%	14.853.000	72,5%	14.101.802	72,4%
8.4.2 Afschrijvingen	1.609.116	7,7%	1.595.000	7,8%	1.482.153	7,6%
8.4.3 Huisvestingslasten	1.924.742	9,2%	1.860.000	9,1%	1.818.645	9,3%
8.4.4 Overige materiële lasten	2.239.859	10,8%	2.175.000	10,6%	2.086.618	10,7%
Totaal lasten	20.924.987	100,0%	20.483.000	100,0%	19.489.218	100,0%
<i>de lasten zijn t.o.v. het vorig verslagjaar met 0,04% gedaald</i>	107,37%		105,1%		100%	
Saldo baten en lasten	841.493		425.000		713.200	
8.5 Financiële lasten en baten						
rentelasten geborgde leningen	43.669		56.000		64.490	
overige rentelasten	0		0		0	
rentebaten over liquide middelen	497		1.000		1.165	
Saldo financiële lasten en baten	-43.172		-55.000		-63.325	
Exploitatieresultaat						
Resultaat gewone bedrijfsvoering: tevens totaal exploitatieresultaat	798.321		370.000		649.876	

4. Kasstroomoverzicht over 2018

toelichting	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		841.493		713.200
Aanpassingen voor:				
8.4.2 -afschrijvingen		1.609.116		1.482.153
6.2.2 -mutaties voorzieningen		-236.045		-162.223
		1.373.072		1.319.931
Veranderingen in vlottende middelen:				
6.1.4 - voorraden		-2.487		9.582
6.1.5 - vorderingen		-402.073		17.770
6.2.4 - schulden		653.594		106.136
		249.033		133.487
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:				
8.5 - ontvangen interest		497		1.165
8.5 - betaalde interest		-43.669		-64.490
		-43.172		-63.325
subtotaal operationeel	2.420.425		2.103.294	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
6.1.1 investeringen immateriële vaste activa		73.985		130.500
6.1.2 investeringen materiële vaste activa		3.976.401		3.200.390
subtotaal investeringen	-4.050.385		-3.330.890	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
6.2.3 Aflossing langlopende schulden		-161.848		-161.848
subtotaal financiering	-161.848		-161.848	
Mutatie liquide middelen	-1.791.808		-1.389.445	
6.1.6 Beginstand liquide middelen		6.581.042		7.970.487
Mutatie liquide middelen		-1.791.808		-1.389.445
6.1.6 Eindstand liquide middelen		4.789.234		6.581.042

5 Algemene toelichting en grondslagen

5.1 Vestigingsadres

De Stichting Grafisch Lyceum Utrecht (G.L.U.) is statutair gevestigd in de gemeente Utrecht aan de Vondellaan 178 te Utrecht. De Stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30156443.

5.2 Activiteiten

De activiteiten van de stichting bestaat uit dienstverlening op het gebied van middelbaar beroepsonderwijs.

5.3 Begripsbepalingen

Werkkapitaal

Het werkkapitaal wordt berekend door de kortlopende vorderingen en de liquide middelen te verminderen met de kortlopende schulden. De omvang van het werkkapitaal vormt een indicatie voor de liquiditeit.

Solvabiliteit

Dit is de mate waarin het G.L.U. in staat is haar schulden aan de vreemd vermogensverschaffers te voldoen. Dit wordt berekend door het totaal van het eigen vermogen te delen door het balanstotaal (x 100%).

Liquiditeit

Dit is de mate waarin het G.L.U. in staat is op korte termijn aan haar schulden te voldoen. Er worden twee liquiditeitsratio's gehanteerd. Het current ratio wordt bepaald door het totaal van de vlottende activa en de liquide middelen te delen door het totaal aan kortlopende schulden. Bij de bepaling van de quick ratio worden de voorraden buiten beschouwing gelaten.

Rentabiliteit eigen vermogen

Hieronder wordt verstaan het resultaat op ingezet eigen vermogen. De rentabiliteit wordt bepaald door het totale exploitatieresultaat te delen door het totale eigen vermogen (x 100%).

5.4 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Op basis van de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs is het voorgeschreven om Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), met in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen, als grondslag te hanteren. Dit jaarverslag voorziet daar in.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

5.5 Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. Er is geen sprake van financiële leasing.

5.6 Ter vergelijking opgenomen cijfers

De jaarrekening vergelijkt de realisatie 2018 met de realisatie 2017 en de begroting 2018. De begrotingscijfers zijn ontleend aan de meerjarenbegroting en zijn voorafgaand aan het jaar 2018 vastgesteld door het bestuur.

5.7 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Immateriële vaste activa

Dit betreft licenties en software die een looptijd hebben van langer dan 1 jaar. De aanschaf wordt geactiveerd en over een termijn van 2 of 3 jaar afgeschreven. Deze afschrijving wordt verantwoord bij de post afschrijvingen van de exploitatierekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschaffingswaarde, verminderd met de toegepaste lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur. De activagrens voor apparatuur en inventaris bedraagt € 450 per artikel. Aanschaf van duurzaam meubilair wordt in principe altijd gewaardeerd, hier is dus eigenlijk geen activagrens van toepassing.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan het gebouw is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening is bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Uitsluitend noodzakelijk, terugkerend onderhoud voor de instandhouding van het pand wordt bekostigd vanuit de voorziening. Incidentele verbouwingen, aanpassingen of uitbreidingen van het pand worden geactiveerd op basis van bovenstaande grondslagen.

Verbouwingen

Deze worden alleen geactiveerd bij verbouwingen ten bedrage van minimaal € 45.000 per verbouwing.

Afschrijvingstermijnen gebouw

Delen van het pand die na oplevering in eigendom zijn verkregen, worden afgeschreven alsof zij op het moment van oplevering eigendom van de Stichting zijn geweest. De termijn is 30 jaar.

Overige Afschrijvingstermijnen

Verbouwingen vanaf € 45.000 worden over een periode van 10 tot 20 jaar afgeschreven, afhankelijk van de ingeschatte gebruiksduur. De afschrijvingstermijnen voor machines bedraagt 10 jaar, voor meubilair is dat 12 jaar. De investering van met name installaties t.b.v. de klimaatbeheersing zal in een periode van 20 jaar afgeschreven worden. Computers en audiovisuele apparatuur worden afgeschreven over een periode van 4 jaar.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele incourantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele oninbaarheid.

Overige vlottende activa

Overlopende projecten worden gewaardeerd op de daaraan per balansdatum bestede kosten op basis van uitgaafprijs verminderd met hiervoor ontvangen subsidies derden c.q. ter beschikking gestelde bedragen welke ten laste van de exploitatie zijn gebracht.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve normatief

Dit betreft het vrij besteedbare vermogen dat zowel juridisch als economisch eigendom is van het G.L.U. en niet gevormd is/wordt uit de derde geldstroom. De reserve valt onder de categorie publiek vermogen.

Algemene reserve contractonderwijs

Dit betreft het vermogen dat is verkregen uit de activiteiten van de derde geldstroom en valt per 1-1-2009 onder de categorie privaat vermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden opgenomen tegen hetzij de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, hetzij tegen de contante waarde van die uitgaven.

De volledige afwikkeling van de voorziening personeel zal na 3 jaar plaatsvinden.

Voor wat betreft de jubileumvoorziening geldt dat deze wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en het personeelsverloop.

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening groot onderhoud gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. Tot en met 2014 werd deze voorziening volledig gevormd bij de Vereniging van Eigenaren 'Het Gebouw'. Deze vereniging is primair verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw van het G.L.U. en de middelbare school X11, deel uitmakend van de Stichting NUOVO. In 2015 is door het bestuur van genoemde vereniging, met instemming van beide leden, besloten om de voorziening voor groot onderhoud uitsluitend aan te houden voor het onderhoud van de gemeenschappelijke ruimtes. Het onderhoud van het 'eigen' gedeelte van het gebouw is om deze reden met ingang van 2015 middels een voorziening verantwoord bij het G.L.U. zelf.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Overlopende projecten

Hieronder zijn opgenomen de nog niet bestede bedragen van specifiek aan het G.L.U. toegewezen rijksmiddelen voor een bepaald doel.

5.8 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben (het zogenaamde toerekeningbeginsel).

Voorts worden baten en lasten toegerekend aan de soort exploitatie waarop ze betrekking hebben, te weten normatieve en geoormerkte exploitatie, alsmede de exploitatie ter zake van eigen taken.

Het resultaat uit gewone bedrijfsvoering wordt gevormd door het verschil tussen de baten en de lasten. Daarbij wordt het resultaat uit reguliere activiteiten als normatief beschouwd, terwijl het resultaat op het contractonderwijs als eigen taken wordt gedefinieerd.

Rijksbijdrage

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. Er is sprake van een toegezegde bijdragenregeling. Het ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. Het ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Huur

Voor de locatie op de Koningin Wilhelminalaan is een meerjarig huurcontract afgesloten. Een groot deel van de voor- en nadelen die aan eigendom verbonden zijn, komen hier derhalve niet voor.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5.9 Risicoparagraaf

Valutarisico

Het G.L.U. is uitsluitend werkzaam in Nederland en heeft dus geen significant valutarisico.

Prijrisico en marktaandeel

Het G.L.U. loopt risico's ten aanzien van de rijksbijdrage voor deelnemersaantallen. De baten van het G.L.U. zijn in grote mate afhankelijk van de rijksbijdrage per deelnemer of diploma. Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen tevens van invloed zijn op de aanvullende rijksbijdragen die het G.L.U. ontvangt.

Rente- en kasstroomrisico

Het G.L.U. loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder de liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de instelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de instelling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Met betrekking tot langlopende, vastrentende schulden heeft de instelling een renteswap gecontracteerd, zodat zij variabele rente ontvangt en vaste rente betaalt.

Kredietrisico

Het G.L.U. heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Het G.L.U. heeft geen significante concentraties van liquiditeitsrisico. Het G.L.U. heeft haar beleid omtrent liquiditeitsmanagement verwerkt in een treasury statuut. Dat statuut is in maart 2019 ondertekend door de voorzitter van de Raad van Toezicht en de voorzitter van het College van Bestuur.

6. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

€	Totaal
aanschafwaarde per 1 januari 2018	400.494
cumulatieve afschrijvingen t/m 2017	238.383
totaal boekwaarde per 1 januari 2018	162.112
investeringen boekjaar	73.985
desinvesteringen boekjaar	
totaal aanschafwaarde per 31 december 2018	474.479
afschrijvingen boekjaar	90.333
cumulatieve afschrijvingen van de desinvesteringen	0
cumulatieve afschrijvingen t/m 2017	238.383
totaal boekwaarde per 31 december 2018	145.763

1.2.a Materiële vaste activa

(onroerende zaken)

€	Totaal	Gebouw 3,33%	Terrein 0%	Geactiveerde gebouw- aanpassingen (5-10%)
aanschafwaarde per 1 januari 2018	14.215.143	9.187.322	934.787	4.093.034
cumulatieve afschrijvingen t/m 2017	6.451.047	5.329.656	0	1.121.391
totaal boekwaarde per 1 januari 2018	7.764.096	3.857.666	934.787	2.971.643
investeringen boekjaar	2.711.403	0	0	2.711.403
voortuitbetaalde investeringen volgend boekjaar	54.768	0	0	54.768
desinvesteringen boekjaar	520.799	0	0	520.799
totaal aanschafwaarde per 31 december 2018	16.460.514	9.187.322	934.787	6.338.405
afschrijvingen boekjaar	763.183	403.817	0	359.366
cumulatieve afschrijvingen van de desinvesteringen	520.799	0	0	520.799
cumulatieve afschrijvingen t/m 2017	6.451.047	5.329.656	0	1.121.391
totaal boekwaarde per 31 december 2018	9.767.084	3.453.849	934.787	5.378.448

Een nadere specificatie van de gebouwen en terreinen is opgenomen in bijlage 2 op pagina 71.

1.2.b Materiële vaste activa

(roerende zaken)

afschrijvingspercentage

€	Totaal	autom. en AV- apparatuur 25%	machines & overige apparatuur 10%	meubilair & inrichting 8,3%	overige bedrijfs- middelen 20%
aanschafwaarde per 1 januari 2018	5.631.214	3.264.534	935.375	1.407.866	23.440
cumulatieve afschrijvingen t/m 2017	3.182.781	2.065.179	716.844	381.943	18.815
totaal boekwaarde per 1 januari 2018	2.448.432	1.199.355	218.531	1.025.922	4.624
investeringen boekjaar	1.210.230	485.545	17.626	707.059	0
desinvesteringen boekjaar	561.049	421.311	0	139.738	0
totaal aanschafwaarde per 31 december 2018	6.280.395	3.328.767	953.001	1.975.187	23.440
afschrijvingen boekjaar	755.600	538.568	37.960	175.892	3.180
cumulatieve afschrijvingen van de desinvesteringen	561.049	421.311	0	139.738	0
cumulatieve afschrijvingen t/m 2017	3.182.781	2.065.179	716.844	381.943	18.815
totaal boekwaarde per 31 december 2018	2.903.062	1.146.331	198.197	1.557.090	1.444

1.2 Totaal materiële vaste activa van het Grafisch Lyceum Utrecht

	31 december 2018	31 december 2017
€	€	€
Totaal boekwaarde:	12.670.146	10.212.529

Op balansdatum zijn er geen indicaties van bijzondere waardeverminderingen van de verantwoorde vaste activa.

1.3	<u>Financiële vaste activa</u>	<u>31 december</u> <u>2018</u>	<u>31 december</u> <u>2017</u>
		€	€
	loonheffing en premie ABP juli 1991	1	1

Dit betreft een vordering uit hoofde van loonheffing en premie ABP per 1 juli 1991 op OC&W en wordt door het ministerie erkend maar slechts uitgekeerd indien de instelling wordt opgeheven. Er vindt geen vergoeding van rente plaats. De vordering is op € 1,- gewaardeerd; de oorspronkelijke vordering bedraagt € 73.564,-.

	<u>31 december</u> <u>2018</u>	<u>31 december</u> <u>2017</u>
1.4	€	€
	39.914	37.427
1.5		
1.5.1		
	4.887	522
	2.836	3.497
	7.722	4.019
1.5.2		
	39.259	39.259
	29.737	0
	16.166	16.031
	8.021	9.221
	93.183	64.510
1.5.3		
	250.789	190.042
	189.506	84.716
	91.748	16.209
	65.883	0
	54.751	53.643
	45.653	59.133
	39.877	4.258
	20.160	0
	11.737	0
	55.811	48.217
	825.916	456.219

Alle bovenvermelde vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

1.6	<u>Liquide middelen</u>	<u>31 december</u> <u>2018</u>	<u>31 december</u> <u>2017</u>
		€	€
	<i>Dit betreft :</i>		
	Rabobank, bedrijfsbonusrekening 3462.197.967	4.440.000	4.999.874
	Rabobank, bedrijfsspaarrekening 14.70.60.835	262.922	1.492.476
	Rabobank, rekening 39.42.32.070	85.884	88.252
	kas	427	440
		4.789.234	6.581.042

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.1 <u>Eigen vermogen</u>	stand 31-12-2017	resultaat	overige	stand 31-12-2018
	€	€	€	€
Publiek vermogen				
algemene reserve	12.998.707	798.321	0	13.797.028
	12.998.707	798.321	0	13.797.028
Privaat vermogen				
bestemmingsreserve				
contractonderwijs	45.042	0	0	45.042
Totaal eigen vermogen	13.043.749	798.321	0	13.842.070

Bestemming van het exploitatiesaldo

Het College van Bestuur van het Grafisch Lyceum Utrecht stelt voor om het resultaat ad €798.321 te verwerken in het eigen vermogen. Dit betekent dat het resultaat ad €798.321 toegevoegd zal worden aan het publieke vermogen.

In de vergadering van 28 mei 2019 heeft de RvT ingestemd met bovenstaand voorstel.

De bestemming van het resultaat valt onder de bevoegdheid van de Raad van Toezicht, conform artikel 7 van de statuten.

2.2 <u>Voorzieningen</u>	stand 31-12-2017	do-/mu- taties	onttrek- kingen	stand 31-12-2018
	€	€	€	€
1) wachtgeld	208.000	48.985	71.285	185.700
2) jubileum	140.000	15.070	5.070	150.000
3) langdurige ziekte	5.000	128.644	63.744	69.900
4) vaa	7.900	-7.900	0	0
voorziening personeel	360.900	184.799	140.099	405.600
5) voorziening groot onderhoud	453.799	350.000	630.745	173.054
Totaal voorzieningen	814.699	534.799	770.844	578.654

- Deze voorziening is in het jaar 2013 gevormd ter dekking van de verplichtingen in het kader van wachtgelduitkeringen. Voor het jaar 2019 zal de verplichting uitkomen op een bedrag van circa €100.000, in het jaar 2020 zal dit circa €70.000 zijn terwijl in 2021 het restant van circa €16.000 zal worden onttrokken.
- Deze voorziening is in het jaar 2013 gevormd ter dekking van de toekomstige uitkeringen in het kader van het zogenaamde ambtsjubileum. In het jaar 2019 zal circa €4.000 worden onttrokken, in de jaren 2020 tot en met 2024 is dat circa €28.000, het restant van circa €118.000 zal vanaf het jaar 2025 worden gebruikt ter dekking van de uit te keren gratificaties.
- Deze voorziening is gevormd om de toekomstige loonkosten te financieren van twee langdurig zieke werknemers die naar alle waarschijnlijkheid niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces. In het jaar 2019 zal €56.700 worden onttrokken, in 2020 het restant van €13.200.
- Deze voorziening is gevormd ter dekking van de gespaarde verlofuren van de -inmiddels vervallen- VAA-regeling. De reservering is in het verslagjaar onder gebracht bij de schulden op korte termijn.
- Deze voorziening is in het jaar 2015 gevormd ter dekking van de toekomstige uitgaven voor groot onderhoud conform het daartoe vastgestelde meerjaren onderhoudsplan. In het jaar 2019 wordt circa €100.000 onttrokken, in de jaren 2020 t/m 2024 wordt de onttrekking geschat op een bedrag van 1,5 miljoen euro. Jaarlijks wordt in de exploitatiebegroting de dotatie aan de voorziening opgenomen.

2.3 Langlopende schulden

Langlopend deel geborgde lening

	rente- voet %	stand 31-12-2017 €	aflossingen 1/1 - 31/12 €	stand 31-12-2018 €
Rabobank Utrecht:				
leningnummer:				
3942. 922. 371	2,55%	876.551	86.218	790.332
3942. 922. 363	2,50%	768.906	75.630	693.276
totaal		1.645.457	161.848	1.483.608
af: verantwoord onder schulden op korte termijn		161.848	0	161.848
langlopend deel geborgde lening		1.483.608	161.848	1.321.760

De oorspronkelijke geborgde leningen betreffen een tweetal geldleningen die op 23 februari 1998 zijn aangegaan voor een periode van 30 jaar. Het betreft een bedrag van €2.268.901 (f5.000.000) en €2.586.547 (f 5.700.000).

Per 1 april 2008 bedraagt de nominale schuld van de twee leningen € 3.209.990. Voor dit bedrag is een zogenaamde Rente Swap afgesloten met het doel het renterisico zoveel mogelijk te beperken. Deze Rente Swap is beëindigd in april 2018.

Per 1 juni 2015 is de lening eindigend op 363 omgezet naar een rentevaste lening tegen 2,5% rente voor de komende 5 jaar.

Per 1 mei 2018 is de lening eindigend op 371 omgezet naar een rentevaste lening tegen 2,55% rente voor - eveneens- de komende 5 jaar. Voor de maand april 2018 is een variabele rente gehanteerd.

In het verslagjaar bedraagt de totale effectieve rente voor de langlopende lening inclusief Rentewap 2,79% (v.j. 3,74%).

Van het bovenvermelde deel van de langlopende lening heeft € 647.393 betrekking op een looptijd van langer dan een jaar. De rest, een bedrag van € 674.367 heeft een looptijd van langer dan vijf jaar.

De jaarlijkse aflossingen bedragen € 161.848. Per 1 april 2028 is de lening volledig afgelost.

Volgens de door de Rabobank afgegeven Standaard bankverklaring zijn de de volgende zekerheden van toepassing:

- Verpanding van inventaris, voorraden en vorderingen op derden
- Verklaring positieve en negatieve hypotheekverklaring.

2.4 Kortlopende schulden

2.4.1 Salarissen, sociale lasten en belastingen

	31 december 2018 €	31 december 2017 €
loonbelasting	773.203	630.720
reservering vakantietoelage	438.025	416.667
pensioenen en overige premies	171.756	159.426
reservering vakantiedagen OBP	123.900	73.700
reservering eenmalige uitkering CAO 2018	63.286	0
reservering bindingstoelage OP	14.470	14.868
salaris (kosten) nov en december verslagjaar	3.709	1.314
	1.588.349	1.296.694

2.4 Kortlopende schulden (vervolg)

2.4.2 Crediteuren

	31 december 2018	31 december 2017
€	€	
ABM Belbouw (Hegeman)	165.749	0
Excalibur Tours (excursiekosten)	105.242	45.984
Cormet Schoolcatering BV	59.362	22.220
Larus (automatisering Icaris)	48.086	0
Mitros (huur Koningin Wilhelminalaan)	39.877	0
Surfmarket bv (licentie Microsoft)	27.112	49.837
Maar Bouwmanagement	22.815	0
Stayokay (excursiekosten)	12.328	12.248
Randstad BV	0	40.741
Kamera Express Utrecht (AV-apparatuur)	0	14.993
Vilters, H.J. (adviesbureau)	0	12.121
overige posten kleiner dan €12.000 (vj €9.000)	160.956	108.491
	641.526	306.634

2.4.3 Overlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2018	31 december 2017
€	€	
kortlopend deel geborgde lening	161.848	161.848
nog te betalen kosten verbouwingen	62.329	43.864
nog te betalen kosten accountant	34.182	32.553
rekening courant Stg. NUOVO te Utrecht inz. X11	13.958	4.000
reservering VAA-uren	7.900	0
nog te betalen kosten copiers	6.677	5.218
nog te betalen schoolboeken (Studers)	6.000	62.500
nog te betalen cateringkosten	0	11.444
rentelasten Rabobank	0	8.494
overige posten kleiner dan €6.000	37.587	4.533
Overloop schulden:	330.481	334.453
vooruitontvangen huurkorting Kon. Wilhelminaln.	64.695	73.226
vooruitontvangen (student)bijdragen	9.047	19.870
subsidies Erasmus+	38.786	2.015
cursusgelden contractonderwijs	0	0
Vooruitontvangen:	112.528	95.111
voorziening leermiddelen minimagezinnen 1)	122.632	72.441
lerarenbeurs 1)	32.083	35.168
OCW overloop:	154.715	107.609
Overige posten kleiner dan €1.000 (v.j. €4.000)	1.796	35.299
	599.520	572.473

Alle verantwoorde schulden op korte termijn hebben een looptijd van korter dan een jaar.

1) Een specificatie van de bedragen is opgenomen in Model G, zie de volgende pagina.

Model G 2018

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum		€	€	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel uitgevoerd
aankruisen wat van toepassing is							
Lerarenbeurs	Beschikking 853697-1	20-09-2017		60.288	60.288	X	
Lerarenbeurs	Beschikking 928237-1	20-09-2018		54.999	54.999		X
Voorziening leermiddelen minimagezinnen 2016	Beschikking 786379-1	20-12-2016		25.872	25.872		X
Voorziening leermiddelen minimagezinnen 2017	Beschikking 849810-1	22-08-2017		52.792	52.792		X
Voorziening leermiddelen minimagezinnen 2018	Beschikking 926402-2	21-08-2018		54.590	54.590		X
Salarismix Randstadregio's	Beschikking 941903-1	19-12-2018		-	-	X	
Totaal				248.541	248.541		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	totale kosten	Verrekenen ultimo verslagjaar
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum		€	€	€	€
G2-A Schoolmaatschappelijk Werk 2018	Beschikking 874321-2	22-01-2018		16.551	16.551	16.551	0
Totaal				16.551	16.551	16.551	0

Doorlopende subsidies tot in een volgend verslagjaar				Bedrag van de toewijzing	Saldo 1-1-2018	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum		€	€	€	€	€	€
G2-B nvt									
Totaal				0	0	0	0	0	0

7. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

- a Per 1 september 2017 is er, middels Europese Aanbesteding, een overeenkomst gesloten met Konica Minolta Holdings aangaande de huur van printers en copiers. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van 4 jaar. De huur voor het volgende verslagjaar bedraagt €40.959. De huur vanaf kalenderjaar 2020 t/m 31-8-2021 bedraagt €68.265.
- b Per 1 juli 2016 huurt het Grafisch Lyceum Utrecht een deel van het Mitros-pand op de Koninging Wilhelminalaan 7-9 te Utrecht. Het gehuurde oppervlak bestaat uit vier verdiepingen en is 2.593 m² groot. De overeenkomst loopt tot 1 augustus 2026. De huur, inclusief servicekosten, bedraagt €39.877 per maand. Voor het volgende verslagjaar bedraagt de huur derhalve €478.452. Voor de periode 1-1-2020 t/m 31-12-2023 is dat €1.914.096 en vanaf 1-1-2024 t/m 31-7-2026 bedraagt de huur €1.236.187. In bovenstaande bedragen is geen rekening gehouden met indexering.
- c Ultimo 2015 zijn er twee leasecontracten afgesloten voor een auto t.b.v het College van Bestuur. Eén contract kent een looptijd van 60 maanden, de ander kent een looptijd van 48 maanden. De verplichting voor het volgende verslagjaar bedraagt €29.009. Van 1-1-2020 t/m 30-11-2020 bedraagt de verplichting €12.455.

8. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

<u>Rijksbijdragen OCW</u>	<u>realisatie 2018</u>	<u>begroting 2018</u>	<u>realisatie 2017</u>
3.1.1 Normatieve rijksbijdrage MBO	€	€	€
normatieve rijksbijdrage exploitatie en huisvesting	18.514.366	18.062.000	17.235.456
normatieve rijksbijdrage gehandicaptenbeleid	314.279	295.000	296.569
subtotaal normatieve rijksbijdrage exploitatiekosten	18.828.645	18.357.000	17.532.025
inhouding overgangsbekostiging	205.012	205.000	410.024
subtotaal normatieve rijksbijdrage exploitatiekosten	18.623.633	18.152.000	17.122.001
3.1.2 Overige overheidsbedragen OCW			
<u>Niet geoormerkte rijksbijdragen OCW</u>			
inzake kwaliteitsafspraken			
vast deel Investeringsbudget	699.762	625.000	623.455
vast aandeel Excellentie	131.041	125.000	126.698
variabel deel BPV	282.635	230.000	225.632
variabel deel VSV	246.886	50.000	175.278
variabel deel Studiewaarde	112.097	100.000	227.394
subtotaal inzake kwaliteitsafspraken	1.472.421	1.130.000	1.378.457
wachtgeldvergoeding	592.368	577.000	551.296
subtotaal niet geoormerkte rijksbijdragen OCW	2.064.789	1.707.000	1.929.753
<u>Geoormerkte rijksbijdragen OCW</u>			
regeling versterking salarismix	551.493	545.000	538.998
lerarenbeurs	58.084	45.000	44.958
schoolmaatschappelijk werk	16.551	15.000	15.378
voorziening leermiddelen minimezinnen	4.399	0	5.623
subtotaal geoormerkte rijksbijdragen	630.527	605.000	604.958
subtotaal overige overheidsbijdragen OCW	2.695.316	2.312.000	2.534.711
Totaal rijksbijdragen OCW	21.318.949	20.464.000	19.656.712

De normatieve rijksbijdrage van 2018 is door het Ministerie van OC&W vastgesteld op grond van de brief d.d. 22 oktober 2018, kenmerk 2018/2/1000303. Het totale bedrag is €18.828.645.

De inhouding van de overgangsbekostiging in het kader van de Modernisering MBO 2015 is in de beschikking van 20 maart 2015 vastgesteld. In het verslagjaar heeft de laatste inhouding van € 205.012 plaats gevonden.

3.2 Overige overheidsbijdragen (geen OCW)	<u>realisatie 2018</u>	<u>begroting 2018</u>	<u>realisatie 2017</u>
	€	€	€
Gemeentelijke subsidie VSV / MBO+ gelden	107.896	110.000	116.095
Subsidie Erasmus+ (internationale stages)	20.515	10.000	23.350
Totaal overige overheids bijdragen (geen OCW)	128.411	120.000	139.445

3.3 Cursus- en Examengelden

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
€	€	€	€
Normatieve inhouding OCW m.b.t. cursusgelden	-5.360		-7.010
Opbrengsten cursusgelden BBL	2.373		5.124
Opbrengsten examengelden van extraneï	600		1.425
	-2.387	2.000	-461

3.4 Werk voor derden

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
€	€	€	€
inkomsten uit contractonderwijs	0	0	9.900

3.5 Overige baten

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
€	€	€	€
<u>Studenten</u>			
eigen bijdrage diverse activiteiten	90.385	97.000	74.383
verkoop van leermiddelen (w.o.readers)	2.460	0	0
overige opbrengsten	1.910	1.000	2.695
	94.755	98.000	77.078
<u>Diverse baten</u>			
doorbelasting aan X11 (Stichting OVO)	154.400	163.000	158.000
doorbelasting aan VvE Het Gebouw	34.400	34.000	38.800
subtot. doorbelastingen (zowel personeel als materieel)	188.800	197.000	196.800
vergoeding Rabobank inzake het UHK	23.584	0	100.000
opbrengsten uit externe leeropdrachten	5.877	13.000	10.946
overige opbrengsten	4.975	7.000	4.038
opbrengst verkoop inventaris	3.517	7.000	7.417
subtotaal overige diverse baten	37.952	27.000	122.401
Totaal diverse baten	226.752	224.000	319.201
Totaal overige baten	321.507	322.000	396.279

4 Lasten

4.1 Personele lasten

	OP	OBP	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
	€	€	€	€	€
<u>Loonkosten eigen personeel</u>					
loonkosten eigen personeel (OP)	9.668.919		9.668.919	9.739.000	9.243.366
loonkosten eigen personeel (OBP)		3.671.348	3.671.348	3.634.000	3.347.746
netto loonkosten ziektevervang	45.289	1.334	46.623	80.000	50.233
1)	9.714.208	3.672.682	13.386.890	13.453.000	12.641.345
<u>Kosten personeel niet in loondienst</u>					
extern personeel (ingehuurd) OP	408.206		408.206	347.000	435.585
extern personeel (ingehuurd) OBP		399.326	399.326	252.000	179.581
extern personeel voor ziektevervang	163.819	93.696	257.514	195.000	173.542
	572.024	493.022	1.065.046	794.000	788.708
<u>Overige personele lasten</u>					
deskundigheidsbevordering, studiedagen en cursussen BHV			298.155	266.000	249.069
koffie-, thee- en maaltijdvoorziening personeel			83.648	74.000	84.790
bedrijfsgezondheidsdienst & arbo			64.140	65.000	66.900
personeelswerving			11.348	25.000	14.296
verzekeringskosten personeel			6.713	6.000	6.470
overige personele lasten			6.295	10.000	-281
			470.298	446.000	421.244
<u>Kosten overig personeelsbeleid en dotaties aan voorzieningen</u>					
dotatie aan / vrijval van de voorziening langdurige ziekte			128.644	40.000	-12.235
reservering vakantiedagen OBP			50.200	5.000	-18.300
kosten eigen wachtgelders en OC&W-algemeen			48.985	10.000	189.364
kosten innovatie (onderwijsontwikkeling) en onderwijsprojecten			46.500	60.000	27.723
dotatie aan de jubileumvoorziening			15.070	5.000	11.550
kosten t.b.v. mobiliteit			5.143	50.000	55.572
			294.542	170.000	253.674
subtotaal personele lasten			15.216.776	14.863.000	14.104.971
af: uitkeringen UWV (ZW en WAZO)			-65.506	-10.000	-3.169
Totaal personele lasten			15.151.269	14.853.000	14.101.802

1) De opsplitsing van de loonkosten is als volgt:

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
	€	€	€
-lonen en salarissen	10.454.518		9.893.620
-pensioenlasten	1.500.288		1.403.460
-sociale lasten	1.432.085		1.344.266
	13.386.890	13.453.000	12.641.345
Aantale fte (gemiddeld over verslagjaar incl. ziektevervang)	177,8	178,2	173,6
De gemiddelde personeelslast (GPL) is derhalve	€ 75.296	€ 75.494	€ 72.802

Toelichting pensioenlasten:

De pensioengelden zijn ondergebracht bij het ABP. De dekkingsgraad bij het ABP is op 31-12-2018 97,0%. Per 31-12-2017 was de dekkingsgraad 104,4%. Er is sprake van een toegezegde bijdragenregeling.

In bijlage 3 op pagina 72 worden de salarislasten nader gespecificeerd.

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

De WNT is van toepassing op het Grafisch Lyceum Utrecht. Het voor het Grafisch Lyceum Utrecht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 146.000 en wordt afgeleid van het aantal complexiteitspunten. De berekening is als volgt.

	aantal complexiteitspunten
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	4
Complexiteitspunten gemiddeld aantal studenten	2
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	4
Totaal	10

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling.

bedragen x € 1	Dhr. drs. H.J. Spronk	Mw. C.A.M. Beentjes
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functie vervulling in 2018	1-1-2018 tot 31-12-2018	1-1-2018 tot 31-12-2018
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.195	128.035
Beloningen betaalbaar op termijn	18.506	18.401
<i>Subtotaal</i>	<i>150.701</i>	<i>146.436</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	146.000	146.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	150.701	146.436
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Overgangsrecht van toepassing	Overgangsrecht van toepassing
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
bedragen x € 1	Dhr. drs. H.J. Spronk	Mw. C.A.M. Beentjes
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functie vervulling in 2017	1-1-2017 tot 31-12-2017	1-1-2017 tot 31-12-2017
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.195	128.035
Beloningen betaalbaar op termijn	17.370	17.265
<i>Subtotaal</i>	<i>149.565</i>	<i>145.301</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	141.000	141.000
Totale bezoldiging	149.565	145.301

1b. Er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode van 1-1-2017 t/m 31-12-2018

1. Bezoldiging topfunctionarissen (vervolg)

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Dhr.dr.J.J.H.vdn Akker	Mw. A.L.E. Arriëns	mw. T.H.L.M. van Doorn
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1-2018 tot 31-12-2018	1-1-2018 tot 31-12-2018	1-1-2018 tot 31-12-2018
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	9.000	4.000	4.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.900	14.600	14.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	Dhr.dr.J.J.H.vdn Akker	Mw. A.L.E. Arriëns	mw. T.H.L.M. van Doorn
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1-1-2017 tot 31-12-2017	1-1-2017 tot 31-12-2017	1-1-2017 tot 31-12-2017
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	9.000	4.000	4.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.150	14.100	14.100
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	Dhr. Mr. drs. C.H.J. van Leeuwen	Dhr. Drs. J.A.M. Maas	
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1-2018 tot 31-12-2018	1-1-2018 tot 31-12-2018	
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	4.000	4.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.600	14.600	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	Dhr. Mr. drs. C.H.J. van Leeuwen	Dhr. Drs. J.A.M. Maas	
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1-1-2017 tot 31-12-2017	1-1-2017 tot 31-12-2017	
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	4.000	4.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.100	14.100	

1d. Er zijn geen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder in de verslagjaren 2017 en 2018.

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris. Voorgaande is niet van toepassing op de topfunctionarissen van het Grafisch Lyceum Utrecht.

2. Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.2 Afschrijvingen

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
€	€	€	€
Immateriële vaste activa			
licenties en software	90.333	100.000	87.979
Materiële vaste activa			
gebouw: Vondellaan 178 te Utrecht			
gebouw (aanschaf 1997 en 2001)	257.067	257.000	257.067
gebouw (aanschaf in 2015)	146.750	147.000	146.749
subtotaal gebouw	403.817	404.000	403.816
klimaatproject, verantwoord in 2006	38.671	39.000	38.671
verbouwingen in 2008 t/m 2010	52.049	51.000	62.661
verbouwingen in 2015 en 2016	132.523	123.000	132.523
hv2020 2017: fase 1	90.723	92.000	30.241
hv2020 2018: fase 2 & 3	45.399	40.000	0
subtotaal verbouwingen	359.366	345.000	264.096
Totaal afschrijvingen vaste activa	763.183	749.000	667.912
inventaris en apparatuur:			
automatisering- en AV- apparatuur	538.568	535.000	483.300
meubilair en inrichting	175.892	166.000	201.154
machines en overige apparatuur	37.960	40.000	37.120
	752.420	741.000	721.574
bedrijfsmiddelen:			
bedrijfsauto en fietsen	3.180	5.000	4.688
Totaal afschrijvingen	1.609.116	1.595.000	1.482.153

4.3 Huisvestingslasten

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
	€	€	€
<u>Onderhoud en beheer gebouwen en terreinen</u>			
dotatie onderhoudsvoorziening GLU	350.000	250.000	270.000
dagelijks onderhoud (GLU en VvE)	137.169	166.000	183.464
afdracht onderhoudsvoorziening VvE	46.650	47.000	46.650
servicekosten VvE	27.295	27.000	26.952
	561.114	490.000	527.066
<u>Energie & water</u>			
electriciteitskosten	88.734	97.000	89.569
verwarmingskosten	60.817	66.000	61.481
water	2.970	4.000	3.420
	152.521	167.000	154.470
<u>Schoonmaakkosten</u>			
kosten schoonmaakbedrijf	412.520	377.000	366.321
sanitaire voorzieningen	54.923	71.000	68.459
huur containers/afvoer chemisch afval	27.033	27.000	25.015
	494.476	475.000	459.795
<u>Heffingen</u>			
onroerend zaakbelasting eigenaarsdeel	33.401	35.000	34.426
onroerend zaakbelasting huurdersdeel	26.980	30.000	27.812
zuiveringsheffing, riool- en reinigingsrechten	8.848	11.000	65
	69.228	76.000	62.303
<u>Overige huisvestingslasten</u>			
huur en medegebruik	518.607	555.000	508.566
aanpassingen gebouw	90.213	50.000	65.401
verzekeringskosten gebouw	27.947	35.000	34.210
kosten beveiliging gebouw	10.637	10.000	6.833
overige kosten (bijv. inbraak)	0	2.000	0
	647.403	652.000	615.011
Totaal	1.924.742	1.860.000	1.818.645

4.4 a Overige materiële lasten

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
	€	€	€
Kosten voor administratie & beheer			
accountantskosten	58.220	52.000	50.082
contributie en diensten MBO-Raad	52.422	52.000	51.778
porti- en vrachtkosten	40.274	49.000	42.687
kosten salarisadministratie	37.123	32.000	32.310
kosten Raad van Toezicht	30.250	32.000	30.250
abonnementen, documentatie en lidmaatschappen	30.147	25.000	30.174
drukwerk	17.682	17.000	17.193
kopieerkosten algemeen	12.413	18.000	49.623
auteursrechten (druk, beeld & geluid)	12.168	13.000	11.883
kosten telefoon en data internet	8.792	7.000	7.742
vergaderkosten	8.210	8.000	8.406
kantoorbenodigdheden	7.618	11.000	10.171
advieskosten	7.375	20.000	17.948
kosten ondernemings- en studentenraad	5.825	4.000	6.053
kosten bank	2.411	2.000	2.537
kosten internationalisering	1.096	2.000	0
overige kosten	70	0	787
	332.095	344.000	369.625

De accountantshonoraria worden op de volgende pagina gepresenteerd.

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
	€	€	€
Reis- en verblijfkosten			
kosten dienstauto's	43.979	41.000	43.558
reiskosten voor bedrijfscontactfunctionarissen	19.889	20.000	21.225
reis/verblijfkosten regulier	13.530	13.000	11.739
reis/verblijfkosten internationaal	2.438	10.000	2.189
	79.836	84.000	78.711
Werving en representatie			
interne representatiekosten	108.848	70.000	89.089
externe representatiekosten	20.560	16.000	33.552
advertenties / media activiteiten	105.277	98.000	137.941
promotionele middelen voor externe werving	79.938	26.000	39.278
voorlichtingsactiviteiten (beurzen/scholenmarkten)	47.032	35.000	51.319
drukwerk voor interne doelgroepen	32.655	30.000	27.462
activiteiten van/met en voor stakeholders	18.143	8.000	6.852
kosten huisstijl, jaarverslag, internet & hosting	5.551	5.000	3.920
	418.003	288.000	389.413
Inventaris en apparatuur			
aanschaf & onderhoud software (geen leermiddelen)	159.082	170.000	159.022
aanschaf & onderhoud hardware (geen leermiddelen)	80.796	59.000	71.397
huur hardware en externe data-opslag	66.636	75.000	63.312
kosten netwerk, internet en intranet	58.663	58.000	47.900
kleine inventaris	20.854	21.000	20.200
reparatie/onderhoud inventaris overig	14.970	15.000	15.357
inventarisverzekering	4.907	8.000	5.876
kosten schoolpas voor personeel en studenten	3.108	2.000	1.799
	409.016	408.000	384.863

4.4 b **Overige materiële lasten** (vervolg)

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
Leermiddelen	€	€	€
leermiddelen via facturen en declaraties	216.924	205.000	109.283
leermiddelen via intern magazijn	16.087	13.000	15.676
kosten licenties en software < 1 jaar (v.w.b.leermiddelen)	155.274	153.000	137.786
kosten readers/kopieerkosten leermiddelen	80.135	113.000	105.476
	468.418	484.000	368.221
Studentkosten			
excursiekosten	219.400	252.000	185.448
examenkosten, diploma-uitreiking en stageterugkomdagen	87.671	80.000	75.508
start cursusjaar	78.473	99.000	82.314
kosten projectopdrachten	42.991	45.000	30.653
kosten internationale studentstages (Erasmus+)	20.515	12.000	23.350
studentkosten t.b.v. Studie Advies Centrum (SAC)	9.444	10.000	17.893
kosten Burgerschap	8.773	7.000	4.806
noodfonds studenten	4.399	0	5.623
collectieve WA- en ongevallenverzekering studenten	3.991	4.000	3.820
overige studentkosten	46.014	38.000	39.292
	521.670	547.000	468.707
Overige lasten			
kosten catering	10.820	20.000	27.078
Totaal overige materiële lasten (deze en vorige pagina)	2.239.859	2.175.000	2.086.618

Overzicht Accountantsshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantsshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	boekjaar 2018				
	PwC Accountants *	PwC Tax	PwC Academy	Overige Accountants	Totaal
	A	B	C	D	
	€	€	€	€	€
Controle van de jaarrekening en onderzoek bekostigingsgegevens	54.220	0	0	0	54.220
Overige controlewerkzaamheden	0	0	0	4.000	4.000
Fiscale advisering	0	0	0	0	0
Overige niet-controlediensten	9.922	19.465	0	0	29.387
	64.142	19.465	0	0	87.607

	boekjaar 2017				
	PwC*	PwC**	PwC***	Overige	Totaal
	Accountants *	Tax	Academy	Accountants	
	€	€	€	€	€
Controle van de jaarrekening en onderzoek bekostigingsgegevens	50.082	0	0	0	50.082
Overige controlewerkzaamheden	0	0	0	0	0
Fiscale advisering	0	0	0	0	0
Overige niet-controlediensten	13.852	5.685	0	0	19.537
	63.934	5.685	0	0	69.619

Dit betreft:

- A PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
- B PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V.
- C PricewaterhouseCoopers Executive Academy VOF
- D EY accountants (voorheen Ernst & Young)

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend werkzaamheden die bij de instelling zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en de onafhankelijke externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2018, respectievelijk 2017, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

5 Financiële lasten en baten

	realisatie 2018	begroting 2018	realisatie 2017
<u>Rentelasten geborgde leningen</u>	€	€	€
rentelasten Rabobank	43.669	56.000	64.490
overige rentelasten	0	0	0
totaal	43.669	56.000	64.490
<u>Rentebaten</u>			
rentebaten over liquide middelen	497	1.000	1.165
Saldo financiële lasten en baten	-43.172	-55.000	-63.325

De samenstelling van de geborgde leningen wordt op pagina 50 nader toegelicht.

9. Overzicht verbonden partijen

Het Grafisch Lyceum Utrecht is verbonden met de Vereniging van Eigenaars Het Gebouw met een meerderheidsbelang van 70,31%. Vanaf 1-7-2015 geldt een meerderheidsbelang van 77,75% door de aankoop van een aantal m2. Er is geen beslissende zeggenschap. De VvE Het Gebouw heeft ten doel de onderhoudsplicht van de algemene componenten zoals vastgelegd in het Meerjaren Onderhoudsplan VvE uit te voeren. De benodigde middelen bestaan uit een bijdrage uit de publieke middelen. De hoogte van de bijdrage wordt bepaald door toepassing van het eigenaarsdeel van 77,75%. Voor de andere eigenaar, de stichting NUOVO te Utrecht, geldt een bijdrage van respectievelijk 22,25%.

Het bestuur van de VvE Het Gebouw, gevestigd te Utrecht, bestaat uit mevrouw S. Beentjes namens het College van Bestuur van het Grafisch Lyceum Utrecht en de heer L. de Wit namens de Stichting NUOVO.

10. Notitie Helderheid in de bekostiging

In het kader van de notitie “Helderheid in de bekostiging Bve 2004” moet het Grafisch Lyceum Utrecht (hierna G.L.U.) een aantal thema’s verantwoorden in het jaarverslag.

Thema 1 Uitbesteding

Uitbesteding van bekostigd onderwijs komt bij het G.L.U. niet voor.

Thema 2 Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Het G.L.U. heeft in de jaren 2003 t/m 2017 contractonderwijs aangeboden en uitgevoerd. Het vermogen dat hiermede is opgebouwd tot en met 2017 bedraagt €45.042. Investerings in private activiteiten met rijksbijdragen is op het G.L.U. niet van toepassing en is nooit van toepassing geweest.

Thema 3 Het verlenen van vrijstellingen

Het G.L.U. kent geen vrijstellingen voor het afleggen van toetsen of examenonderdelen. Wel geeft zij deelnemers de mogelijkheid om een vierjarige opleiding in 3 á 3½ jaar af te ronden.

Thema 4 Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf

Dit thema komt bij het G.L.U. niet voor.

Thema 5 In- en uitschrijving en inschrijving van deelnemers in meer dan één opleiding tegelijk

Dit is door de controle van de BRON-foto niet mogelijk.

Thema 6 De deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij oorspronkelijk is ingeschreven

In de -door beide partijen getekende- Onderwijsovereenkomst wordt expliciet de opleiding vermeld. Op het moment dat de deelnemer een andere opleiding gaat volgen wordt een Opleidingsblad aangemaakt met de nieuwe gegevens en gevoegd bij de oorspronkelijke Onderwijsovereenkomst.

Thema 7 Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

Dit thema komt bij het G.L.U. niet voor.

Thema 8 Buitenlandse deelnemers

Bij het G.L.U. is er geen beleid ontwikkeld voor de toelating van buitenlandse studenten en komt om die reden niet voor. Wel is er sprake van internationale uitwisseling van studenten.

Bijlage 1a: Kerncijfers financiën

Kengetallen	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Totaal activa	18.571.879	17.517.857
Eigen vermogen	13.842.070	13.043.749
Voorzieningen	578.654	814.699
Liquiditeit	4.789.234	6.581.042
Werkkapitaal	2.926.574	4.967.415
Saldo investeringen/desinvesteringen van de materiële vaste activa	3.360.584	2.189.591
Solvabiliteit: %	31 december 2018	31 december 2017
-alleen eigen vermogen	74,5%	74,5%
-eigen vermogen en voorzieningen	77,6%	79,1%
Liquiditeit:		
-current ratio	2,03	3,28
-quick ratio	2,02	3,27
Resultaat in % van de baten	3,7%	3,2%
Rentabiliteit eigen vermogen	5,8%	5,0%

Kengetallen verslagjaar	realisatie 2018		begroting 2018		realisatie 2017	
	€	%	€	%	€	%
Baten						
rijks- en overige bijdragen	21.447.360	98,5%	20.584.000	98,45%	19.796.157	98,1%
contractactiviteiten	0	0,0%	0	0,00%	9.900	0,05%
overige opbrengsten	319.120	1,5%	324.000	1,55%	396.361	2,0%
totaal	21.766.480	100%	20.908.000	100%	20.202.418	100%
Lasten						
personele lasten	15.151.269	72,4%	14.853.000	72,5%	14.101.802	72,4%
afschrijvingen	1.609.116	7,7%	1.595.000	7,8%	1.482.153	7,6%
huisvestingslasten	1.924.742	9,2%	1.860.000	9,1%	1.818.645	9,3%
overige materiële lasten	2.239.859	10,7%	2.175.000	10,6%	2.086.618	10,7%
totaal	20.924.987	100%	20.483.000	100%	19.489.218	100%
Saldo baten en lasten	841.493		425.000		713.200	
Rente: baten en lasten per saldo	-43.172		-55.000		-63.325	
Resultaat	798.321		370.000		649.876	

Bijlage 1b: Begroting 2019

Staat van baten en lasten

	2019		2018		2018	
	begroting		realisatie		begroting	
	€	%	€	%	€	%
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	21.524.000	97,9%	21.318.949	97,9%	20.464.000	97,7%
3.2 Overige overheidsbijdragen	111.000	0,5%	128.411	0,6%	120.000	0,6%
3.3 Cursus- en Examengelden	2.000	0,0%	-2.387	0,0%	2.000	0,0%
3.4 Werk voor derden	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
3.5 Overige baten	338.000	1,5%	321.507	1,5%	322.000	1,5%
Totaal baten	21.975.000	100,0%	21.766.480	100,0%	20.908.000	100,0%
<i>Toename van de baten</i>	<i>105%</i>		<i>104%</i>		<i>100%</i>	
4 Lasten						
4.1 Personele lasten	16.147.000	73,8%	15.151.269	72,4%	14.853.000	72,5%
4.2 Afschrijvingen	1.587.000	7,3%	1.609.116	7,7%	1.595.000	7,8%
4.3 Huisvestingslasten	1.897.000	8,7%	1.924.742	9,2%	1.860.000	9,1%
4.4 Overige materiële lasten	2.249.000	10,3%	2.239.859	10,7%	2.175.000	10,6%
Totaal lasten	21.880.000	100,0%	20.924.987	100,0%	20.483.000	100,0%
<i>Toename van de lasten</i>	<i>107%</i>		<i>102%</i>		<i>100%</i>	
Saldo lasten en baten	95.000		841.493		425.000	
5 Financiële lasten en baten						
rentelasten geborgde leningen	36.000		43.669		56.000	
rentebaten over liquide middelen	1.000		497		1.000	
Saldo financiële lasten en baten	-35.000		-43.172		-55.000	
Exploitatieresultaat						
Resultaat gewone bedrijfsvoering:						
tevens totaal exploitatieresultaat	60.000	<i>1)</i>	798.321	<i>1)</i>	370.000	

1) Het resultaat bestaat geheel uit normatieve bedrijfsvoering.

Bijlage 2: Gebouwen en terreinen

Per 1 augustus 1997 is "Het Gebouw" aan de Vondellaan 178 te Utrecht in gebruik genomen door het toenmalige Vaktechnisch Lyceum Utrecht, bestaande uit de Vakschool voor Mode & Kleding en het Grafisch Lyceum. Per 1 januari 1998 is de OKF-regeling ingevoerd voor Bve-instellingen waardoor het Vaktechnisch Lyceum eigenaar werd van twee van de drie appartementsrechten van "Het Gebouw" zijnde 70,31% van het totaal. Het derde appartementsrecht, zijnde 29,69% is in het bezit van de Gemeente Utrecht. Per 1 januari 2005 heeft de gemeente het juridisch eigendom overgedragen aan de stichting NUOVO waar de VMBO-school, X11 genaamd, onder valt.

Het gebouw is als volgt geactiveerd: 1)	€
grond	934.787
gebouw	7.711.995
vastgestelde aanschafwaarde van de activa door OC&W	8.646.782

1) De bedragen zijn gebaseerd op het appartementsrecht van 70,31%

Per 1 augustus 1998 kwam er een einde aan de stichting Vaktechnisch Lyceum Utrecht en per 1-8-2001 werd het appartementsrecht (oorspronkelijk van de Vakschool voor Mode & Kleding, met een aandeel van 35%) aangekocht door het Grafisch Lyceum Utrecht voor een bedrag van € 2.740.709. Hierdoor werd het GLU eigenaar van 70,31% van "Het Gebouw".

Recapitulatie van de aanschaf- en de boekwaarden:

Oorspronkelijke waarde na de OKF-regeling per 1-1-1998

aandeel GLU per 1-8-1998 (65% van de OKF)
aankoop GLU op 1-8-2001 (Mode & Kleding)
overgenomen van Gemeente Utrecht op 1-7-2015

aanschafwaarde per 1 januari 2018

investering in verslagjaar

aanschafwaarde per 31 december 2018

cumulatieve afschrijvingen t/m 2017

boekwaarde per 1 januari 2018

afschrijvingen verslagjaar

boekwaarde per 31 december 2018

	grond €	gebouw €	totaal €
	934.787	7.711.995	8.646.782
	607.612	5.012.797	5.620.408
	327.176	2.413.533	2.740.709
1)	0	1.760.992	1.760.992
	934.787	9.187.322	10.122.109
	0	0	0
	934.787	9.187.322	10.122.109
	0	5.329.656	5.329.656
	934.787	3.857.667	4.792.454
	0	403.817	403.817
	934.787	3.453.850	4.388.637

1) Investering in 2015

In het jaar 2015 is Het Gebouw uitgebreid met een tweede verdieping op de C-vleugel uitsluitend en alleen voor de medebewoner X11 van NUOVO. Daarnaast heeft het GLU een aantal m2 gekocht in Het Gebouw. Het betreft ruimten van het algemene appartementsrecht en ruimten van het appartementsrecht van X11/NUOVO met een omvang van circa 1.700 m2. Met de verkoper, de Gemeente Utrecht, is een koopprijs overeengekomen van €1.585.000. Met de bijkomende kosten komt de totale investering op een bedrag van €1.760.992. Dit bedrag zal in een periode van 12 jaar worden afgeschreven en loopt daardoor parallel met de oorspronkelijke afschrijvingsperiode van Het Gebouw tot 1-8-2027.

Bovenstaande transacties hebben geleid tot een nieuwe verdeling van de appartementsrechten. In de notariële splitsingsakte van 9 juli 2015 is vastgelegd dat het eigenaarsdeel van het GLU 77,75% is geworden. Voor X11/NUOVO geldt een aandeel van 22,25%.

Overige gegevens gebouwen en terreinen

Totaal verzekerde waarde opstellen: € 35.798.000 (exclusief opruimingskosten van € 2.150.000)

Overzicht OZB-waarde

OZB-waarde opstal en terreinen per:

Totaal VvE Het Gebouw

Aandeel Appartementsrecht GLU

	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018
	13.700.000	13.539.000	14.213.000
	77,75%	77,75%	77,75%
€	10.651.750	10.526.573	11.050.608

Bijlage 3: Salarislasten

De gepresenteerde bedragen zijn ontleend aan de Loonstaat 2017 die deel uitmaakt van het jaarwerk van een administratiekantoor waar de salarisadministratie wordt uitbesteed. Vanaf 1 juni 2007 is dat de firma Mercedes te Tiel, voorheen was dit uitbesteed bij Pink Roccade (opvolger van het CASO-systeem).

Jaarlijks wordt door een externe instantie een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd waarbij een assurancerapport wordt opgesteld. Over het verslagjaar is dat door BDO Nederland uitgevoerd. Op grond van het assurancerapport heeft de firma Mercedes de zogenaamde ISAE 3402-verklaring verkregen. Voor het verkrijgen van deze verklaring heeft de Nederlandse Orde van Register EDP-auditors (NOREA) de Richtlijn 3402 uitgevaardigd.

De samenstelling van de loonkosten van het personeel alsmede de aansluiting tussen de kostenoverzichten en de verantwoording in de exploitatierekening is als volgt.

	totaal 2018		totaal 2017		totaal 2016	
	€	%			€	%
Salarislasten						
bruto-salaris	8.611.606	100%	8.315.993	100%	8.064.058	100%
toelagen:						
- bruto eindejaars uitkering	717.190	8%	690.906	8%	669.391	8%
- bruto vakantiegeld	670.007	8%	669.559	8%	615.722	8%
- bruto bindingstoelage	31.911	0,4%	37.631	0,5%	39.451	0,5%
- eenmalige uitkering CAO 2018	61.384	0,7%	0		0	
- overige toelagen (bruto)	69.152	0,8%	29.277	0,4%	156.327	2%
- overige toelagen (netto)	265.632	3%	248.648	3%	251.071	3%
subtotaal	10.426.881	121,1%	9.992.014	120,2%	9.796.020	118,4%
afdrachten pensioenpremies	2.053.149	24%	1.926.748	23%	1.590.090	20%
ingehouden pensioenpremies	-544.737	-6%	-509.351	-6%	-422.426	-5%
totaal werkgeverslasten	1.508.411	17,5%	1.417.397	17,0%	1.167.664	14,5%
sociale lasten	1.439.839	16,7%	1.357.615	16,3%	1.328.687	16%
totale loonkosten	13.375.132	155,3%	12.767.027	153,5%	12.292.370	152,4%
mutatie aanspraken	84.246	1,0%	-142	0,0%	32.846	0,4%
totale loonkosten in exploitatie	13.459.378	156,3%	12.766.885	153,5%	12.325.217	152,8%
af: overige posten:						
- ten laste van de voorziening:						
langdurige ziekte	67.033		72.765		0	
jubileum	5.070		11.550		2.387	
mobiliteit	0		0		104.821	
vaa-regeling	0		0		1.980	
- kosten inzake mobiliteit	0		42.297		0	
- overige posten	384		-1.072		-758	
	72.488		125.540		108.429	
totale loonkosten eigen personeel	13.386.890		12.641.345		12.216.787	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht

Verklaring over de in het geïntegreerd jaardocument opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het geïntegreerd jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de staat van baten en lasten over 2018; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

JCZZJA3E3D4T-1975750265-34

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het geïntegreerd jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het geïntegreerd jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 28 mei 2019
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. T.A.G. van Boxel RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijnhet in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

grafisch lyceum UTRECHT
media, vormgeving en communicatie

EINDRAPPORTAGE KWALITEITSPLAN 2015

Kwaliteitsplan 2015-2018: Eindrapportage - februari 2019

*23 KG Grafisch Lyceum Utrecht - Vondellaan 178 - 3521 GH Utrecht
Drs. Johan Spronk - Voorzitter CvB*

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Thema's in beeld

- 2.1 *positionering en resultaat*
- 2.2 *onderwijs*
- 2.3 *examinering*
- 2.4 *professionalisering (en HRM)*
- 2.5 *(intensivering van) taal en rekenen*
- 2.6 *voortijdig schoolverlaten*
- 2.7 *studiesucces*
- 2.8 *beroepspraktijkvorming*
- 2.9 *excellentie - excellentieprogramma GLU 2017-2018*
- 2.10 *internationalisering*

1. *Inleiding*

Sinds enige jaren werkt het Grafisch Lyceum Utrecht (GLU) met succes aan de kwaliteitsafspraken. De doelstelling om als onderwijsinstelling een positie te verwerven als topschool binnen de creatieve industrie is behaald. Uit onderzoek bij studenten en het bedrijfsleven blijkt namelijk dat studenten ons waarderen met een 7,4 en het bedrijfsleven met een 7,5. Volgens de beoordeling van de Keuzegids mbo 2019 is het GLU de beste vakschool van de randstad en behoort tot de landelijke toppers. Alle door het GLU aangeboden opleidingen scoren goed in de Keuzegids. In de categorie ICT, Beheer & Ontwikkeling scoren de opleidingen Mediadeveloper - Webdeveloper en Game Developer - Game Programmer extra hoog, zij worden gehonoreerd met vijf sterren. De opleidingen krijgen het certificaat Topopleiding. 'Bij het Grafisch Lyceum Utrecht zijn de studenten in hun nopjes. Ze zijn erg blij met hun docenten en vinden het schoolklimaat fijn'. Ook medewerkers zijn erg tevreden over de onderwijsinstelling. Uit het Medewerkersonderzoek 2019 blijkt deze tevredenheid met de volgende scores: algemene tevredenheid (8,4), vertrouwen in de leiding (7,8) en de organisatie waardeert de medewerkers (7,9). De onderwijsinstelling krijgt hiermee drie sterren en het keurmerk 'Beste werkgever'.

De afgelopen jaren is een ontwikkeling zichtbaar en worden stakeholders in toenemende mate betrokken vanuit hun eigen perspectief en expertise. De contacten met beroepenveld, omringende scholen, vakscholen, gemeente en anderen, die op de een of andere wijze betrokken zijn bij de school, zijn goed te noemen. Om de onderwijsinstelling te bestendigen wordt veel geïnvesteerd in deze contacten om gezamenlijk antwoorden te vinden op de verschillende vraagstukken, die in de samenleving en of in de onderwijsorganisatie spelen. Zij zijn afgelopen jaar actief betrokken geweest bij het analyseren van interne en externe trends en factoren, die relevant zijn voor het GLU en wat nodig is om een vervolgstap te maken in het strategische beleid.

In deze eindrapportage kijkt de onderwijsinstelling daarom met trots terug op de realisatie van de ambities en geplande activiteiten van het afgelopen jaren, die in het Kwaliteitsplan 2015 en het Addendum Excellentie zijn geformuleerd. Men kan stellen dat deze activiteiten 'smart' en 'hubo' genoeg geformuleerd waren om deze onder de aandacht te brengen van medewerkers, hen te enthousiastmeren en de acties en maatregelen succesvol te implementeren en of verder te ontwikkelen.

Concluderend kan worden gezegd, dat in het algemeen in de onderwijsorganisatie en specifiek in de teams hard is gewerkt aan het realiseren van de ambities en doelstellingen in het kader van de kwaliteitsafspraken en dat dit mede geleid heeft tot grote tevredenheid bij studenten, medewerkers en beroepenveld; niet alleen op instellingsniveau, maar ook voor de teams. We kunnen met trots stellen dat de geformuleerde afspraken grotendeels zijn behaald en de punten die nog aandacht behoeven in de Kwaliteitsagenda 2019-2022 terugkomen of daarin aangescherpt zijn op basis van voorschrijdend inzicht.

Wij wensen u veel leesplezier en zien uit naar een inspirerend gesprek.

Johan Spronk en Sandra Beentjes

2. Thema's in beeld

2.1 Positionering en resultaat

Het Grafisch Lyceum Utrecht wil in 2018 bekend staan als excellente opleider voor de creatieve industrie. De tevredenheid van klanten en stakeholders is de belangrijkste indicator om te bepalen of deze doelstelling is behaald. Alle in het Strategisch Beleidsplan en het Kwaliteitsplan benoemde doelstelling en acties dragen daar aan bij. Continue aandacht voor studenttevredenheid en inrichting, uitvoering en kwaliteit van het onderwijs staan daarbij centraal.

Positionering	Behaald	Het Grafisch Lyceum Utrecht staat in 2018 bekend als excellente opleider voor de creatieve industrie. Er is sinds 2015 een stijgende lijn zichtbaar, die een mooie waardering in de Keuzegids heeft opgeleverd. Zie hiervoor de tekst in de inleiding. Voor het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 is op basis van vernieuwde inzichten over bijvoorbeeld de impact van klimaatverandering en 'de circulaire economie' als een van de antwoorden op dit vraagstuk, in alle sectoren nagedacht over duurzaamheid en zijn hiervoor initiatieven ontwikkeld. Mede op basis van nieuwe inzichten heeft het GLU de ambitie over duurzaamheid aangescherpt: 'GLU is een vitale organisatie die inzet op duurzaamheid'. Het werkdrukplan wordt als vertrekpunt genomen. Hiervoor zijn voor de komende jaren acties geformuleerd. Dit onderwerp is eind januari 2019 reeds onderdeel geweest van een GLU-brede studiedag. De afgelopen jaren heeft de school een gedaanteverwisseling ondergaan: er zijn verschillende renovaties geweest om de school een eigentijdse uitstraling te geven en ook voor dit schooljaar staan vernieuwingen gepland.
Resultaat	Grotendeels behaald	JOB heeft als uitgangspunt geen ranking na te streven. De Keuzegids, die voornamelijk het oordeel baseert op de resultaten van de JOB Monitor, geeft aan dat het GLU de beste vakschool is in de randstad en tot de landelijke toppers behoort. Studenten geven voor zowel de school als de opleiding gemiddeld een 7,4. De resultaten laten een consistent beeld zien van de tevredenheid van studenten. Het landelijk gemiddelde dat studenten voor de school geven is een 6,7 en voor de opleiding een 7,1. De resultaten van het GLU zijn significant hoger dan het landelijk gemiddelde. De Onderwijsinspectie heeft in oktober 2018 een herstelonderzoek op onderwijsresultaten uitgevoerd bij twee opleidingen, die behoren bij het kwalificatiedossier Applicatie- en Mediaontwikkeling. De opleiding die ervoor zorgde dat het studiesucces onvoldoende was, heeft zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve analyse gemaakt. Uit de kwantitatieve analyse blijkt dat groei van het aantal studenten een negatieve invloed heeft op het studiesucces. Daarnaast geeft de analyse aan dat de ingezette verbeteringen pas in 2020 tot een positief resultaat kunnen leiden. Er is op dit moment een positieve lijn zichtbaar op de uitstroom en de ingezette verbeteringen leiden tot tevredenheid van studenten en beroepenveld, zichtbaar in de JOB Monitor en reacties van de beroepenveldcommissie. De rapportage is gepresenteerd en toegelicht aan de contactinspecteur.

2.2 Onderwijs

Het Grafisch Lyceum Utrecht wil onderwijsinhoudelijk, onderwijsorganisatorisch en didactisch aansluiten bij de verwachtingen van studenten, de nieuwste technologische ontwikkelingen en de behoefte van bedrijven in de creatieve industrie. Er wordt een nieuwe onderwijsvisie geformuleerd en geïmplementeerd. Studenten worden beter voorbereid op cross-over beroepen in de creatieve industrie en ondernemersvaardigheden krijgen meer aandacht. Ook landelijke ontwikkeling zoals de invoering herziening kwalificatiestructuur staat hoog op de agenda.

Visie en uitvoering	Behaald	IHKs is ingevoerd en verankerd in de curricula van de opleidingen. De keuzemogelijkheden van studenten zijn door de invoering van keuzedelen vergroot. De examenvormen en het formuleren van goede indicatoren waar studenten aan moeten voldoen, zijn in ontwikkeling. Afgelopen jaren hebben de teams steeds meer stappen gezet om aan te sluiten bij het niveau en tempo van de student door bijvoorbeeld lesmateriaal in een digitale omgeving (ELO) te plaatsen, zodat studenten any time and anywhere hun lesmateriaal kunnen inzien en maken. Tevens worden keuzedelen ingezet om te verdiepen, verbreden en te remediëren. Er is een nieuwe onderwijsvisie geformuleerd met drie pijlers voor het onderwijs: Toekomstgericht - Praktijkgericht - Persoonsgericht. De onderwijsvisie is vertaald naar een nieuw onderwijsconcept: Curriculum, onderwijsmethoden en werkvormen zijn hierop aangepast en meer zichtbaar in de opleidingen, die in 2016 met IHKS zijn gestart. Keuzedelen zijn door het beroepenveld mede vastgesteld en geïmplementeerd. Het vinden van de juiste examenvormen is nog een zoektocht mede omdat de kwalificatiedossiers voor de keuzedelen nog onvoldoende uitgebalanceerd zijn en hun waarde nog niet hebben bewezen.
---------------------	---------	---

		Het beroepenveld heeft aangegeven medewerkers te zoeken die vaardigheden bezitten als onderzoeken, samenwerken, organiseren en reflecteren. Mede hierom is het keuzedeel 'Ondernemend gedrag' GLU-breed ingevoerd met ruimte voor eigenheid van de opleidingen en hebben opleidingen hun curriculum uitgebreid en deze vaardigheden opgenomen. Er is de laatste jaren een trend zichtbaar dat het curriculum flexibeler en wendbaarder wordt door zowel de invoering van IHKS als de invloed van het beroepenveld, die in de beroepenveldcommissie aangeven wat de wensen en behoeften zijn. Beroepenveld is over het algemeen tevreden over de studenten en beoordelen de school met een 7.5. Niet alleen met het omringend onderwijs heeft de onderwijsinstelling de samenwerking versterkt maar ook met het beroepenveld, de Gemeente en andere maatschappelijke organisaties op landelijke en regionaal niveau. De verschillende initiatieven hebben verschillende gespreksintenties met een gemeenschappelijk doel namelijk, een bijdrage te leveren aan de vraagstukken die spelen. Innovatiebeleid is door de teams ingevuld door het indienen van projectplannen en met veel plezier uitgevoerd. Inhoud van opleidingen worden regelmatig samen met het beroepenveldcommissies tegen het licht gehouden om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de innovaties in het beroepenveld. Aangezien de technologische ontwikkelingen snel gaan, zijn ook in de Kwaliteitsagenda 2019-2022 ambities opgenomen om gelijke tred te houden met de specialistische kennis en vernieuwing in de beroepen om studenten op te leiden in een veranderende wereld en ervoor te zorgen dat zij een sterke startpositie in werk en of vervolgopleiding ontwikkelen.
2.3 Examinering		
Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft in de laatste beoordeling van de Inspectie van het Onderwijs een goed gescoord op dit onderdeel. In de afgelopen periode is de examenorganisatie geprofessionaliseerd. Zo is de organisatie van examens gecentraliseerd en is per team een regiegroep examinering ingericht. In de komende periode staat continuering en bestendigen van de goede resultaten centraal.		
Beleid	Behaald	De visie die in 2016 is ontwikkeld, is het afgelopen jaar verder ontwikkeld om de lat omhoog te brengen: Borgen en zorgen zijn opgesplitst en in het Handboek Examinering verder ingevuld om tot een goede en transparante taakverdeling te komen. Een Examenbureau is ingericht om de administratieve processen te ondersteunen en te stroomlijnen. De teams zijn tevreden over deze taakverdeling en invulling.
Examenfunctionarissen	Behaald	De GLU Academy heeft een vast en een flexibel scholingsaanbod voor de examinering, dat jaarlijks vastgesteld wordt en gerelateerd is aan de thema's die spelen. Dit jaar wordt voor de examinering i.h.k.v. examinering van keuzedelen aandacht geschonken aan 'goede toetsen en beoordelen'. Hier wordt door de teams regelmatig gebruik van gemaakt. Daarnaast worden individuele aanvragen voor scholing toegekend. Een van de medewerkers studeert dit schooljaar af als master 'Toetsdeskundige'. Teams worden ondersteund bij het construeren van examens. Een van de leden van de Examencommissie is lid van het Netwerk Examinering van het Cinop om ervaringen te delen en nieuwe inzichten en regelgeving op te halen. ICE heeft voor de taalassessoren een training beoordelen gegeven en ondersteunt de constructeurs bij hun zoektocht naar een meer efficiënte en effectievere vorm van examinering voor kerntaak 3 Ondernemersvaardigheden van de opleidingen Mediavormgeving. Om het kwaliteitsniveau van de examinering te consolideren of naar een hoger niveau te tillen is en blijft voortdurende aandacht nodig voor niet alleen de deskundigheid van allen bij de examinering betrokken functionarissen, maar ook voor de processen en procedures.

2.4 Professionalisering en HRM

Professionalisering, in de breedste zin van het woord, staat voor de komende jaren in het teken van het creëren van een lerende organisatie. Daarbinnen gaat individuele professionalisering of ontwikkeling hand in hand met ontwikkeling van de organisatie. De teams zijn aan zet om een teamontwikkelpun op te stellen.

Een belangrijk onderdeel van professionalisering is eigenaarschap. Dit betekent dat alle medewerkers zich in toenemende mate bewust zullen worden van en verantwoordelijk zullen worden voor (het eigenaarschap van) hun eigen ontwikkeling en die van de organisatie. Dit zal echter niet van de een op de andere dag gerealiseerd worden. Hier gaat een geleidelijk en zorgvuldig proces aan vooraf, waarin belangrijke waarden van het Grafisch Lyceum Utrecht zoals vertrouwen, samen sterk en het delen van successen, centraal staan.

Visie - Beleid - Uitvoering

Behaald

De geactualiseerde visie op personeel en organisatie is ontwikkeld en vastgelegd in het document 'Visie op personeel en organisatie'. De visie sluit aan op de ambities in het Strategisch Beleidsplan 2014-2018 en is ambitieus genoeg om aan te sluiten bij het nieuwe strategisch beleid. De tevredenheid van medewerkers is sinds het laatste meting in 2015 van het Medewerkers(tevredenheids)onderzoek gestegen van een 7,6 naar een 7,9.

De trainingen aangeboden door de GLU Academy, de Pro- en Pit lezingen worden niet alleen in hardcopy, maar ook digitaal onder de aandacht gebracht van alle GLU-medewerkers. Pro-lezingen hebben als thema innovatie en Pit-lezingen pedagogiek. Deze lezingenreeksen zijn inmiddels ingeburgerde lezingen, die afhankelijk van het thema of de spreker door medewerkers gevolgd worden. Ook lezingen van Nimeto worden onder de aandacht gebracht en door GLU-medewerkers bezocht.

Scholingsdagen worden georganiseerd en daarnaast wordt deelgenomen aan conferenties en scholingen, die interessant gevonden worden. De deelname is soms individueel en soms in groepen. In de pause, maar ook daarna worden ervaringen uitgewisseld.

Ook collegascholen worden bezocht om kennis te delen en kennis over te dragen, zowel op incidentele als op structurele basis bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan werkgroepen (bijv. Kwaliteitszorg - Ontwikkelen nieuwe opleiding niveau 2 - Invulling geven aan keuzedelen). Daarnaast organiseren de teams ook zelf een aantal studiedagen gericht op thema's die spelen.

Het Management Development Traject is in 2018 afgerond. Deelnemers aan dit traject weten elkaar sneller te vinden en zijn in staat om adequaat en accuraat in te kunnen spelen op problematieken die in de school of in het team spelen. Het traject is in maart 2018 afgerond. Als vervolg is een overleg tussen het managementteam en ondersteuners, onder voorzitterschap van het CvB georganiseerd, dat maandelijks bijeenkomt om de verbinding te leggen tussen het onderwijs, de kwaliteitszorg, HRM en de bedrijfsvoering. Deze vorm van overleg zorgt ervoor dat iedereen op de hoogte is van lopende zaken en ontwikkelingen, die komen gaan.

De groep Masters groeit jaarlijks. Dit jaar volgen nog veertien medewerkers een master-opleiding, verspreid over de teams en afdelingen. Ieder team of afdeling heeft op dit moment een master of een of meerdere medewerkers in opleiding (zie hieronder de tabel). Een aantal verbindt zich in de GLU-brede werkgroep 'GLU Link'. Zij willen een waardevolle bijdragen leveren aan de verbetering van de onderwijskwaliteit binnen de school, gebaseerd op onderbouwd, erkend en actueel onderzoek.

Naam team-afd.	Gediplomeerd	Opleiding
CvB	2	
P&O		1
O&A	1	
O&O	3	1
GV	6	4
CM	3	
AAV	4	2
WD/MD	2	1
MM/COM	2	1
GA/GD	8	2
DTP/PM		2

		HRM heeft een evaluatie georganiseerd van de R&O-gesprekscyclus en heeft o.b.v. de bevindingen een nieuw gespreksformulier ontwikkeld. De gesprekscyclus wordt bewaakt door HRM en wordt in 2019 onderdeel van de kwaliteitsborgingscyclus. Tijdens de gesprekscyclus komen de R&O-gesprekken ter sprake om de teamleiders te motiveren de gesprekken kwalitatief te voeren en goed vast te leggen. Om de teamleiders te ondersteunen in deze taak heeft de GLU Academy de training opgenomen 'Goede feedback geven en ontvangen'. Deze training is op verschillende niveau's ook voor docenten interessant; aanspreken van een collega en of van een student om meer uit een student te halen. Feedback (feedup - feedback - feedforward) blijft aandachtspunt en is ook in de Kwaliteitsagenda 2019-2023 opgenomen als actiepunten. Sinds 2018 is het beleid t.a.v. startende medewerkers meer planmatig en gestructureerd ingezet. Er zijn bijeenkomsten, de zogenaamde 'Frisse blik', voor medewerkers georganiseerd, die de afgelopen drie jaar gestart zijn met werken op de onderwijsinstelling. Het CvB vond het een vruchtbare bijeenkomst waar veel verrassende ideeën naar voren zijn gebracht, die weer input kunnen zijn voor het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs of de onderwijsorganisatie. Zo'n bijeenkomst is ook georganiseerd voor nieuwe medewerkers. In 2019 wordt invulling gegeven aan de voorwaarden in de CAO om starters goed in te werken en te ondersteunen in hun werk als beginnend beroepsbeoefenaar. Het werkklimaat in de organisatie is goed, mede door de verbouwingen die zorgen voor meer transparantie. Een ontwikkelpunt dat uit het tweejaarlijkse medewerkers(tevredenheids)onderzoek (MO) 2019 navoren komt, is efficiëntie en de samenwerking tussen afdelingen. Voor de rest heeft het onderzoek fantastische resultaten opgeleverd en is de algemene tevredenheid toegenomen: Huidige meting - 7,98 Vorige meting - 7,64 MBO scholen - 6,84 Bevlogenheid: 7,9 - Betrokkenheid: 8,4 - Tevredenheid: 8,4 - Werkgeverschap: 8,0 Trotspunten: Collega's - Studentgerichtheid - Gezonde werkcultuur - Samenwerking Aandachtspunt: Efficiëntie
--	--	---

2.5 Taal- en rekenonderwijs

Het intensiveren van het taal- en rekenonderwijs binnen het Grafisch Lyceum Utrecht is gericht op het minimaliseren van de uitval op Nederlands, Engels en rekenen en een score hoger dan het landelijk gemiddelde op de landelijke examens voor deze drie vakken. Daartoe zal een coherent beleid, gestoeld op deskundigheid, samenwerking en effectieve inzet van instrumenten, ontwikkeld en geïmplementeerd worden. Het beleid wordt in 2015 aangescherpt en geïmplementeerd. De daarop volgende jaren zal de uitvoering geëvalueerd worden, wat kan leiden tot directe bijstelling van het beleid.

Beleid - Beleidsplan	Behaald	In 2016 heeft de werkgroep, die nog steeds regelmatig bijeenkomt o.l.v. een voorzitter, een beleidsplan geschreven om uitval op talen en rekenen te minimaliseren. Er zijn diagnostische toetsen geïmplementeerd om een beeld te krijgen waar studenten staan en wat nodig is om zich verder te ontwikkelen. Lesmethodes zijn gekozen en ingezet. Voor niveau 2 is een andere keuze gemaakt dan voor niveau 3 en 4. Uren zijn geïntensiveerd en geprogrammeerd. Remediërende lessen zijn ingezet om studenten de mogelijkheid te geven zich te verbeteren. Om het niveau van studenten te verhogen zijn docenten aangenomen met specifieke taal- en rekenexpertise, vaak afkomstig uit het vmbo. Daarnaast is specifieke scholing aangeboden aan zittende docenten. De scholing is door ICE verzorgd, omdat de toetsen en examens betrokken worden van deze organisatie. Een van de docenten neemt deel aan de jaarlijkse vaststellingsbijeenkomst van ICE-toetsen. Aanwezigen krijgen tevens een certificaat uitgereikt. De vaardigheden, die tot de schoolexamens talen behoren, worden nagekeken door docenten van een ander team om de betrouwbaarheid van de examinering te vergroten. Op basis van onderzoek is geconstateerd, dat de interpretatie van de beoordelingsindicatoren nog niet altijd eenduidig is. Hier kan nog een ontwikkelingslag gemaakt worden. Voor studenten die het niveau reeds behaald hebben is de vrijstellingsregeling geïmplementeerd. Dyslexie blijft een aandachtspunt: het aantal studenten neemt jaarlijks toe en studenten geven niet altijd tijdig aan dat zij een dyslexie-verklaring hebben en ook werd dit niet altijd even zorgvuldig geregistreerd, wat tijdens de examens tot vervelende situaties heeft geleid. Hier is een verbeterslag gemaakt; er is een procedure geschreven, onder de aandacht van teamleiders gebracht en gepubliceerd. Merkbaar is dat de zorgvuldigheid toegenomen is.
----------------------	---------	--

	Studenten vallen niet of nauwelijks uit op taal (Nederlands - Engels) en of rekenen. Ook is de kans om het diploma niet te halen minimaal. Ondanks alle inspanningen stijgt het niveau van studenten niet significant en is zichtbaar dat studenten vaardigheden als 'spreken' en 'gesprekken voeren' beter beheersen dan bijvoorbeeld 'lees- en schrijfvaardigheid'. Deze trend is ook landelijk zichtbaar. Aangezien rekenen nog niet meetelt voor het behalen van het diploma, zijn studenten moeilijk te motiveren en niet geneigd zich heel erg in te spannen voor deze examenverplichting. Een doorlopende leerlijn voor rekenen in de onderwijskolom en meer duidelijkheid over de invulling van het beheersingsniveau rekenen kunnen daarnaast een belangrijke rol spelen bij de verbetering van het rekenen, is de aanbeveling van de BBO Raad aan de minister.
--	---

2.6 Voortijdig schoolverlaten

Voortijdig schoolverlaten staat de komende vier jaar in het teken van het blijvend realiseren van de afgesproken normen. De huidige instrumenten worden toegepast en continu geëvalueerd. Daar waar relevant zullen nieuwe instrumenten / werkwijzen ontwikkeld worden. De gemeentelijke pilot Jeugdteam heeft in het afgelopen jaar een belangrijke bijdrage geleverd aan structurele contacten en korte lijnen met het jeugdteam, de jeugdarts en andere relevante hulpverleningsinstanties. Hoewel continuering van de pilot buiten de invloedssfeer van het Grafisch Lyceum Utrecht ligt, zal hier nadrukkelijk voor gepleit worden.

Prestatie-afspraken - Communicatie- Externe relaties - Uitvoering	Behaald De onderwijsorganisatie heeft de afgelopen jaren een goede begeleidingsstructuur ontwikkeld en deze is vastgelegd in een handboek voor de begeleiding. Vanuit de staf zijn twee SAC-adviseurs (Studentbegeleiding, Advies en Coaching), die teams ondersteunen en adviseren bij de begeleiding van studenten. Tussen de teams en het SAC is een zeer nauwe samenwerking ontstaan om samen met de SAC-begeleider in het team, betreffende student en eventueel ouders en externen naar oplossingen te zoeken bij knelpunten, die het behalen van een diploma in de weg kunnen staan. De groep studenten met een belemmering, een handicap, functiebeperking en of chronische ziekte is groeiende, wellicht vanwege de geboden ondersteuning en begeleiding. Bij een verkeerd opleidings- en of beroepsbeeld is - als onderdeel van de VSV-aanpak - intern een heroriëntatietraject georganiseerd, zodat de student samen met begeleiders in alle rust kan onderzoeken wat zijn of haar wensen en behoeftes zijn en tevens om het schoolritme vast te houden. Deze studenten worden intensief en direct begeleid in hun keuzeproces. In sommige gevallen blijft de student op school in dezelfde of in een andere opleiding en in andere gevallen wordt een opleiding elders gevonden, die beter bij het verwachtingspatroon van de student past. De teamleiders houden samen met hun SAC-medewerker en het SAC vinger aan de pols door de tweewekelijkse presentieoverzichten en de maandelijkse managementrapportage regelmatig te bespreken. Ook individuele studenten, die dreigen uit te vallen, worden naast de reguliere studentbesprekingen in het team, besproken met het SAC om te kijken welke aanpak het best past bij de student om hem/haar te motiveren een startkwalificatie (niveau 2) te behalen. Naast de interne begeleidingsstructuur kan ook een beroep gedaan worden op externe deskundigen. Naast het betrekken van ouders bij de begeleiding van studenten als daar aanleiding toe is, worden ouders gedurende de opleiding meerdere malen uitgenodigd voor een ouder-, een informatieavond of een presentatie van gemaakt werk. Deze zijn inmiddels geïmplementeerd en verankerd in de teamstructuur. De samenwerking met het Buurtteam MBO, de Leerplichtambtenaar en RMC van de Gemeente Utrecht is hecht. Het Buurtteam heeft een herkenbare begeleidingsruimte in de school om preventief te signaleren en gezamenlijk op te trekken in de begeleiding van studenten. De samenwerking met andere onderwijsorganisaties en de RMC-regio Utrecht heeft zich sterk ontwikkeld met als doelstelling een regionaal netwerk te ontwikkelen in de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Het CvB en medewerkers geven gezamenlijk met andere onderwijsinstellingen, ketenpartners en afdelingen van de gemeente invulling en uitvoering aan de SchoolWerkt-agenda van de Gemeente Utrecht om zoveel mogelijk jongeren kansrijk deel te laten aan de samenleving. Hiervoor zijn vijf actielijnen ontwikkeld met concrete maatregelen in de vervolgaanpak voortijdig schoolverlaten (2017-2020). Het GLU heeft de afgelopen jaren door te sturen op indicatoren en intensieve monitoring de prestatieafspraken behaald. Afgelopen jaar heeft alleen de opleiding Allround DTP op niveau 3 de VSV-doelstelling niet behaald. Het team heeft mogelijke oorzaken geanalyseerd en kan uitleggen en verantwoorden wat de redenen hiervoor zijn. Het team heeft o.b.v. de analyse verbetervoorstellen geformuleerd.
---	--

		In de GLU Academy is voor beginnende en ervaren SLB'ers, die op een of meerdere onderdelen handelingsverleggen zijn, de leergang SLB (23 uur) opgenomen. Gespreksvaardigheden, feedback geven en ontvangen, motiverende gespreksvoering zijn onderdeel van het programma. Hierdoor zijn beginnende SLB'ers beter op hun taak voorbereid en krijgen meer ervaren SLB'ers daarnaast skills aangereikt om meer diepgang in de begeleiding te brengen, om sneller te kunnen signaleren of studenten nog de juiste dingen doen en studenten met een 'beperking' succesvol naar een diploma te leiden.
--	--	--

2.7 Beroepspraktijkvorming

Doelstelling op het gebied van BPV is het blijvend realiseren van kwalitatief en kwantitatief voldoende stageplaatsen voor de studenten. Tevredenheid van bedrijven en studenten blijft daarbij een belangrijk speerpunt. Ook het vergroten van het aantal internationale stageplaatsen en de gevolgen van de invoering herziening kwalificatiestructuur krijgen aandacht.

BPV Verbeterplan	Behaald	In de eindrapportage van het BPV Verbeterplan zijn deze punten meegenomen en verantwoord. De behaalde resultaten waren aanleiding voor de beoordelingscommissie om de gelden toe te kennen.
------------------	---------	---

2.8 Studiewaarde

Het Grafisch Lyceum Utrecht onderschrijft de landelijke doelstellingen en definitie met betrekking tot studiewaarde. Studiewaarde wordt gedefinieerd als de mate waarin het Grafisch Lyceum Utrecht erin slaagt studenten - gegeven hun vooropleiding - naar een diploma toe te leiden op het niveau dat bij hun talenten past. Zoals eerder is opgemerkt is het bieden van passend onderwijs een belangrijk uitgangspunt van de school. Dit betekent dat studenten uitgedaagd worden het beste uit zichzelf te halen, passend bij hun niveau en talenten.

Studenten:									
Studiewaarde									
Behaald	Het Jaarresultaat is vanaf 2014 van 72,5% gestegen naar 76,1% in 2017. Dit is een significant verschil en is toe te schrijven aan de intensieve sturing op indicatoren, de monitoring van de uitval, kwartaalgesprekken en de belangrijkste factoren zijn: de aandacht voor meer ‘kwetsbare’ studenten en de geïntensiveerde begeleiding. De scores op de volgende indicatoren in 2017 zijn: <table><tr><td>Startersresultaat</td><td>86,1%</td></tr><tr><td>Passende plaatsing</td><td>98,5%</td></tr><tr><td>Kwalificatiewinst</td><td>98,9%</td></tr><tr><td>Doorstroom hbo</td><td>44,4%</td></tr></table> Om de doorstroom naar het hbo te verbeteren wordt sinds vorig schooljaar het keuzedeel ‘Doorstroom naar hbo’ aangeboden. De invulling van dit keuzedeel is gezamenlijk met verschillende hbo-instellingen ontwikkeld. Tevens is de samenwerking met het hbo versterkt door het nemen van de volgende maatregelen: hbo-docenten geven gastlessen op het GLU, hbo-docenten informeren aankomende studenten en begeleiden hen tijdens een meeloopdag en een docent van onze onderwijsinstelling geeft dit semester les aan eerstejaars hbo’ers van de HKU. Daarnaast is samengewerkt aan het keuzedeel ‘Doorstroom naar HBO’ door het ontwikkelen van een leerlijn en het ontwikkelen van opdrachten voor een doorstroomportfolio van studenten. Een directeur van de HKU zal per 1 april a.s. toetreden als lid van het CvB en zal in deze hoedanigheid leiding gaan geven aan het onderwijs en de examinering. DUO Onderzoeksbureau voert het onderzoek uit naar gediplomeerde schoolverlaters. De resultaten hiervan worden medio mei/juni verwacht. De onderzoeksresultaten zullen geanalyseerd en gebruikt worden om de kwaliteit van het onderwijs verder te verbeteren.	Startersresultaat	86,1%	Passende plaatsing	98,5%	Kwalificatiewinst	98,9%	Doorstroom hbo	44,4%
Startersresultaat	86,1%								
Passende plaatsing	98,5%								
Kwalificatiewinst	98,9%								
Doorstroom hbo	44,4%								

2.9 Excellentie (inclusief Addendum Excellentie)

Excellentie binnen het Grafisch Lyceum Utrecht is haalbaar voor studenten op elk niveau. Excellentie wordt zoveel mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd in de dagelijkse lessen. Middels passend onderwijs krijgen excellente studenten ruimte zich te laten zien en zich verder te ontwikkelen. Na een periode van afwezigheid zal het Grafisch Lyceum Utrecht deelnemen aan landelijke wedstrijden zoals Skills Netherlands en Mbo Uitblinker.

Behaald

Door uitvoering te geven aan het Addendum Excellentie, onderdeel van het Kwaliteitsplan 2015, zijn de volgende onderdelen ingezet en geïmplementeerd om excellente studenten de mogelijkheid te bieden zich binnen hun vakgebied verder te laten ontwikkelen: verbredende en verdiepende keuzedelen - ondernemerschap - vakwedstrijden - masterclasses - extra stagedagen - workshops - eigen leerbedrijf Amersfoort (S2B discover) - internationalisering - (beroepsgerichte) certificaten.

(Excellente) studenten worden naast de differentiatie in lessen steeds meer gestimuleerd en uitgedaagd deel te nemen aan vakwedstrijden als MBO Uitblikker, Skills Heroes, interne (Fotodock) en andere wedstrijden. Zowel MBO Uitblikker als Skills Heroes zijn sinds enige jaren verankerd in de organisatie door de wedstrijden integraal onderdeel te maken van onderwijsprojecten. Er wordt meer ruchtbaarheid gegeven aan het excellentieprogramma en deelnemers, die zich onderscheiden, worden in het zonnetje gezet. Jaarlijks worden interne voorrondes gehouden voor Skill Heroes en de finale voor de beroepenwedstrijd Webdesign wordt dit jaar georganiseerd door het GLU.

Op het GLU is een voorwedstrijd georganiseerd, waar, door een deskundige jury, een student geselecteerd is om deel te nemen aan de landelijke fotowedstrijd, die door de Onderwijsraad is uitgeschreven, vanwege hun 100 jarig bestaan. Zij willen uit alle inzendingen de vijftien beste foto's kiezen voor hun website.

Het talentprogramma van het GLU geeft studenten de mogelijkheid om naast de opleiding zich nog verder te ontwikkelen. Studenten krijgen de mogelijkheid aangeboden iets heel anders te doen dan wat in de opleiding aangeboden wordt. Er zijn zeven programma's waaruit gekozen kan worden, die in de vorm van workshops aangeboden worden. Studenten worden begeleid door vakkundige gepassioneerde docenten. In de workshops leren studenten samen met medestudenten meer over een specifiek onderwerp of bijvoorbeeld meer over het maken van een portfolio. GLU talent presenteerde hun activiteiten tijdens de Open dagen.

Ook in het kader van het excellentieprogramma, dat gestart is in 2015, kunnen studenten stage in het buitenland lopen of worden zij betrokken bij het uitwisselingsprogramma om gezamenlijk met onderwijsinstellingen in Zweden, Denemarken en IJsland een curriculum te ontwikkelen voor Gaming. De Europese contacten zullen in het kader van deelname aan het Erasmusplusprogramma verder uitgebouwd worden.

De deelname aan competities en wedstrijden heeft de afgelopen jaren meer nadruk gekregen zowel beleidsmatig als uitvoerend en heeft een stevig intern effect gekregen. De onderwijsinstelling toont met trots hun pareltjes aan zowel internen als externen en de uitblikker heeft een unieke ervaring en krijgt hierdoor meer zelfvertrouwen. Onder studenten ontstaat extra binding, vanwege bijvoorbeeld de steunacties voor de kandidaat.

Masterclasses worden samen met Pro-lezingen voor zowel studenten als docenten georganiseerd, die zich willen onderscheiden en op de hoogte willen blijven van de innovaties in het beroepenveld. (Zie ook hiervoor 2.4 Professionalisering en HRM)

Het interne leerbedrijf in Amersfoort is afgelopen jaren gecontinueerd en biedt ondernemende, dus ook excellente studenten een uitdagende BPV-plaats, waar ze zelfstandig het bedrijf managen en gezamenlijk opdrachten uitvoeren voor externe opdrachtgevers.

Ondernemend gedrag is als keuzedeel geïmplementeerd om ondernemerschap te stimuleren en studenten meer sociale en communicatieve vaardigheden mee te geven, zodat zij een sterkere startpositie hebben als beginnend beroepsbeoefenaren op de arbeidsmarkt en of bij doorstroom in het hbo. Studenten die de wens hebben een eigen bedrijf te starten of te runnen, biedt de school het jaarprogramma 'Jong Ondernemen' aan om te inspireren, uit te dagen en na te denken over wat ondernemen betekent. Studenten leren door te doen. Aangezien het programma eind van het schooljaar stopt, wordt nagedacht hoe dit thema geïntegreerd kan worden in het curriculum. Dit thema is opnieuw opgenomen in het strategisch beleid voor de komende jaren.

Ook het keuzedeel 'Doorstroom naar hbo' is doorontwikkeld en biedt studenten de mogelijkheid vroegtijdig kennis te maken met het hbo. Meer activiteiten zijn in dit kader georganiseerd om de startpositie versterken (zie hiervoor ook bij studiewaarde).

Versnelling van trajecten is verschoven van aparte groepen naar differentiatie in klasverband. Tevens is de mogelijkheid gecreëerd om van niveau 2 direct door te stromen naar niveau 4. Dit jaar wordt onderzocht of studenten een efficiënter en effectiever traject kunnen volgen, door een snellere doorstroomroute te organiseren om het diploma op niveau 4 te halen.

Voor de AVO vakken is vrijstellingsbeleid geïmplementeerd. Voor studenten is het mogelijk om een hoger niveau Nederland, Engels en rekenen te behalen, dan het vereiste niveau. Als het hogere niveau behaald is, wordt dit op het diploma vermeld en in alle andere gevallen krijgt de student een instellingsverklaring.

		<i>In het atrium is een expositieruimte ingericht. Daarnaast worden creatieve producten in gangen tentoongesteld en worden digitale producten vertoond op de beeldschermen in het atrium en in de gangen. In de zogeheten 'Swapp' wordt een top 100 met werk van studenten getoond, dat bestaat uit zowel stilstaand als bewegend beeld, afhankelijk van de opleiding, die gevolgd wordt. Na evaluatie wil men graag 'Swapp' onderdeel laten uitmaken van het excellentieprogramma en meer regie neerleggen bij docenten, die beoordelen of het werk van excellente kwaliteit is en dus getoond kan worden met als doel studenten uit te dagen en dus te stimuleren en te excelleren.</i> <i>Er wordt nagedacht over de meerwaarde of een GLU student-Academy opgezet kan worden. De gedachten hierover zijn prematuur en dus nog niet uitgewerkt.</i>
--	--	--

2.10 Internationalisering

Internationalisering is gericht op de samenwerking met Europese hotspots op de verschillende vakgebieden. Er wordt gestreefd naar samenwerking met onderwijsinstellingen en bedrijven in deze hotspots, gericht op uitwisseling van studenten en docenten en op het gezamenlijk uitvoeren van projecten.

Beleid - Netwerk	Behaald	<i>Internationalisering krijgt steeds meer vorm en inhoud. Jaarlijks lopen zo'n twintigtal studenten zo'n vijf maanden, verspreid over verschillende landen in de wereld, maar voornamelijk in Europa, stage. Hun aantal is jaarlijks groter.</i> <i>Ook werkweken in het buitenland zijn voor alle niveau 4 opleidingen een vast onderdeel in het jaarprogramma van studenten geworden.</i> <i>Studenten van de opleidingen Gaming, die excellent presteren, worden voorgedragen door het team om deel te nemen aan een uitwisselingsproject met het Falu Frigymnasium in Zweden, waar gamestudenten van de school gedurende een aantal dagen gezamenlijk een oplossing zoeken voor een knelpunt of dilemma, door het ontwikkelen van een of meerdere games.</i> <i>Studenten, die zich in de opleiding onderscheiden, kunnen specifiek in Barcelona stage lopen bij Estudio Nómada, een internationaal werk-, leer- en expositiecomplex.</i> <i>Ook nemen docenten en teamleiders, naast internationale stagebezoeken van studenten, steeds meer deel aan bijvoorbeeld buitenlandse activiteiten in het kader van ErasmusPlus. Hier valt te denken aan nationale en internationale conferenties.</i> <i>Sinds dit jaar is de internationale samenwerking gericht op het gezamenlijk ontwikkelen van een curriculum Gaming. Een afgevaardigde van een bedrijf, een hogeschool en twee mbo-scholen uit IJsland, Denemarken, Zweden en Nederland zijn hierbij betrokken.</i> <i>Het Netwerk breidt zich jaarlijks uit en de bereidheid van studenten en docenten om meer op het gebied van internationalisering te doen, neemt toe, mede door de aandacht die dit onderwerp de afgelopen jaren heeft gekregen.</i>
------------------	---------	--